

شنبه دوازدهم خرداد ماه ۱۳۹۷

سال هفتاد و چهارم شماره ۲۱۳۲۸

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران قوه قضائیه

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلسه دویست و نهم
(۲۰۹)

دوره دهم - اجلاسیه دوم

۱۳۹۷ - ۱۳۹۶

۱ خرداد ماه ۱۳۹۷ هجری شمسی

۶ رمضان ۱۴۳۹ هجری قمری

جلسه ساعت نه و یازده دقیقه روز سه شنبه به ریاست آقای علی اردشیر لاریجانی «رئیس مجلس» رسیده یافت

عناوین مندرجات

- ۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور
- ۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید
- ۳- قرائت گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی در مورد مطالبات غیر جاری بانکها
- ۴- رد طرح استفساریه ماده (۳۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (ثبت ۳۵۸)
- ۵- تسلیت رئیس محترم مجلس شورای اسلامی به مناسبت رحلت حجت الاسلام والمسلمین حسینی
- ۶- بحث و بررسی در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم و ارجاع آن به کمیسیون مربوطه (ثبت ۳۴۵)
- ۷- اعلام وصول (۲) فقره سؤال
- ۸- ناطقان جلسه آقایان: رضا کریمی، عباس پاپی زاده بالنگان، قاسم ساعدی و سید کاظم دلخوش اباتری و خانم زهرا سعیدی مبارکه
- ۹- طرح سؤال آقای شهروز برزگر کلشانی نماینده سلماس از آقای محمود جنتی وزیر جهاد کشاورزی و نظر مجلس مبنی بر وارد بودن سؤال
- ۱۰- تذکرات کتبی نمایندگان مجلس به مسئولان اجرایی کشور
- ۱۱- تذکر آیین نامه ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی
- ۱۲- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده
- ۱۳- ضمیمه: الف - فهرست مصوبات ب - فهرست سؤال های مطرح شده ج - فهرست سؤال های اعلام وصول شده د - گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی در مورد بررسی های انجام شده در خصوص مطالبات غیر جاری بانکها

جلسه ساعت سیزده و سه دقیقه به ریاست آقای علی مطهری «نایب رئیس دوم» پایان یافت

اداره تدوین مذاکرات مجلس شورای اسلامی

بها: ۵۰۰۰ ریال

۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور

رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم

جلسه با حضور ۲۲۵ نفر از نمایندگان رسمی است. دستور جلسه را قرائت بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - بسم الله الرحمن الرحيم

دستور جلسه دویست و نهم روز سه شنبه اول خردادماه ۱۳۹۷

هجری شمسی مطابق با ششم رمضان المبارک ۱۴۳۹ هجری قمری:

۱ - گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی در مورد مطالبات غیرجاری بانکها.

۲ - گزارش کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور در مورد طرح استفساریه نحوه عضویت همزمان اعضای اتحادیه های صنفی و اتاق اصناف کشور با عضویت در پنجمین دوره شوراها و روستای کشور.

۳ - بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم.

۴ - گزارش کمیسیون اجتماعی در مورد طرح یک فوریتی اصلاح قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان.

۵ - گزارش کمیسیون اجتماعی در مورد طرح تعیین تکلیف کارگزاران بیمه کشاورزی.

۶ - گزارش شور دوم کمیسیون تدوین آیین نامه داخلی مجلس در مورد طرح الحاق موادی به قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی.

۷ - سؤالات آقایان: شهروز برزگر نماینده محترم سلماس و اسداله عباسی نماینده محترم رودسر و امش از وزیر محترم جهاد کشاورزی.

۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

رئیس - تلاوت آیاتی از کلام الله مجید.

(آیات ۶۰ - ۵۷ سوره مبارکه «یونس» توسط قاری محترم آقای اکبر سلامی تلاوت گردید)

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَ شِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَ هُدًى وَ رَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ * قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَ بِرَحْمَتِهِ قَبْدُكُ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ * قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَ حَلَالًا قُلْ اللَّهُ أَدْنَىٰ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ * وَ مَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ *

(صدق الله العلي العظيم - حضار صلوات فرستادند)

رئیس - از جناب آقای سلامی قاری محترم تشکر می کنیم، ترجمه آیات را بفرمایید.

دبیر (امیرآبادی فراهانی) - به نام خداوند بخشنده مهربان

«ای مردم بی گمان از پروردگارتان برایتان پند و اندرز آمده است و درمانی برای آنچه در سینه هاست و هدایت و رحمتی برای مؤمنان. بگو به فضل خدا و رحمت او، آری به این باید شادی کنند این از آنچه آنان برای خود انباشته می کنند بهتر است. بگو آیا هرگز در آن رزق و روزی که خدا برایتان نازل کرده و شما بخشی از آن را حلال و بخشی را حرام شمرده اید نظر کرده اید؟ بگو آیا خدا به شما چنین اجازه داده یا اینکه به خدا دروغ می بینید و آنان که به خدا دروغ می بندند روز قیامت چه فکر می کنند به راستی که خداوند اهل بخشایش بر مردم است ولی بیشتر آنان سپاس نمی گزارند». راست گفت خداوند بلندمرتبه بزرگ. (حضار صلوات فرستادند)

۳- قرائت گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی در مورد

مطالبات غیرجاری بانکها

رئیس - دستور جلسه را بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - بسم الله الرحمن الرحيم

خدمت همکاران گرامی عرض سلام و ادب دارم. دستور اول گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی در مورد مطالبات غیرجاری بانکها است که از سخنگوی محترم کمیسیون آقای دکتر پارسایی دعوت می کنم جهت ارائه گزارش تشریف بیاورند. جناب آقای داداشی بفرمایید.

رئیس - تشریف ندارند؟ جناب آقای تجری! جناب عالی بخوانید. یک اجمالی را بخوانید، چون همه اش بیشتر از زمان وقت می برد.

فرهاد تجری (نایب رئیس کمیسیون اصل نودم قانون اساسی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

با آرزوی قبولی طاعات و عبادات همکاران و عرض سلام خدمت ملت عزیز و شریف ایران.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

در اجرای قانون نحوه گزارش کمیسیون اصل (۹۰).

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - آقای تجری! خلاصه اش این است. خلاصه اش را بخوانید.

تجری - قربان! پس همین خلاصه گزارش را می خوانم.

گزارش اجمالی بررسی های انجام شده درخصوص مطالبات غیرجاری بانکها:

همانگونه که نمایندگان محترم استحضار دارند یکی از آسیب های نظام بانکی در ایران، موضوع مطالبات غیرجاری نظام بانکی است. عواملی مانند کاهش مستمر ارزش پول ملی، وجود تعارض منافع در شبکه بانکی، شرکت های زیرمجموعه بانکها، ضعف ساختارهای حاکمیت شرکتی، بی ثباتی قیمت ها و نوسانات شدید و غیرقابل پیش بینی بازار، اختلاف فاحش نرخ سود بانکها با نرخ های متداول در بازار، ایجاد و افزایش شغل های کاذب و اشتغال اشخاص غیر حرفه ای و فاقد صلاحیت در امور تجارت و تولید و صنعت و صادرات و واردات و غیره که اغلب از تسهیلات مختلف بانکها استفاده نموده اند باعث گردیده این روند استمرار یابد.

بسیاری از تحلیل گران اقتصادی و مالی کشور، رشد مطالبات غیرجاری شبکه بانکی و ناتوانی بانکها در وصول آن و استمرار و ادامه وضع فعلی و عدم چاره اندیشی در این خصوص را به عنوان یکی از مشکلات بسیار جدی نظام بانکی ایران تعبیر می کنند، چراکه شیوع و ادامه این وضعیت در شبکه بانکی و عدم پیشگیری از آن می تواند لطمات جدی به اقتصاد و امنیت کشور وارد کند.

این کمیسیون با توجه به وصول شکایات و گزارش های متعدد در سنوات اخیر، ضمن پیگیری مطالبات بانکها از مدیونین، موضوع طرز کار بانکها در اعطای تسهیلات و چگونگی وصول مطالبات و روند رو به رشد مطالبات غیرجاری شبکه بانکی را به عنوان یکی از آسیب های جدی نظام بانکی در ایران در دستور کار خود قرار داد و در این زمینه مکاتباتی با مراجع ذی ربط

یا پذیرش تعهدات از مراجع ذی ربط نظیر استعلام اعتبارسنجی، بدهی مالیاتی و نظایر آن را برای بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم کند.

۲ - اقدامات کمیسیون:

- مکاتبه با دیوان محاسبات کشور:

در تاریخهای ۹۵/۸/۲۵ و ۹۵/۱۲/۱ از رئیس کل و دادستان محترم دیوان محاسبات درخواست گردید نسخه‌ای از گزارشها و تحلیل‌های صورت گرفته درخصوص میزان تسهیلات اعطاشده توسط بانکها، آسیب‌شناسی صورت گرفته به همراه راهکارهای برون رفت از مشکلات پیش روی آنها، فهرست تخلفات احصاشده در مورد بانکها، اقدامات و برنامه‌های دیوان محاسبات برای بهبود امور بانکی، آرای صادره از سوی هیأت‌های مستشاری و محکمه تجدیدنظر درخصوص متخلفین را برای کمیسیون ارسال دارند.

دادستان محترم دیوان محاسبات طی نامه شماره (۷۰۰۰/۵۲) مورخ ۹۵/۱۲/۱۵ با اشاره به مشکلات و محدودیت‌های موجود در استخراج الکترونیکی اطلاعات، جدول (۶) صفحه‌ای شامل تشکیل پرونده برای بانکها از سال ۸۴ لغایت ۹۴ را ارسال که طی آن اعلام شده:

- (۲۳) پرونده پس از صدور رأی هیأت مستشاری و محکمه تجدیدنظر در حال پیگیری و اجرای مفاد رأی می‌باشد.

- (۴۵) پرونده توسط هیأت مستشاری و محکمه تجدیدنظر رسیدگی شده است.

- (۱۷) پرونده (بدون اشاره به شماره و تاریخ صدور رأی هیأت مستشاری) مختومه شده است.

معاونت فنی و حسابرسی امور اقتصادی و زیربنایی دیوان در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۷ طی نامه شماره (۹۷۶/۳۲۲۹۷)م/ اعلام نمود علی‌رغم تلاش‌های صورت گرفته در زمینه شفافیت عمل سیستم بانکداری و استقرار نظام بانکداری اسلامی و حذف بهره و برقراری کارمزد و حق‌الوکاله، مانده مطالبات غیرجاری با افزایش و رشد روبرو بوده و نسبت به آمار دریافتی از بانک مرکزی برای پایان شهریور ۱۳۹۵، گزارشی را ارسال نمود که خلاصه آن بدین شرح است.

رئیس - اجمالش را بگوئید که در وقت بگنجد.

تجری - این گزارش موجود است، به جهت طولانی بودن ما خلاصه می‌کنیم. به جهت طولانی بودن گزارش امکان قرائت همه آن نیست، به دستور ریاست محترم و هیأت‌رئیس محترم مجلس من سعی می‌کنم جمع‌بندی را به همراه پیشنهادات مطرح کنم.

جمع‌بندی:

نتیجه بررسی‌های صورت گرفته، پژوهش‌های انجام شده توسط مرکز پژوهش‌های مجلس و سایر نهادها و همچنین جلسات منعقد درخصوص مطالبات غیرجاری بانکها بدین شرح است:

۱ - بانکها برای پوشاندن شکاف دارایی - بدهی (از طریق امهال مطالبات لاوصول و بیش ارزش گذاری دارایی‌های ثابت) به ساختن دارایی‌های موهومی پرداخته‌اند.

۲ - بانکها با روش‌هایی مانند امهال تسهیلات، تسهیلات مشکوک‌الوصول پرداخت شده را نیز مجدداً با رقمی بالاتر (به میزان اصل + سود + وجه التزام) به عنوان تسهیلات جدید تلقی کرده و در سرفصل مطالبات جاری ثبت

نظارتی نظیر دیوان محاسبات، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، دادستانی کل کشور، دادستان عمومی و انقلاب تهران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر بانک‌های کشور انجام گرفت که گزارش اجمالی آن در چهار بخش به شرح زیر به استحضار نمایندگان محترم می‌رسد:

۱ - جایگاه نظام بانکی در سند چشم‌انداز (۲۰) ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی مقام معظم رهبری و قوانین برنامه‌های پنجساله توسعه.

۲ - اقدامات کمیسیون شامل مکاتبه با دستگاه‌های اجرایی ذی ربط و آسیب‌شناسی بانکها پیرامون ایجاد و افزایش مطالبات غیرجاری.

۳ - تعیین عوامل مؤثر در ایجاد و رشد مطالبات غیرجاری.

۴ - جمع‌بندی و پیشنهادات.

ضمائم - استعلامات صورت گرفته از بانکها و پاسخ‌های دریافتی درخصوص تعدادی از پرونده‌های بدهکاران عمده بانکی و همچنین آمارهای دریافتی از بانک مرکزی در کمیسیون محفوظ است.

۱ - جایگاه نظام بانکی در سند چشم‌انداز (۲۰) ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی مقام معظم رهبری و قوانین برنامه‌های پنجساله توسعه:

در بخش اقتصادی از سند چشم‌انداز (۲۰) ساله، موضوع ایجاد رقابت و ارتقای خدمات مالی و بانکی در سطحی که بتواند با خدمات مشابه در سطح بین‌المللی به رقابت برخیزد مورد تأکید قرار گرفته و بر استفاده از فناوری‌های نوین و پیشرفته برای ارتقای کیفی خدمات مزبور نیز تأکید گردیده است.

همچنین در بند (۱۹) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بر شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات و فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری و ارزی و غیره تأکید شده است. در اجرای بندهای (۲۳) و (۹) سیاست‌های کلی برنامه‌های پنجم و ششم ابلاغی مقام معظم رهبری، بانک مرکزی مکلف گردیده اصلاح ساختار نظام بانکی با اجرای کامل و روزآمد قانون بانکداری بدون ربا را در دستور کار خود قرار داده و با اعمال نظارت کامل و فراگیر بر بازار و مؤسسات پولی، بانکی و اعتباری و ساماندهی مؤسسات و بازارهای غیرمستقل پولی و مالی در جهت ارتقای شفافیت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غیرجاری به تسهیلات اقدام نماید.

مواد (۹۰)، (۹۱) و (۹۶) قانون برنامه پنجم توسعه، تکالیفی را متوجه بانک مرکزی کرده بود و از سوی دیگر مطابق مواد (۱۴) و (۱۸) قانون برنامه ششم توسعه، بانک مرکزی موظف گردیده:

با همکاری قوه قضائیه و سایر دستگاه‌های ذی ربط، به نحوی برنامه‌ریزی کند که با تکمیل و توسعه پایگاه داده ملی اعتبارسنجی و سایر اقدامات اجرایی و نظارتی، نسبت به تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات (ارزی و ریالی) سالانه یک واحد درصد کاهش یابد.

در سال اول اجرای قانون برنامه با استقرار سامانه‌های نظارتی برخط، زمینه نظارت مستمر را در نظام بانکی فراهم نماید به گونه‌ای که زمینه کشف خطاها و تخلف‌های احتمالی قبل از وقوع به وجود آید.

تا انتهای سال اول اجرای قانون برنامه با ایجاد سامانه‌ای متمرکز، امکان دریافت الکترونیکی و برخط استعلام‌های مورد نیاز جهت اعطای تسهیلات

می‌کنند که بخشی از آن به دلیل عدم امکان بازپرداخت، در واقع یک «دارایی موهومی» برای بانک‌ها است.

در حال حاضر حتی مقام ناظر بانکی نیز اطلاع دقیقی از حجم تسهیلات استمهالی بانک‌ها ندارد. اظهار نظرهای غیررسمی در خصوص حجم واقعی تسهیلات غیرجاری سیستم بانکی که با تکنیک‌های مختلف جاری تلقی شده‌اند تا حدود (۵۰) درصد از کل تسهیلات اعطایی بانک‌ها می‌رسد.

۳ - امهال دائمی مطالبات غیرجاری بانک‌ها طی سالیان طولانی و فقدان نظارت کارآمد بانک مرکزی باعث گردیده: اولاً نیازی به ذخیره‌گیری برای مطالبات غیرجاری وجود نداشته و دارایی بانک متناسب با بدهی او رشد کند. ثانیاً بانک‌ها از محل همین مطالبات به شکل صوری، درآمد شناسایی و هزینه‌های خود را پوشش دهند. ثالثاً با شناسایی سود از محل همین درآمدهای موهومی، سهم سود سهامداران و پاداش مدیران را پرداخت نموده و سرمایه بانک را افزایش دهند. به این ترتیب ترازنامه بانک‌ها دائماً منبسط گردیده، بدون آنکه معادل این انبساط دارایی‌ها، تسهیلات جدید به بخش واقعی اقتصاد تزریق شود.

حسب اظهار قائم مقام بانک مرکزی، مطالبات غیرجاری بانک‌ها در پایان سال ۸۵ مبلغ (۲۰۴) هزار و (۸۷۰) میلیارد ریال بوده که در پایان سال ۹۳ به میزان (۸۶۳) هزار و (۴۲۰) میلیارد ریال رسیده و به عبارتی طی سال‌های ۸۵ تا ۹۳ بیش از چهار برابر شده و متوسط نرخ رشد مطالبات غیرجاری در کل شبکه بانکی در دوره فوق (۱۹/۴) درصد بوده است. نسبت مطالبات غیرجاری به کل تسهیلات اعطایی برای بانک‌های تجاری دولتی (۲۳) درصد، بانک‌های تخصصی دولتی (۱۳/۶) درصد و بانک‌های غیردولتی (۱۶/۱) درصد بوده در صورتی که متوسط این نسبت در کل دنیا برای دوره زمانی ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۴ کمتر از (۴) درصد بوده است. نسبت یادشده برای کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا در سال‌های فوق برابر (۵/۲) درصد بوده است.

بنابراین شواهد بر وضعیت نامطلوب نظام بانکی کشور دلالت دارد. مدیریت بد برخی از بانک‌ها و ناکارایی مدیریت بانک‌ها در زمینه تشخیص و کنترل ریسک تسهیلات به افزایش مطالبات غیرجاری آنها دامن زده است و همزمان بانک‌های دارای نسبت کفایت سرمایه پایین، فعالیت‌های ریسکی تری انجام داده‌اند که به افزایش معوقات آنها منجر شده است. مضافاً بر آن عوامل درونی بانک‌ها نقش زیادی در ایجاد مطالبات غیرجاری بانک‌ها و افزایش ریسک اعتباری آنها داشته است. از سوی دیگر به نظر می‌رسد هزینه نداشتن تخلف از قوانین و مقررات برای متخلفان، باعث شده بعضاً در استمرار تخلف اصرار ورزیده و حتی گاهی منافع خود را در انجام تخلف ببینند.

آقای دکتر! این مباحث هم طولانی است، من به پیشنهادات اکتفا می‌کنم، اگر اجازه بفرمایید همان بحث پیشنهادات را قرائت کنم. پیشنهاد:

۱- بانک مرکزی در سال‌های اخیر برای نظارت بر فرآیند اعطای تسهیلات بانک‌ها عمدتاً بر نظارت پس از اعطای تسهیلات تأکید و با بازرسی اسناد بانک‌ها، اعمال نظارت نموده، در صورتی که روش صحیح اعمال نظارت پیش

از اعطای تسهیلات و مبتنی بر سامانه‌های اطلاعاتی است که موجب پیشگیری از بروز معضل معوقات بانکی می‌گردد و لازمه آن، پیاده‌سازی سیستم بانکداری متمرکز یا (Core Banking) از سوی بانک مرکزی در راستای سیاست‌های کلی نظام می‌باشد تا کلیه عملیات بانکی از جمله اعطای تسهیلات مبتنی بر سامانه و متناسب با مرتبه اعتباری اشخاص انجام شده و امکان تبانی و فساد در فرآیندهای بانکی منتفی شود.

بنابراین ایجاد یک بانک اطلاعاتی متمرکز شامل اطلاعات شناسایی افراد، اطلاعات اموال، اعتبار و وثائق و تضمینات آنها که بتواند نهادهای قضائی، انتظامی و مالی را با یکدیگر مرتبط سازد ضروری بوده و موجب می‌شود تا أخذ وثائق و هزینه‌های ناشی از نظارت و بررسی آنها کاهش یافته و در مواعد مقرر بتوان در صورت عدم رعایت تعهد مدیون، از اعتبار آن و یا سایر اموال شخص برای رد دین استفاده کرد.

در قانون برنامه پنجم توسعه مصوب مجلس محترم شورای اسلامی به بانک مرکزی اجازه داده شده بود نسبت به تکمیل سامانه تبادل اطلاعات مشتریان و فراهم کردن امکان احراز صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده به بانک به صورت الکترونیکی از طریق وزارت کشور و قوه قضائیه اقدام نماید که متأسفانه چنین امری تحقق نیافت. علاوه بر آن بانک مرکزی ابزارهای متعددی به منظور وصول مطالبات غیرجاری دارد و این ابزارها منحصر در تعقیب کیفری و انتظامی متخلفین نیست. این بانک به عنوان سیاست‌گذار و ناظر نظام بانکی می‌تواند انواع مجازات‌های بانکی در مورد رده‌های مختلف متخلفین اعمال کرده و از استمرار تخلف آنان جلوگیری نماید. فلذا می‌بایستی بانک مرکزی، مجازات‌های بانکی متناسب را طراحی و اجرا نماید.

۲ - حسب سوابق موجود تلاش‌ها برای راه‌اندازی سیستم بانکداری متمرکز در کشور حدود دو دهه است که آغاز شده و اقداماتی هم در راستای تحقق استقرار آن صورت گرفته است، اما انتظارات نظام بانکی کشور به منظور نظارت دقیق و به موقع و کاهش هزینه‌ها هنوز برآورده نشده است.

از آنجا که بانکداری متمرکز یکپارچه از ملزومات رشد و توسعه همه‌جانبه و مخصوصاً رشد و توسعه در بخش بانکی و سیاستگذاری‌های مربوط به آن می‌باشد و یکپارچگی در سیستم‌های متمرکز، منجر به شناخت وضعیت موجود پولی و آثار سیاست‌های پولی بر متغیرهای اقتصاد کلان می‌گردد و از سوی دیگر باعث نظارت دقیق، صحیح و برخط بر سیستم بانکی شده و از بسیاری از مشکلات و تخلفات بانکی جلوگیری خواهد کرد، می‌بایستی یکپارچگی در بانکداری به سرعت در کشور عملیاتی و اجرایی گردد و بانک مرکزی که در اجرای قوانین برنامه پنجم و ششم توسعه مکلف به استقرار نظام یکپارچه بانکی بوده است هرچه سریعتر نسبت به تنظیم و ابلاغ استانداردهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری یکسان به سیستم بانکی کشور اقدام نموده و آسیب‌شناسی سیستم مدیریت بانک‌ها و ارتقای آن با استفاده از ابزارهای مختلف را در دستور کار خود قرار دهد به گونه‌ای که هزینه تصمیمات اشتباه بانک‌ها به خود بانک و مدیران آن برگردد.

۳ - با توجه به رشد و توسعه بانکداری الکترونیک، مسئولین بانک مرکزی

و وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی مراجع ذی ربط در وزارت علوم و تحقیقات و فناوری برای ایجاد رشته دانشگاهی با عنوان بانکداری الکترونیکی در دو شاخه نرم افزار و سخت افزار اقدام نماید، به طوری که این مهم به یکپارچگی دانش بانکداری و ارتقای آن در بانک های کشور منجر شود. بدیهی است سامانه مذکور که صرفاً در اختیار بانک مرکزی است باید قادر باشد تمام نیازمندی های حال و آینده کشور را مطابق با علوم پیشرفته روز در زمینه بانکداری متعارف و بانکداری اسلامی رعایت کرده، به کلیه قوانین، مقررات، بخشنامه ها، آیین نامه ها و دستورالعمل ها مجهز گردد به گونه ای که توانایی روزآمد کردن قوانین را داشته باشد. مضافاً بر آن نیازمندی های بانک ها و مراکز ذی صلاح دیگر را از طریق استعلام پاسخگو باشد. از سوی دیگر به تمام منابع اطلاعاتی کشور اعم از سازمان ثبت احوال، سازمان ثبت اسناد و املاک، اداره کل ثبت شرکت ها، سازمان امور مالیاتی و منابع اطلاعاتی تمام بانک ها و مؤسسات مالی و منابع اطلاعاتی مشابه (به منظور تعیین اعتباری افراد و شرکت ها و سیاست گذاری صحیح اقتصادی و نظارت صحیح و دقیق و جلوگیری از هر گونه اختلاس و تخلف مالی)، مرتبط بوده و بتواند گزارش های ترکیبی را برای اهداف مختلف بانکی و غیربانکی ارائه نماید.

۴ - بانک مرکزی با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط نظیر وزارتین «امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت»، سازمان های ثبت احوال، ثبت اسناد و املاک، امور مالیاتی، بورس و اوراق بهادار و بانک های دولتی و خصوصی و غیره حداکثر ظرف مدت سه ماه، پیشنهادات خود در زمینه اصلاح قوانین و مقررات مربوط به مسائل پولی و بانکی که اجرای آنها طی سال های اخیر مشکلاتی را برای شبکه بانکی کشور به همراه داشته است و نیز برای برخورد قاطع و به موقع با دارندگان بدهی غیرجاری به شبکه بانکی و اعمال مجازات ها و محرومیت های بانکی، حقوقی و اجتماعی برای آنها به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

۵ - با توجه به گزارش بررسی های اولیه مرکز پژوهش های مجلس و ابلاغ ضوابط جدید گزارش گری مالی به بانک های کشور، کمیته ای مرکب از مسئولین بانک مرکزی، سازمان حسابرسی، دیوان محاسبات کشور و مرکز پژوهش ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با مسئولیت کمیسیون مذکور موضوع بررسی صورت های مالی سال ۹۵ بانک های کشور را در دستور کار خود قرار داده و گزارش نتایج حاصله را به مجلس تقدیم نمایند.

۶ - مجمع عمومی بانک ها و سازمان بورس و اوراق بهادار به عنوان ارکان مهم و نظارتی بانک ها مکلف شوند با حساسیت لازم، با هدف گذاری مشخص و زمان بندی معین، اقدامات مؤثری را نسبت به وصول مطالبات غیرجاری به عمل آورند، به نحوی که روند و حجم مطالبات مذکور کاهش یافته و متوقف گردد و متعاقباً طی گزارش های نوبه ای به صورت فصلی، بهبود روند موجود را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

۷ - با توجه به تکلیف مندرج در قوانین موجود، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف شود همچون بانک های مرکزی بسیاری از کشورهای دنیا صورت های مالی خود را برای انجام وظیفه حسابرسی در اختیار

حسابرس مستقل و بازرس قانونی (سازمان حسابرسی) قرار دهد. متأسفانه بانک یاد شده با مصوبه مورخ ۹۶/۸/۱۶ هیأت محترم وزیران از فهرست شرکت های دولتی که مکلف به انجام «حسابرسی عملیاتی» توسط سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی می باشند مستثنی گردیده است که باید با قید فوریت این استثنا برداشته شود تا حسابرسان مستقل بتوانند در جهت افزایش صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی فعالیت های بانک و افزایش قابلیت اعتماد گزارش های مالی نسبت به انجام «حسابرسی عملیاتی» اقدام نمایند.

۸ - قوه محترم قضائیه پیرامون احکام ورشکستگی که به شدت سیر صعودی داشته و منجر به ورود مبلغ (۳۳) هزار میلیارد ریال زیان به شبکه بانکی طی سال های ۹۲ لغایت ۹۴ گردیده است نظارت دقیق و سخت گیرانه تری معمول بشود تا بانک های بستانکار بتوانند فرصت متعارف دفاع در محاکم برای وصول مطالبات خود را داشته باشند.

۹ - قوه محترم قضائیه به منظور تسریع در رسیدگی به دعاوی بانکی و کاهش هزینه های عملیاتی و استیفای مطالبات غیرجاری بانک ها در سیستم قضائی کشور شعب خاصی را به این منظور تعیین و به اطلاع عموم برساند.

۱۰ - معاونت محترم قوانین مجلس شورای اسلامی با همکاری کمیسیون های حقوقی و قضائی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی جرم انگاری عدم بازپرداخت مطالبات بانکی و انحراف در مصرف تسهیلات پرداختی به بنگاه ها توسط قوه قضائیه را در دستور کار قرار داده و پیشنهادات لازم برای نسخ یا اصلاح قوانین مربوط به منظور توقف روند رو به رشد مطالبات غیرجاری و نیز ایجاد تسهیل در فرآیند وصول آن برای تصویب قانون به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

۱۱ - مراجع نظارتی؛ سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور و سازمان حسابرسی موضوع نظارت دقیق بر بانک مرکزی و بانک های کشور را به طور جدی در دستور کار خود قرار داده و گزارش نظارتی خود را به صورت نوبه ای هر سه ماه یکبار به کمیسیون های اقتصادی و اصل (۹۰) مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند، با تشکر.

رئیس کمیسیون اصل نودم قانون اساسی - داود محمدی

رئیس - متشکریم، از تلاش های کمیسیون اصل (۹۰) که به این موضوع مهم در مورد وضعیت بانک ها توجه کردند و یک گزارشی را ارائه کردند تشکر می کنیم. مدت ها بود که روی این موضوع کار می کردند و مسأله بسیار مهمی هم هست و فکر می کنم مرکز پژوهش های مجلس هم که راجع به وضعیت بانک ها یک کار مطالعاتی عمیقی کرده و یک راهکارهایی را ارائه کرده ان شاء الله برای هفته آینده آمادگی داشته باشند که در مجلس گزارش خود را بدهند و یکی از معضلات کشور را ما بتوانیم حل بکنیم. مسأله بانک ها و ریشه یابی مشکلات آنها و اینکه چگونه در خدمت تولید کشور فعال بشوند موضوع بسیار اساسی است. مرکز پژوهش ها آمادگی داشته باشد گزارش خودشان را تهیه کردند در دست داشته باشند که هفته آینده ان شاء الله ما از آنها در مجلس استفاده کنیم و مجلس کاملاً در جریان کار بانک ها و پیشنهادات اصلاحی قرار بگیرد.

حاجی دلگانی - آقای رئیس تذکر دارم.

۴ - رد طرح استفساریه ماده (۳۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (ثبت ۳۵۸)

رئیس - دستور بعدی را بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - دستور بعدی گزارش کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور در مورد طرح استفساریه نحوه عضویت همزمان اعضای اتحادیه‌های صنفی و اتاق اصناف کشور با عضویت در پنجمین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستای کشور هست. جناب آقای سلیمی مخبر محترم کمیسیون گزارش خود را ارائه بفرمایید. آقای دکتر و کیلی! مخالفین و موافقین را لطف بفرمایید.

دبیر (وکیلی) - بسم الله الرحمن الرحیم

مخالفین آقایان: صباغیان، تجری و محمودی شاه‌نشین هستند و موافقین سرکار خانم اولادقباد و آقایان: کاتب و لاهوتی هستند.

اصغر سلیمی (سخنگوی کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور) -

بسم الله الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور به مجلس شورای اسلامی طرح استفساریه نحوه عضویت همزمان اعضای اتحادیه‌های صنفی و اتاق اصناف کشور با عضویت در پنجمین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستای کشور به شماره چاپ (۷۸۱) که به این کمیسیون به عنوان اصلی ارجاع گردیده بود طی جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ مورد رسیدگی قرار گرفت و به شرح زیر تصویب شد.

اینک گزارش آن در اجرای ماده (۱۴۷) قانون آیین‌نامه داخلی به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

ضمناً گزارش کمیسیون اقتصادی تا این تاریخ واصل نشده است.

رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور - محمدجواد کولیوند

گزارش کمیسیون صنایع و معادن به مجلس شورای اسلامی در مورد طرح استفساریه با تصویب اعضای کمیسیون به این کمیسیون ارجاع شده است. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (فرهنگی) - خیلی متشکرم.

رئیس - متشکرم (حاجی دلیگانی - تذکر داریم) چشم، مخالف صحبت کند.

دبیر (وکیلی) - جناب آقای صباغیان مخالف هستند، بفرمایید.

محمدرضا صباغیان بافقی (مهریز، بافق، ابرکوه، خاتم و بهاباد) -

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

عرض سلام و ادب دارم خدمت نمایندگان محترم. در مورد استفساریه نحوه عضویت همزمان اتحادیه‌های صنفی و اتاق اصناف کشور با عضویت در پنجمین دوره شورای شهر و روستای کشور که مطرح شده به نظر می‌آید این کار و این مصوبه می‌تواند نظارت را محدود کند. اگر قرار باشد که افراد دارای چند شغل کلیدی در شهر باشند طبیعتاً راه را بر نظارت می‌بندد، همچنین باعث ایجاد رانت می‌شود. وقتی قرار باشد که عضو شورای شهر خودش مصوب کند، از مصوبات خبر داشته باشد و اتاق اصناف و اتحادیه‌های صنفی هم نقش داشته باشد طبیعتاً بعد از مدتی فرد را دچار خطا و انحراف می‌کند و رانت ایجاد می‌کند. مشکلی که امروز در کشورمان فراوان داریم و متأسفانه به دلیل ضعف در همین قوانین ما دچار این معضل و این مشکل هستیم.

همچنین خودش باعث این می‌شود که یک فرد دو شغل داشته باشد، قوانین و مقررات ما هم دو شغل بودن را نفی می‌کند، جامعه هم دچار بیکاری هست، دچار مشکلات هست. بنابراین ما دوباره می‌آییم قوانینی ایجاد می‌کنیم که دو شغل ایجاد بشود، خود این مقدمه‌ای می‌شود که در آینده افراد دیگر قوانین دیگر را هم راحت زیر پا بگذارند و قبح ایجاد دو شغل و چند شغل بریزد، ضمن اینکه اصلاً کسی که عضو شورای شهر می‌شود باید وقت زیادی برای مردم بگذارد. خود عضو شورای شهر باید چند نفر را برای کمک به شورا استخدام کند، کار سنگینی هست. اینجا دوباره فرد عضو شورا باشد بتواند اتحادیه و اتاق اصناف هم باشد، طبیعتاً وقت او کفاف نخواهد داد و کار مردم روی زمین می‌ماند، وظایفش را خوب نمی‌تواند انجام بدهد که این هم نشان می‌دهد این لازم نیست. ضمن اینکه امروز ما قانون هم داریم، تصویب شده و قانون شده که این منافات دارد، نباید اینجا اتفاق بیفتد.

بنابراین به نظر می‌آید که ما با استفساریه مخالفت کنیم و راه را ببندیم. عزیزان و بزرگواران! هر جا اینطور قوانینی را ما تصویب کردیم نه آنکه آنجا خودش باعث زیان شده، حتی مقدمه و زیربنایی شده که جاهای دیگر هم بیایند از این سوءاستفاده کنند. بنابراین مجلس باید محکم این را رد کند و ما برای مشاغل تفکیک قائل بشویم که راه برای سوءاستفاده و رانت بسته بشود و هر کسی بتواند وظایف خودش را به نحو احسن انجام بدهد، ضمن اینکه الان هم تعداد خیلی کمی هستند، بی‌خود ما یک قانونی تصویب نکنیم که بماند، ماندگار بشود ولی برای چند نفر، منتها بعداً از آن بشود خیلی سوءاستفاده کنیم، عذرخواهی می‌کنم.

رئیس - متشکرم، نفر بعدی را بفرمایید.

دبیر (وکیلی) - موافق جناب آقای دلخوش هستند، بفرمایید.

سید کاظم دلخوش اباتری (صومعه‌سرا) - بسم الله الرحمن الرحیم

اولاً سلام عرض می‌کنم و آرزوی قبولی طاعات دارم برای ملت شریف ایران. تشکر می‌کنم از همکاران محترم که این طرح استفساریه را اولویت برایش قائل شدند و امروز در دستور کار قرار گرفت. از سرکار خانم فریده اولادقباد نماینده محترم تهران که هم دیدگاه‌های کارشناسی بسیار خوبی در جهت حمایت از این طرح داشتند و اعلام کردند از ایشان هم تشکر می‌کنیم، مشورت‌هایی داشتیم و نظرات مثبت ایشان هم کاملاً مشخص است.

دوستان توجه بفرمایید! در مورد شخص یا اشخاص کاری نداریم، ما یک قانونی در مجلس نوشتیم، به عنوان قانونگذار اعتقاد این بود که این قانون نقص‌ها و ضعف‌هایی دارد. ضعف آن چیست؟ این آقای شاه‌نشین عزیز که رئیس ما در نظارت بودند تمام مراحل قانونی انتخاب اعضای شوراها را گذراندیم. در برج ۹۶/۲ افرادی که با رأی مردم انتخاب شدند رأی آوردند، مقبولیت و مشروعیت آنها همه تثبیت شد اینها شورای شهر شدند. بحث ما در مراکز استان‌ها و در شهرستان‌ها است، بعد از اینکه شورا رأی می‌آورد سه ماه بعد مجلس یک قانونی می‌گذراند می‌گوید این اصناف، هیأت‌مدیره اگر شورا هم باشند دو شغل می‌شوند. من از شما نمایندگان محترم سؤال می‌کنم؛ آقای صباغیان عزیز! اگر امروز شما بیایید یک قانونی بنویسید بگویید نمایندگی مجلس از فوق‌لیسانس به دکتری، تصویب هم نکنید، آیا اینهایی که امروز نماینده مجلس هستند باید از خانه ملت بیرون بروند؟

قانون عطف به ماسبق نمی شود مگر قانونگذار مستند، با ادله آورده باشد که این قانون برای یک سال قبل، دو سال قبل و امثال اینها، این یک.

دوم اینکه آقایانی که در هیأت مدیره اصناف هستند با بازار سر و کار دارند. دوستان! این چیز مهمی هم نیست، با آنهایی که در بازار با بازاری ها سر و کار دارند از این طرف هم شورای شهر کار بیشترش با بازار است. اینها متخصصند، اینها می توانند در شورای شهر هم باشند، در اصناف هم باشند، این دو.

بعد آمدیم یک قانونی را نوشتیم، مگر ما می توانیم برای بخش خصوصی قانون تعیین کنیم، بگوییم قانون را برای دولت باید بنویسیم، برای مؤسسات دولتی و مؤسسات عمومی غیردولتی. هیأت رئیسه و هیأت مدیره اصناف اینها بخش خصوصی هستند، این هم اشکال دیگری است که وجود دارد.

نکته دیگر اینکه دیروز انتخابات بوده و این رأی شما باعث می شود (۲۰۲) نفر در سطح کشور تعیین تکلیف بشوند. چه ضرورتی دارد؟ من که می گویم این نوع قانون نویسی اشکال دارد، بخش خصوصی را ما نباید از حضور بخش های دیگر محروم بکنیم. هم شورای شهر و هم اصناف در اختیار بخش خصوصی است. آیا ما در بخش های دیگر هم برای بخش خصوصی می توانیم به این صورت قانون بنویسیم؟ من می گویم نمی توانیم، ما به عنوان حاکمیت برای بخش حاکمیت قانون می نویسیم، حاکمیت به عنوان ناظر و بخش خصوصی به عنوان مجری هست. حاکمیت باید کار خودش را در نظارت به درستی انجام بدهد.

خواهش من از دوستان این است؛ این استفساریه را همانطور که رأی دادید این رأی را بدهید، در قانون تشکیلات با توجه به اصلاح ماده (۳۲) قانون تشکیلات وظایف و انتخابات شوراهای کشور و انتخاب شهرداران این تاریخها دقیقاً مشخص است و به نظر من دوستان اگر رأی مثبت بدهند ما می توانیم بخشی از بچه های این کشور و نیروهایی که در اصناف دارند زحمت می کشند تکلیف آنها را روشن بکنیم، به یک شهر و دو شهر هم ارتباط ندارد. خواهش می کنم دوستان این را رأی موافق بدهند.

رئیس - متشکریم، نفر بعدی را بفرمایید.

دبیر (وکیل) - مخالف بعدی جناب آقای ادیانی هستند.

رئیس - آقای ادیانی بفرمایید.

سیدعلی ادیانی (قائم شهر، سوادکوه، جویبار، سیمرغ و سوادکوه شمالی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

قبولی طاعات را برای همه همکاران محترم و همه صائمین کره زمین از خدای بزرگ مسئلت داریم. همکاران من عنایت بکنند! استدعا می کنم به نکاتی که عرض می کنم برادران و خواهران گرامی، حتی طراحان محترم که دلسوزانه این طرح را مطرح کردند تا شاید مسأله ای را حل کنند گوش کنند. دوستان دقت کنند! جناب آقای دکتر لاریجانی! من اول تذکر آیین نامه ای را بدهم اگر این تذکر را پذیرفتید استدلال را بیان نکنم. آقای دکتر لاریجانی عزیز! من قبل از بیان مخالفت یک تذکر آیین نامه ای دارم (رئیس - بفرمایید) این استفساریه به نظر من مخالف ماده (۱۸۹) است. در استفساریه ما باید شرح و تفسیر قانون را تقدیم کنیم. این تفسیر قانون نیست، شرح قانونی که در ۹۶/۴/۲۰ مجلس محترم نوشته نیست، بلکه این خود قانونگذاری است و اساساً ناقض قانون مصوب مجلس است. (رئیس - حالا شما مخالفتتان را بفرمایید) شما این نکته را عنایت بفرمایید که از

فحوای کلام حضرت عالی هم اینگونه برمی آید.

نکته اول مخالفت این است؛ همکاران محترم عنایت کنند! همین ماده (۱۸۹)، این چیزی که همکاران محترم تقدیم کردند این وضع و جعل قانون جدید است نه تفسیر قانون. تفسیری که می آید اصل قانون را هوا می کند. شما در استفساریه نگاه بفرمایید، وقتی سؤال می کند پاسخ؛ اصلاح مذکور از دوره ششم قابل اجرا است. عزیزان من! قانونگذار حکیم است، مجلس محترم در ۹۶/۴/۲۰ قانون را وضع کرد و می دانست که در ۹۶/۲/۲۹ انتخابات برگزار شد، با علم به اینکه در ۹۶/۲/۲۹ انتخابات برگزار شده مجلس محترم این حکم کلی و اطلاق را در قانون درج نموده. شما اصل قانون را دارید هوا می کنید به بهانه استفساریه؟ قطعاً شورای نگهبان یا هر حقوقدانی این را می شنود برای او جای تأمل دارد.

دلیل دیگر این است؛ دوستان دقت کنند! این استفساریه اساساً مغایر با اصل و فلسفه وجودی قانون است. قانونگذار در ۹۶/۴/۲۰ همین مجلس محترم این قانون را تصویب کرده. اولاً من این را خلاف شأن قانونگذاری مجلس می دانم که امروز یک قانونی وضع کنیم، هفت ماه بعد، شش ماه بعد این را لغو کنیم. این اصلاً تعادل، تعامل، تثبیت و توصیف و استحکام قانونگذاری در کشور را زیر سؤال می برد. فردا چه تضمینی برای دیگر قوانین وجود دارد، برای آنهایی که مصادیق قانون هستند بگویند پس فردا مجلس محترم ذائقه اش عوض می شود یک طور دیگر عمل می کند. این خلاف اصول حقوقی و سیاق قانونگذاری در همه پارلمان های دنیا از جمله خلاف روح قانونگذاری در کشور ما است.

نکته سوم و مخالفت سوم من؛ این اساساً با اصل قانون در تغایر است، با اصل قانونی که در ۹۶/۴/۲۰ همین مجلس محترم تصویب کرد و آن این است؛ ما آمدیم گفتیم که اساساً دو شغله بودن ممنوعیت دارد و اشغال دو مسئولیت همزمان ممنوع است، الان می گوییم مجاز است. این با کجای قانونگذاری و مدیریت و حکمرانی درست و قانونگذاری صحیح سازگاری دارد؟ شما کل استفساریه های قبلی را هم زیر سؤال بردید. همکاران محترم! قبل از این استفساریه دو استفساریه دیگر هم در مجالس محترم قبل اتفاق افتاد، هر دو مجلس در دوره های گذشته و مجموعاً در استفساریه های گذشته بیان کردند عضویت همزمان در شورای اسلامی با تصدی مناصب فلان مذکور در ماده (۲۸) بندهای (۱) و (۲) و یک جای دیگر در استفساریه در بندهای (۱) و (۲) ماده (۳۳) هست. یعنی نمایندگان سابق در ادوار سابق خوب متوجه نشدند ما این را خلق الساعه داریم تفسیر جدیدی می کنیم.

پس هم قانونگذاری است نه تفسیر، هم مغایر روح قانونگذار و قانون است. نکته سوم اینکه مجلس محترم در تاریخ ۹۶/۴/۲۰ که تقریباً چهار ماه پس از انتخابات این قانون را تصویب کرد با علم به این مسأله تصویب کرد. ما داریم حکیمیت و حکیم بودن خودمان را هم به نحوی مسأله دار می کنیم. جناب آقای دکتر لاریجانی! من استدعا می کنم (رئیس - متشکریم) این خلاف ماده (۱۸۹) است، قانون جدید را داریم وضع می کنیم با فلسفه و اصل آن هم مغایرت دارد، با دو تفسیر قوانین قبلی و ادوار مجالس قبلی هم در تغایر است. همکاران محترم به این رأی ندهند.

ضمن اینکه من از طراحان سؤال دارم؛ مصادیق افراد مشمول این استفساریه چند نفر هستند، چه کسانی هستند؟ نکند فردا مجلس اینطور

زیر سؤال برود، چهار تا از دوستان در جایی بالاخره مسأله‌دار شدند ما می‌خواهیم گره آنها را حل کنیم. این مصادیق چند نفرند؟ آمار دقیق بدهید، این معضل کشور نیست (رئیس - حالا این را موافق مربوطه توضیح بدهند) این استفساریه قانون جدید است نه تفسیر، متشکر.

رئیس - متشکریم، موافق را بفرمایید.

دبیر (وکلی) - موافق آخر جناب آقای کاتب هستند، بفرمایید.

غلامرضا کاتب (گرمسار و آزادان) - بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض ادب و سلام و قبولی طاعات همه همکاران عزیزم در ماه ضیافت‌الله و عرض تشکر از طراحان عزیز و کمیسیون شوراها و امور داخلی که زحمت کشیدند در راستای احقاق حقوق مردم عزیزمان این استفساریه را تصویب کردند. همکاران عزیز من دقت بکنیم! قانون هیچ‌وقت عطف به ماسبق نمی‌شود، مگر اینکه ما در قانون ذکر بکنیم که این قانون تاریخ اجرایش به قبل برمی‌گردد. وقتی که ما قانون را ذکر نکردیم در نتیجه قانون را تصویب می‌کنیم از زمانی که تصویب کردیم به بعد، امروز هم براساس قانون قبل تعداد زیادی از برادران عزیز اتحادیه اصناف آمدند در انتخابات شورای شهر شرکت کردند. همانطور که جناب آقای دلخوش فرمودند تعداد (۲۰۲) نفر از افراد کشور شامل حال این قانون هستند، پس تعداد محدود نیستند، یک تعدادی که جناب آقای ادیبانی عزیز گفتند محدود نیستند.

پس این قانون یک حق مکتسبه‌ای برای این عزیزانی که آمدند در انتخابات شرکت کردند ایجاد کرده، همه حقوق‌دانان عزیزی که در مجلس شورای اسلامی حضور دارند می‌دانند اگر به کسی حقی داده شد نمی‌شود آن حق را بی‌دلیل از او گرفت، مگر اینکه واقعاً ادله‌ای وجود داشته باشد که آن حق را از او بگیریم.

نکته دومی که می‌خواهم عرض بکنم؛ عزیزان! وقتی که قانون را تصویب کردیم وظیفه ما این است که از حقوق ملت عزیزمان هم صیانت و هم حفاظت بکنیم. امروز وظیفه ما این است که از حقوق این (۲۰۲) نفری که در کشور هستند حفاظت و صیانت بکنیم و نمی‌توانیم بگوییم که حالا چون این قانون شده به ما قبل هم برگردد. همکار بسیار عزیزم جناب آقای صباغیان فرمودند که اینها دو شغله هستند، یقیناً بدانید آنهایی که در اتحادیه اصناف و اتحادیه‌ها هستند شغل محسوب نمی‌شوند. ممکن است هفته‌ای یک جلسه مثلاً برای اتحادیه اصناف بگذارند، شما می‌دانید و اطلاع دارید همه آنهایی که در اتحادیه‌های اصناف هستند کار دومی هم دارند، یا همه آنهایی که در شورای شهر هستند و الان در کشور کار ثانویه دومی هم دارند. چون بسیاری از آنهایی که در شوراهای شهر و روستا هستند اینها که یک شغل ندارند. در واقع شغل دوم دارند و می‌توانند برای زندگی و امرار معاش خود کار بکنند. در نتیجه من خواهم این است که جناب صباغیان عزیز که گفتند این دو شغله محسوب می‌شود، واقعاً شغل نیست. چون اینها بخش خصوصی هستند، در کنار کار خود در اتحادیه‌ها به شوراهای شهر کمک می‌کنند.

نکته مهم‌تر؛ عزیزان من! امروز اگر از اتحادیه‌ها یک نماینده در شوراهای شهر باشد موجب استحکام و تقویت شوراهای شهر می‌شود. بخش عظیمی از شهروندان ما مغازه‌داران و کسبه هستند، یک نماینده خودشان را در شورای شهر فرستادند، این به نفع شوراهای شهر هست. حالا ما قانون

تصویب کردیم، این قانون در تاریخ ۹۶/۴/۲۰ بعد از برگزاری انتخابات تصویب شد، بله، برای دوره بعد نباید اجازه بدهیم که این کار بشود، اما دوره قبل یقیناً این معنی ندارد.

نکته بعدی را برادر عزیزم جناب آقای ادیبانی عزیزم فرمودند که این با روح قانون مخالفت دارد. جناب آقای ادیبانی عزیز! نه، اصلاً نگاه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در زمانی که این قانون را تصویب می‌کردند این بود که برای دوره‌های بعد این اجرایی بشود، نه اینکه به ماسبق و به ما قبل برگردیم. همینطور که ما برای اصلاح قانون انتخابات هم در مجالس مختلف این را داشتیم، مثلاً مدرک تحصیلی نمایندگان را برای ثبت‌نام اصلاح کردیم، به آن دوره‌ای که نمایندگان بودند برگشت، به دوره‌های بعد برگشت. در نتیجه این استفساریه با روح قانون هیچ مخالفتی ندارد، بلکه بنای قانونگذار این بوده که این قانون تصویب بشود و تشخیص نمایندگان عزیز مجلس این بوده و این هم مطاع هست و باید هم به قانون احترام بگذاریم، (فرهنگی - خیلی متشکر) اما این قانون برای دوره‌های بعد است نه اینکه امروز شوراهای شهر یک سال، یک سال و نیم از عمر خدمتی آنها گذشته بعد بگوییم که شماهایی که جزء اتحادیه‌های اصناف هستید بیایید استعفا و انصراف بدهید. این واقعاً منطقی ندارد، من از همکاران بسیار عزیزم خواهش و استدعایم این است که برای احقاق حق بخشی از افراد جامعه که یکی از رسالت‌های اصلی تک‌تک ما هست که احقاق حقوق در رابطه با ملت عزیزمان بکنیم این است که ان شاء الله به این رأی بدهید و موجب بشود که حقوق این عزیزان تضییع نشود.

رئیس - متشکریم. دولت موافق است، کمیسیون بفرمایید.

محمود شاه‌نشین - آقا! مخالف سوم چه شد؟ دو نفر صحبت کردند من مخالف سوم بودم.

رئیس - استفساریه است دو نفر صحبت می‌کنند.

محمد جواد کولیوند (رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور) -

بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران محترم خواهش می‌کنم دقایقی توجه بفرمایید! استفساریه‌ای که اتفاق افتاده ما در قانون شوراها اصلاحاتی که انجام شده الان ماده (۳۲) است، در قانون قبلی ماده (۲۸) بود. سه قسمت داریم که وقتی می‌خواهند برای شوراها بیايند و کاندیدا بشوند باید استعفا بدهند. در بند (۱) آن راجع به مشاغل ملی است، در بند دوم راجع به مشاغل استانی و شهرستانی است و در بند سوم راجع به مشاغلی است که در شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سازمان‌های وابسته است. در بند چهارم هم گفته همزمان نمی‌توانند در دو شغلی که باید استعفا بدهند اگر در شورا پذیرفته شدند در این شغل‌ها باشند.

من می‌خواهم خدمت شما عرض کنم ما در سنوات گذشته هم داشتیم، اصلاحیه‌ای که در قانون مجلس انجام دادیم یا در همین قانون شوراها انجام دادیم راجع به اینکه در انتهای مواد آوردیم گفتیم این قانون از دوره پنجم قابل اجرا است. شورای نگهبان همین موضوع را ایراد گرفت، گفت که چون بعد از انتخابات شوراها اتفاق افتاده این دیگر دوره بعدی می‌رود. برادرمان جناب آقای ادیبانی فرمودند که این دو شغله بودن است.

ماده (۱۴) قانون شوراها را نگاه بکنید شوراها را در آنجا گفته شغل نیست افتخاری است. فقط در ماده (۳۲) گفته آن مشاغلی که استعفا می‌دهند

دیگر اگر در شوراها انتخاب شدند نمی‌توانند در دو شغل آن ماده بمانند.

نکته بعدی این است که این قانون بعد از انتخابات ۲/۲۹ در حقیقت تصویب شده، در ۹۶/۴/۲۰، یعنی بعد از انتخاب شدن یک عده‌ای که در شوراها دارند کار می‌کنند و الان ما بعد از دو ماه و نیم، سه ماه آمدم یک قانونی را اصلاح کردیم به مواد (۳۲) قانون شوراها یک تعداد مشاغل اضافه کردیم که اگر در آینده برای کاندیدا شدن بخواهند بیایند باید استعفا بدهند. طبیعتاً این به شورای ششم می‌رود، یعنی شما اصلاً وسط راه نمی‌توانید بیایند بگویید حالا یک بحث شرعی هم دارد، این فرد در آن مقطع استعفا لازم نداشته، در انتخابات این اتفاق برایش افتاده و در حقیقت ما الان بعد از انتخابات آمدم این را اصلاح کردیم. لذا اینکه فرمودند ما اصل قانون را داریم هوا می‌کنیم، اصلاً چنین چیزی نیست. در حقیقت سؤالی که شده این است که با توجه به برگزاری انتخابات آیا قانون مذکور به دوره اخیر شوراها قابلیت اجرایی دارد؟ سؤال معلوم است، گفتیم خیر، دوره بعدی شوراها که از دوره ششم است در آنجا تسری دارد، هر کس از اصناف در دوره بعدی بخواهد به داخل شورا بیاید در همه کشور باید استعفا بدهد. ملاک کار در حقیقت نظریه‌ای بوده که در کمیسیون هم بحث شد، وزارت صنایع آمده یک بخشنامه‌ای را به کل کشور داده و گفته کسانی که می‌خواهند در اصناف بیایند، آنهایی که در شوراها رأی آورده‌اند یا باید استعفا بدهند، یا در اصناف شرکت نکنند که تسری قانونی که اینجا در ۹۶/۴/۲۰ مصوب شده برای دوره ششم است و دیگر به دوره پنجم تسری ندارد.

من خواهش می‌کنم که همکاران محترم نسبت به این استفساریه پاسخ بدهند و رأی مثبت بدهند. (دلخوش‌ابتری - کمیسیون صنایع هم جواب داده) بله، در کمیسیون صنایع هم که بررسی شد این استفساریه را جواب داده، جناب آقای اکبریان هم پاسخ دادند و این استفساریه را تأیید کردند. یک سؤال هم آقای ادیانی فرمودند، گفتند بگویید که برای چند نفر است؟ اصلاً نگاه من به این نیست که چند نفر است، بخشنامه وزارت صنایع در کل کشور است و گفته تمام کسانی که در شوراها در ۲/۲۹ انتخاب شدند دیگر نمی‌توانند به واسطه این قانون بیایند در اصناف شرکت کنند که ما اینجا داریم قانون شوراها را می‌گوییم. برای قانون شوراها تسری‌اش از دوره ششم است. من خواهش می‌کنم همه همکاران با دقتی که دارند ان‌شاءالله رأی مثبت بدهند، خیلی متشکرم.

رئیس - متشکریم، متن را بخوانید.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - طرح استفساریه ماده (۳۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران موضوع استفساریه:

با توجه به برگزاری انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی شهر و روستا در تاریخ ۱۳۹۶/۲/۲۹ و با عنایت به اصلاح ماده (۳۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران در تاریخ ۱۳۹۶/۴/۲۰، آیا قانون مذکور نسبت به دوره اخیر انتخابات شوراها قابلیت اجرایی دارد یا خیر؟ (آقای دکتر! البته اینجا باید بگوییم «لازم‌الاجرا است یا خیر؟».)

پاسخ:

خیر، اصلاح مذکور از دوره ششم قابل اجرا می‌باشد.

رئیس - اجازه بدهید، الان دیگر می‌خواهم رأی بگیریم. آقای

حاجی‌دلیگانی! اخطار شما راجع به این مسأله است یا چیز دیگری؟ مربوط به چیز دیگری است بعداً بگویید. مربوط به همین موضوع است؟ می‌خواهم استفساریه را رأی بگیرم. (حاجی‌دلیگانی - در مورد دستور بعدی است) آقای حاجی‌دلیگانی! بعد از آن بحث دیگری است، فرصت هست. آقای ادیانی! اگر راجع به همین استفساریه است بفرمایید.

ادیانی - به احترام دوستان چون فرمودند، ان‌شاءالله رأی نمی‌آورد ما هم هفتادونهی را منتفی می‌کنیم. آقای دکتر! رأی بگیرید.

رئیس - خیلی ممنون. حضار ۲۴۸ نفر، استفساریه را به رأی می‌گذاریم. نمایندگان نظرشان را اعلام بفرمایند. دوستان در رأی‌گیری مشارکت بفرمایید. دولت و کمیسیون موافق هستند. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، تصویب نشد.

۵ - تسلیت رئیس محترم مجلس شورای اسلامی به مناسبت رحلت حجت‌الاسلام والمسلمین حسنی

دبیر (فرهنگی) - از طرف نمایندگان آذربایجان در مجلس شورای اسلامی یادداشتی را به هیأت‌رئیس داده‌اند، جهت اینکه اعلام کنیم ارتحال عالم نستوه و مجاهد خستگی‌ناپذیر حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین حاج‌آقای حسنی امام جمعه سابق و نماینده سابق ولی‌فقیه در استان و نماینده اولین دوره مجلس شورای اسلامی را به مردم ایران به ویژه مردم آذربایجان و آذربایجان غربی تسلیت و تعزیت عرض می‌کنیم.

رئیس - ما هم مسأله مهمی که الان رخ داد و دیروز خبرش را دادند، رحلت عالم مجاهد حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حسنی که سالیان دراز امام جمعه و نماینده ولی‌فقیه در استان آذربایجان غربی بودند و همچنین یک دوره هم ایشان نماینده مجلس بودند به مردم شریف ارومیه و خانواده محترم‌شان تسلیت عرض می‌کنیم.

۶ - بحث و بررسی در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم و ارجاع آن به کمیسیون مربوطه (ثبت ۳۴۵)

رئیس - دستور بعدی را بفرمایید.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم است. آقای رئیس! قبل از اینکه وارد شوم جمعی از همکاران هم درخواست مسکوت ماندن کردند، جمعی دیگر هم درخواست غیرعلنی شدن جلسه را کرده‌اند.

حاجی‌دلیگانی - آقای رئیس! تذکر دارم. این استعماری است، ما اجازه نمی‌دهیم نگذارید مطرح شود.

رئیس - آقای حاجی‌دلیگانی! اجازه بدهید، بنشینید گوش بدهید، عیبی ندارد، اخطار را هم گوش می‌دهیم. عرض شود بعضی از همکاران امضایی برای مسکوت ماندن این لایحه جمع کرده‌اند، منتها از نظر آیین‌نامه مسکوت ماندن لایحه منوط به قبول نماینده دولت و معاون پارلمانی است که نپذیرفتند.

پژمانفر - شش ماه، یک هفته و دو هفته نه، شش ماه این مسأله مسکوت بماند.

رئیس - حالا دو هفته‌اش را هم نپذیرفتند که شما می‌گویید شش ماه نمی‌توانید طرح کنید. مسکوت ماندن را از نظر آیین‌نامه بخوانید، چون لایحه است طبق ماده (۱۹۵) باید با موافقت معاونت حقوقی باشد، معاونت حقوقی نپذیرفت. بنابراین شش ماه که شما می‌گویید سهل است، دو هفته‌اش را هم نپذیرفتند. این عملی نیست. بنابراین این را باید در دستور بگذاریم و موضوع را بررسی کنیم. حالا اخطارتان را هم گوش می‌کنیم.

پژمانفر - آقای دکتر! این قضیه باید مسکوت باشد. این نباید مطرح شود استعماری است اجازه نمی‌دهیم مطرح شود غیرعلنی شود.

رئیس - این طور که نمی‌شود حرف زد، مجلس جای همین گفتگوها است. مطرح کنید.

حاجی‌دلیگانی - شرایطش رعایت نشد. اجازه نمی‌دهیم. نمی‌گذاریم مطرح شود.

دبیر (قاضی زاده‌هاشمی) - آقای نقوی حسینی از کمیسیون بفرمایید.

رئیس - آقای نقوی حسینی سخنگوی کمیسیون بفرمایید.

دبیر (وکلی) - قبل از سخنگوی کمیسیون مخالفین را عرض کنم. مخالفین: جناب آقای مصری، جناب آقای نقوی حسینی و جناب آقای ذوالنوری. موافقین: جناب آقای دلخوش، جناب آقای فتحی و جناب آقای کواکبیان.

حاجی‌دلیگانی - ما نمی‌گذاریم. ما این را نمی‌پذیریم.

رئیس - آقای نقوی حسینی بفرمایید. دوستان! نظم را رعایت کنید. آقای حاجی‌دلیگانی! اشکالی ندارد، نمی‌گذارید که زوری که نیست.

حاجی‌دلیگانی - نمی‌شود، این استعماری است، خلاف قانون اساسی است همان برجام کافی بود.

رئیس - آقای حاجی‌دلیگانی! اجازه بدهید، مجلس جای همین گفتگوها است، یعنی شما که انقلابی‌تر از بقیه نیستید، شما نظرتان را می‌گویید، دیگران هم نظر دارند، بعد مجلس تصمیم می‌گیرد. با زور که نمی‌شود، هر کسی باید نظرش را بگوید. این کارهایی که می‌کنید حتماً کار خلافی است.

جلالی - تنفس بدهید.

رئیس - نه، تنفس هم نمی‌دهیم، بحث کنید، شما نظرتان را بگویید، اخطار و تذکرتان را بدهید، بحث می‌شود، لزومی ندارد. آقای نقوی! شما گزارش‌تان را بفرمایید.

حاجی‌دلیگانی - شما که گزارش ندادید.

سیدحسین نقوی حسینی (سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) - بسم الله الرحمن الرحیم

عرض می‌کنم، می‌خواهم همین را بگویم، من می‌خواهم بگویم گزارش ندادیم. همین را می‌خواهم بگویم، آقای حاجی! چند دقیقه به حرف‌های من گوش بدهید.

رئیس - آقای نقوی! توضیح کلی‌تان را بدهید، ما اخطار را گوش می‌دهیم، فقط توضیح آقای نقوی را گوش بدهیم، آقایان هم بنشینید، بگذارید گوش بدهیم.

نقوی حسینی - بسم الله الرحمن الرحیم

محضر همکاران محترم و هیأت‌رئیسه محترم عرض سلام و ادب دارم. از همکاران خودم که با آن عرق ملی و انقلابی خودشان اظهارنظر می‌کنند

تشکر می‌کنم، به این چند تا نکته توجه بفرمایید.

کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس پس از اعلام وصول لایحه پیوستن به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم، مواد و محتوای آن و پیشنهاداتی که دولت محترم در حق تحفظ و سه بیانیه در مقدمه آن آورده‌اند بررسی‌های لازم را انجام داد، ولی به چند دلیل صلاح ندانست که گزارشی به صحن علنی ارائه کند که من از رئیس محترم مجلس جناب آقای دکتر لاریجانی درخواست دارم به این نقطه نظرات کمیسیون توجه بفرمایند.

اولاً این لایحه را مخالف اصل سوم قانون اساسی می‌داند، چون این لایحه یک لایحه استعماری است و تسلط بیگانه را بر امور داخلی کشور افزایش می‌دهد و طبق ماده (۱۴۵) آیین‌نامه هم ما گزارش به صحن علنی ارائه نکردیم.

از سوی دیگر همان‌طور که همکاران عزیز مستحضر هستند دولت تلاش کرده در مقدمه این لایحه با حق تحفظ و بیانیه‌هایی که صادر می‌کند از خسارات جلوگیری کند، اما به لحاظ حقوقی نظر همه کارشناسان حقوقی این است که نه آن بیانیه‌ها و نه آن حق تحفظ‌ها نمی‌توانند خسارت‌های وارد از طریق این لایحه بر ملت و کشور جبران کنند. بنابراین کمیسیون گزارش به صحن علنی ارائه نکرده است.

رئیس - خیلی ممنون، متشکریم.

دبیر (کاتب) - جناب آقای رئیس! چند نفر از همکاران اخطار و تذکر دارند.

رئیس - اخطار را بفرمایید.

دبیر (کاتب) - آقای دکتر! اگر اجازه بدهید شما در لیست قبلی به آقای حاجی وقت دادید، اما گفتید بعد از رأی‌گیری صحبت کنند. (سلیمی - نوبت ماست) چشم، آقای سلیمی! من همه دوستان را می‌گویم، اما رئیس قبلاً به آقای حاجی وقت داد. آقای سلیمی! شما بفرمایید، بعد آقای حاجی می‌فرمایند.

علیرضا سلیمی (محلات و دلیجان) - بسم الله الرحمن الرحیم

نمایندگان محترم و جناب آقای رئیس! چند تا اخطار دارم. اخطار اصول (۲) و (۳). اصل (۲)، بند «ج»: «فنی هر گونه ستمگری، ستم‌کشی، سلطه‌گری و سلطه‌پذیری». آقای رئیس! فقط اجازه بدهید کلام منعقد شود. اصل (۳)، بند (۵): «طرد کامل استعمار و جلوگیری از نفوذ اجانب». باز اصل (۴) را اخطار دارم، این لایحه خلاف شرع هم هست، چون موجب سبیل، یعنی سلطه بیگانه بر مقدرات ما می‌شود و همچنین اصل (۱۵۴).

آقای رئیس! اما توضیح این اصولی که به آن اشاره شد. آقای رئیس! گروه ویژه اقدام مالی براساس توصیه شماره (۳۶) خودش ایران را موظف کرده به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم بپیوندد. ببینید! آنها براساس توصیه شماره (۳۶) ما را موظف کردند، آیا این پذیرش سلطه بیگانه نیست؟ برنامه اقدام (۴۱) بند دارد، آقای کاتب! اجازه بدهید آقای رئیس استماع کنند و پاسخ بدهند. در بند (۲۹) از ایران خواسته، یعنی آنها بر ما تحمیل کردند، آقای رئیس! در بند (۲۹) از ایران خواسته تا به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم بپیوندد. (رئیس - متشکریم) گفته می‌شود این کنوانسیون با FATF از هم منفک و جداست.

آقای رئیس! برنامه اقدام یا همان FATF در بند (۲۹) از ایران خواسته تا به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم بپیوندد. چگونه ادعا می شود که این کنوانسیون با FATF مغایرت دارد، ما آن را فعلاً نمی پذیریم؟ (رئیس - نه مغایرت که ندارد) در برنامه اقدام در بند (۲۹) ایران را دارد. آقای رئیس! در بند (۲۹) تصریح شده امضا، تصویب و اجرای کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم، در بند (۲۹) اینطور دارد. اصل (۱۵۴) قانون اساسی حمایت از مبارزه حق طلبانه مستضعفین را دارد.

آقای رئیس! سؤال اساسی اصلاً این است، ما چرا باید این تبصره را حذف کنیم؟ چرا آنها باید بگویند ما قبول نداریم؟ ما که در سال ۹۴ تصویب کردیم، تمام شد. اگر بنا بود حق تحفظ و شرط ما را بپذیرند چرا مصوبه سال ۹۴ ما را الان آمده اند دستور دادند و آقایان آنجا قول دادند که این مصوبه هوا برود و ما این را اصلاح کنیم؟ اصلاً اصلاح برای چیست؟ (رئیس - متشکریم، تشکر می کنیم) من خواهش می کنم جناب عالی با عنایت و دقتی که دارید این مسأله را.

رئیس - جناب آقای سلیمی! گوش نمی دهید، تذکرتان را دادید.

سلیمی - آقای رئیس! در خدمت شما هستیم.

رئیس - اولاً ما قبلاً چنین چیزی تصویب نکرده بودیم. حق تحفظ، برای چیز دیگری است که شما دارید می گوئید. این لایحه الحاق دولت به کنوانسیون بین المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم اولین بار است که ما داریم بحث کنیم، قبلاً تصویب نشده است. (حاجی دلگانی - اخطار دارم) چشم، بگذارید من مطلب ایشان را بگویم، بعداً شما را هم به نوبت می گذاریم صحبت می کنید. اما آن نکته ای که می فرمایید این با FATF مغایرت دارد، مغایرت ندارد، ولی یکی نیست، دو موضوع است، می خواهم بگویم اشتباه نشود. لذا به این نکات توجه داشته باشید.

دبیر (کاتب) - جناب آقای رئیس! اگر همکاران اجازه بدهند قبلاً به آقای حاجی وقت دادید، چون ما آن زمان فهرست را پاک کردیم. همکاران یک اجازه ای می خواهم، آقای قاضی پور! اجازه می دهید؟ آقای حاجی شما بفرمایید، من از آقای قاضی پور خواهش کردم یک دقیقه، حتماً وقت به شما می رسد.

حسینعلی حاجی دلگانی (شاهین شهر، میمه و بر خوار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس! بنده هم اخطار و هم تذکر دارم. اولاً تذکر اصل (۱۱۰) را دارم، این یاهو گویی هایی که وزیر امور خارجه آمریکا این قدر نقشه کشیده و این حرف های بی ربط را زده، آن بایدهایی را که گفته، آیا جناب عالی به عنوان رئیس مجلس در صبح نایبستی یک پاسخی به این یاهو گویی های نظام سلطه بدهید؟ این نکته اول.

رئیس - لیاقت این را نداشت که در مجلس صحبتی راجع به آن کنیم. (نمایندگان - احسنت) (حاجی دلگانی - مرگ بر آمریکا) این قدر حرف های بی حساب زد که احتیاجی به پاسخ نداشت و وزیر خارجه ما هم جوابش را فوری دادند.

حاجی دلگانی - اما اخطار بعدی؛ اخطار بنده اصل (۸۷) است. آقای رئیس! ما نمایندگان سوگند یاد کردیم که امانت دار این مردم باشیم، از استقلال این کشور امانت دار باشیم، از اینکه این کشور تحت سلطه نرود. آقای رئیس! بنده مدت ها این لایحه استعماری را مطالعه کردم، امروز هم با

کمک عزیزان صاحب نظر متنی را در (۹) بند و ایراد اساسی که به این لایحه استعماری است تهیه شد، به همه نمایندگان و همکاران عزیز هم داده شد که کسی فردا نگوید ما نمی دانستیم. آقای رئیس! سر تا سر این لایحه استعماری است. این دست و پای مردم ایران را می بندد، خدا شاهد است خیانت به مردم ایران است. اگر مردم ایران بدانند ما چه قید و بندی را به خارجی ها می دهیم اصلاً راضی نخواهند بود و لذا براساس همین سوگندی که ما یاد کردیم بیایید و آن را خارج کنید.

رئیس - اصل چندم را اخطار می دهید؟

حاجی دلگانی - اصل (۸۷)، برخلاف سوگند ماست. بگذارید که این در تاریخ مجلس مطرح نشود، مثل همان بحث (۲۰) دقیقه ای که برای برجام داشتیم و آن اتفاقات افتاد، آخرش را هم دیدیم. این هم یک نوع دیگری مثل برجام و بلکه بدتر از آن است. ما قیدهایی را به پای ملت ایران می بندیم.

رئیس - اصل (۸۷) که مربوط به این نیست، «رئیس جمهور برای هیأت وزیران پس از تشکیل».

حاجی دلگانی - (۷۸)، آن اصلی که مربوط به سوگند است. اصل (۶۷) می گوید؛ ما به عنوان پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشیم. ودیعه ای را که ملت به ما سپرده به عنوان امینی عادل پاسداری کنیم و در انجام وظایف و کالت امانت.

رئیس - به هر حال سوگند را می دانیم، الان اخطار شما این است که خلاف سوگند است، متشکریم.

دبیر (کاتب) - جناب آقای لاهوتی تذکرتان را بفرمایید.

مهرداد لاهوتی (لنگرود) - بسم الله الرحمن الرحيم

آقای دکتر! من ماده (۱۵۶) آیین نامه را تذکر دارم. ببینید آقای دکتر، عنایت بفرمایید! در جلسه غیر علنی مجلس خوشبختانه همه موضوع باز شد، یعنی آقایان نگران بحث FATF هستند. آقای دکتر! این نگرانی برطرف شده، ببخشید، چون من از آنجا دویدم آمدم عذرخواهی می کنم. آقایان نگرانی داشتند که این نگرانی کاملاً برطرف شد، این موضوع هیچ ربطی به آن موضوع ندارد، این قانون یک قانون جدایی است و این قانون جدا هم مشکلاتی را در کشور برطرف می کند.

آقای دکتر! اما یک نکته، باز هم جناب عالی آدم بادرایت و باحوصله ای هستید، من می خواهم خواهش کنم، این لایحه ای که دولت داده ابتدای این لایحه شما عنایت بفرمایید یک اعلامیه تفسیری است. یک مقدار جای اشکال هم برای این اعلامیه تفسیری وجود دارد، در جای محاکم قضائی در جای اختلاف می تواند ادله منطقی و پایه و اساس حقوقی نداشته باشد.

خواهش من از جناب عالی این است، جناب عالی عنایت بفرمایید با توجه به اختیاری که خودتان در ماده (۱۵۶) دارید، به استناد عنایت ماده (۱۵۶) این را برگردانید، حالا یک هفته به قول خودتان ثلثه ای هم به عالم اسلام وارد نمی شود. کمیسیون یک بار دیگر تمرکز کند. آن نگرانی که دوستان دارند در جلسه غیر علنی همه دوستانی که میهمان ما بودند، خود جناب عالی هم توضیح دادید.

رئیس - مشکل این است که کمیسیون گزارشی نداده است. به هر حال تذکرتان چیست؟

لاهو تی - عرض من این است با توجه به اینکه این یک اعلامیه تفسیری

است، ممکن است در محاکم قضائی در موارد اختلاف مشکلی را برای ما نتواند حل کند، آن اهدافی که ما در این قانون داریم و باید به آن برسیم، پیشنهاد من به حضرت عالی همین ماده (۱۵۶) است. از اختیار خودتان استفاده کنید، به کمیسیون ارجاع بدهید حداقل یک هفته بررسی کنند.

رئیس - متشکریم، ممنون. اخطار را بفرمایید.

دبیر (کاتب) - اخطار بعدی، جناب آقای نادر قاضی پور بفرمایید.

نادر قاضی پور (ارومیه) - بسم الله القاصم الجبارین

همکاران عزیز، آقای لاریجانی! قانون اساسی را باز کنید، اخطار اصول (۱۵۲) و (۱۵۳) است. (۱۵۳) می گوید هر گونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگی و ارتش، یعنی نیروهای مسلح و دیگر شئون کشور گردد، ممنوع است. اصل (۱۵۲) می گوید: «سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران براساس نفی هر گونه سلطه جویی، سلطه پذیری، حفظ استقلال همه جانبه و تمامیت ارضی کشور، دفاع از حقوق همه مسلمانان و عدم تعهد در برابر قدرت های سلطه گر و روابط صلح آمیز متقابل با دول غیرمحابرب استوار است». بند (۵) اصل سوم می گوید: «طرد کامل استعمار، جلوگیری از نفوذ اجانب». این سه تا اصل قانون اساسی با این لایحه مغایرت دارد. آقای لاریجانی! این لایحه ترکمنچای دوم است، گلستان چای دوم است، ننگی بر جمهوری اسلامی است که به این قرارداد ننگین برود. (رئیس - متشکریم) آقای لاریجانی اجازه بدهید! اخطار پنج دقیقه وقت دارد. این کنوانسیون بسیار مبهم تفسیرپذیر است. الحاق به آن دردرساز بوده، یقه جمهوری اسلامی به کشورهای گوناگون و سازمان ملل می دهد. همکاران! به این رأی ندهید، نگذارید مطرح شود. (رئیس - متشکریم) آقای لاریجانی! قانون اساسی را قبول کنید.

در آخر هم ضمن عرض تسلیت فوت مجاهد نستوه حاج آقا حسینی نماینده ولی فقیه و امام جمعه سابق که سالیان سال با رژیم سلطه گر، حزب دموکرات و حزب کومله جنگ کرد، آقای لاریجانی! چندین بار هم در تهران و ارومیه ترور شد، فوت کرد، خدا روحش را شاد کند. به عشق امام حسین، یا حسین.

دبیر (کاتب) - آقای رئیس! آقای قوامی تذکر دارند، بفرمایید.

هادی قوامی (اسفراین) - بسم الله الرحمن الرحیم

جناب آقای رئیس، همکاران عزیز! بالاخره امروز موضوع بسیار مهمی مطرح است. دولت در لایحه اعلامیه تفسیری آورده بود که در حقوق بین الملل در زمانهای اختلاف ارزش حقوقی ندارد. آقای دکتر ظریف اشاره کردند که ما حق شرط آوردیم، در حالی که حق شرط آورده نشده است. اگر حق شرط را بیاورند قابل پذیرش است و ما مشکلی نخواهیم داشت. بعضی از کارشناسان معتقدند که اگر خود حق شرط را هم بیاورند با ذات کنوانسیون در تضاد است و بالاخره برای اینکه این اختلاف و التهاب در کشور ایجاد نشود. طبق ماده (۱۵۶) آیین نامه الان کمیسیون هم که آنجا گزارش داد مخالفت کرد و خواهش من این است که این را به کمیسیون برگردانید تا موضوعات مورد اختلاف بحث شود و به آن توجه شود. حکم شرعی بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران این است که اگر روابط سیاسی بین دولت های اسلامی و دولت های بیگانه موجب استیلای اجانب بر کشور آنان و یا بر نفوس و یا اموال آنان شود و یا باعث اسارت سیاسی آنان گردد، برقرار

کردن چنین روابط و مناسباتی بر زمامداران کشور اسلامی حرام است. هر قراردادی در سایه اینگونه روابط منعقد شود.

رئیس - الان اخطار شما چیست؟

قوامی - من تذکر داشتم، (رئیس - تذکرتان چیست؟) تذکر این بود که چون باعث یک سری التهابات شده و کمیسیون هم اینجا آمد گزارش مخالف داد، این را براساس ماده (۱۵۶) به کمیسیون برگردانید تا این موضوعات اختلافی برطرف شود. ان شاء الله همه هم جهت بتوانیم به این موضوع مهم کمک کنیم.

رئیس - حالا این یک پیشنهاد است.

دبیر (کاتب) - جناب آقای رحیمی تذکر و اخطار دارند، جناب آقای رحیمی! هر دو را با هم بفرمایید.

علیرضا رحیمی (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) -

بسم الله الرحمن الرحیم

جناب آقای دکتر لاریجانی! خواهش من این است که عنایت بفرمایید، بنده هم تذکر جداگانه و هم اخطار دارم.

تذکر بنده بند (۱۱) ماده (۲۴) آیین نامه است که نظارت رئیس بر جلسات مجلس است. روز یکشنبه در مجلس جلسه غیرعلنی برگزار شد، عالی ترین مقامات امنیتی در اینجا حضور داشتند، بحث های مبسوطی شد. بعضی از همکاران ظرف (۲۴) ساعت گزارش جلسه را به گونه ای منتقل کردند که شورای عالی امنیت ملی تکذیبیه داد. این چه مجلسی است که شما در یک جلسه غیرعلنی نظارت کافی بر انتشار اخبار ندارید؟ مگر هیأت رئیسه سخنگو ندارد که در (۲۴) ساعت گذشته سخنگو ساکت باشد و دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی مجبور به تکذیبیه باشد؟

رئیس - سخنگو که صحبت کردند.

رحیمی - آقای دکتر! قبلش صحبت کردند، سخنگو بعد از جلسه اظهاراتش را می کرد.

رئیس - بعد از جلسه نظر دادند.

رحیمی - بله، بعد از اظهارات همکاران، سخنگو دیگر ساکت بود.

رئیس - نه، سخنگو نظرش را داد.

رحیمی - تکذیبیه ای که شورای عالی امنیت ملی ارائه دادند در شأن مجلس نبود، حضرت عالی وظیفه داشتید دفاع بفرمایید.

رئیس - دفاع ما این است که وقتی جلسه محرمانه است کسی بیرون منعکس نکند. ما بارها این را گفتیم، نمی شود کاریش کرد.

رحیمی - وقتی به بیرون خلاف منتقل می شود این در شأن مجلس و نمایندگان نبود. آقای دکتر! اما اخطار قانون اساسی بنده، محضر حضرت عالی اخطار اصل (۱۱۰) را دارم. الان آقای کریمی قدوسی بخشی از تحریرالوسیله حضرت امام را چاپ کرده و دارد منتشر می کند و آقای قوامی به فتوای حضرت امام استناد می کند. تحریرالوسیله حضرت امام زمانی منتشر شد که قانون اساسی نبود، جمهوری اسلامی نبود. قانون اساسی و چشم انداز مؤخر بر تحریرالوسیله است. اگر آقایان واقعاً به فرمایشات مقام معظم رهبری اعتقاد دارند و اینکه تصمیم گیر اصلی در نظام، رهبری جمهوری اسلامی است، در آخرین بند چشم انداز (۲۰) ساله کشور عنایت بفرمایید، صراحت دارد که کشور جمهوری اسلامی ایران کشوری است دارای تعامل سازنده و

مؤثر با جهان، براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت. آقای دکتر! این چه ارتباطی دارد؟ دارند می‌آیند درگوشی می‌گویند این لایحه استعماری است، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی هم از جانب‌داری خارج شد و در گزارشش اعلام می‌کند که این استعماری است. در زمانی که اینجا پالرمو می‌خواست تصویب شود من تذکر دادم که از رهبری مایه نگذارند. اگر مکتوب رهبری است به صحن و نمایندگان محترم ارائه بدهند. اینکه بخواهند با فشار (رئیس - متشکریم) و از فرمایشات رهبری بخواهند مصوبه‌ای لغو شود یا موضوعی مطرح شود.

رئیس - نه، رهبری در این زمینه نظری نداشتند، من این را قبلاً هم گفتم. گفتند مجلس و دولت خودشان تصمیم بگیرند، نظری ندارند. دیگر چیزی اضافه بر این مطرح نشود، متشکریم. آقای رحیمی! مطلب شما تمام نشد؟ بفرمایید.

رحیمی - آقای دکتر! عرض من این است که اگر واقعاً به دموکراسی و رأی مردم و مجلس اعتقاد داریم که مسیر همین مسیری است که اینجا می‌آید رأی‌گیری می‌شود، مخالف و موافق رأیشان را اعمال می‌کنند. اگر نه طرح سه‌فوریته بی‌اورند از سازمان ملل و از کل کنوانسیون‌های بین‌المللی خارج شویم. بالاخره ایران که تافته جدابافته از دنیا نیست. ما هم یک کشور کنار (۱۹۲) کشور دیگر هستیم. لذا برای منافع ملی و مصلحت کشور خواهش می‌کنم حضرت‌عالی هم نظم جلسه را عنایت بفرمایید تأمین شود و هم همکاران در چارچوب آیین‌نامه تصمیم بگیرند و صحبت کنند.

پژمانفر - تذکر.

حاجی‌دلیگانی - اخطار.

رئیس - اخطارها را هم گوش می‌دهیم، اگر اجازه بدهید مخالف صحبت کند.

دبیر (وکلی) - جناب آقای مصری مخالف هستند، بفرمایید.

عبدالرضا مصری (کرمانشاه) - بسم الله الرحمن الرحيم

من از خدمت همکاران عزیز تقاضا می‌کنم این بحث را به عنوان یک بحث ملی در نظر بگیریم، مجلس روزهای معمولی قوانین عادی را بررسی می‌کند، هر مجلسی با تصمیمات بزرگ در تاریخ مشخص خواهد شد که چه مجلسی بوده است.

پژمانفر - اخطار مقدم است، من اخطار دارم، شما نمی‌گذارید من اخطار بدهم. اخطار مقدم است.

رئیس - گوش می‌دهیم، مخالف صحبت کند.

مصری - آقای دکتر! من خواهش می‌کنم به این عنایت بفرمایید، فضا یک مقدار فضای معقول و منطقی باشد برداشتی که ما می‌خواهیم از کل موضوع کنیم ان شاءالله به یک تفاهم برسیم. اگر قبل از اینکه حرف‌ها را بشنویم تصمیم بگیریم مشمول آن آیه شریفه‌ای که ابتدای درب ورودی مجلس است نخواهیم بود، «فبشر عباد الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه».

اولاً کمیسیون امنیت ملی که مسئولیت این امر را دارد نظر نمی‌دهد، این جای ابهام است و شاید این بهترین دلیل باشد که ریاست محترم مجلس شورای اسلامی جناب آقای دکتر لاریجانی این را به کمیسیون برگردانند و کمیسیون باید نظر قاطع و روشن بدهد.

موضوع دوم؛ آقای دکتر! اگر حضرت‌عالی توجه نداشته باشید، (رئیس -

بفرمایید، گوش می‌دهم) عرض اول من این بود که خواهش می‌کنم این وقت‌ها جزء وقت بنده گذاشته نشود. موضوع اول این است که وقتی کمیسیون اظهارنظر نمی‌کند از ریاست محترم مجلس تقاضا داریم که به کمیسیون برگرداند، کمیسیون باید اظهارنظر کند.

رئیس - آقای مصری! از نظر آیین‌نامه اگر کمیسیون در موعد مقرر اظهارنظر نکند و دولت لایحه را تقاضا کند ما باید در هیأت‌رئیس در دستور بگذاریم. باید کمیسیون اظهارنظر می‌کرد.

مصری - آقای دکتر! آن از نظر این است که در دستور بگذارید. اما آیین‌نامه به ما اجازه داده که به کمیسیون برگردانیم، این اجازه دوم در اختیار حضرت‌عالی است. من کمیسیون را کنار می‌گذارم، ببینید! این خیال خامی است که ما فکر کنیم یک کنوانسیون دارد تشکیل می‌شود، آمریکا هیچ‌گونه نظر و برنامه‌ای برای آن کنوانسیون ندارد و این کنوانسیون دارد خود به خود شکل می‌گیرد. طبیعتاً آنها نمی‌توانند بدون اراده آمریکا چنین کنوانسیونی را ایجاد کنند.

اما بحث اصلی؛ برادران و خواهران عزیز! ما سال ۵۲ عضو این کنوانسیون بودیم، آن کنوانسیون لغو نشده است. (۱۹) سال پیش آمدند یک کنوانسیون جدیدی را شکل دادند، ما در (۱۹) سال گذشته هم عضو نبودیم. نکته بعد اینکه دوستان فکر می‌کنند این فقط یک کنوانسیون مسأله مالی است، برای FATF لازم داریم که این را حل کنیم. شما قرائت بفرمایید، متن لایحه و آن تعهدی که ما داریم عمده‌اش مربوط به استرداد تروریسم است. تروریسم با چه تعریفی؟ با تعریفی که آنها دارند انجام می‌دهند. اینکه ما فکر کنیم اگر عضو این شدیم چرخه دلار و مالی به روی ما باز می‌شود، این خیال خامی است. برای اینکه ما عضو خیلی از کنوانسیون‌ها هستیم، الان همان کنوانسیون‌ها ما را تحریم می‌کنند. این نیست که اگر عضو این شدیم آمریکا دیگر حق ندارد ما را تحریم کند، سوئیفت برای ما باز می‌شود یا گردش دلار برای ما آزاد می‌شود. عضویت ما بدون هیچ دستاوردی یعنی برای ما هیچ. این عضویت چه حسنی برای ما دارد؟ ما آن را تعریف کنیم. آیا اگر عضو شدیم تحریم‌ها برداشته می‌شود؟ آیا مراودات بانکی برای ما انجام می‌شود؟ آیا تحریم‌های آمریکا بی‌اثر می‌شود؟ مطمئن باشید خیر.

آنچه در مورد این کنوانسیون گفته می‌شود بحث تروریست است. آنهایی که امضا کرده‌اند آیا تروریست‌هایی که شهید بهشتی، رجایی، باهنر و مردم کوچه و بازار را شهید کردند که آن کشورها عضو این کنوانسیون‌ها هستند، الان تروریست‌ها را به ما پس دادند یا اینکه دارند تقویت می‌کنند؟ منافقین خلق الان دارند تحت لوای چه کشورهایی تأمین مالی می‌شوند و هر روز هم به اینها امکانات اضافه می‌شود؟ مگر سناتورهای آمریکایی رسماً از منافقین حمایت نمی‌کنند؟ مگر همین هفته گذشته آن سناتور نگفت که ما (۱۰۰) دستگاه یارانه پیشرفته در اختیار اینها قرار دادیم؟

من خواهش می‌کنم، اینها می‌خواهند تروریست را تعریف کنند. برادر عزیز، خواهر عزیز! شما را به خدا بدون توجه به فراکسیون‌ها عنایت بفرمایید. از نظر اینها سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ما یعنی یک سازمان تروریستی، او دارد تروریست را تعریف می‌کند. آنجایی که امام می‌فرماید: «اگر سپاه نبود کشور هم نبود»، رهبر عزیز انقلاب می‌گوید: «کاش من هم یک پاسدار بودم». این می‌گوید سپاه سازمان تروریستی است. از نظر اینها چه کسانی

تروریست هستند و ما باید اینها را استرداد کنیم تا محاکمه شوند؟ محسن رضایی سردار جنگ، دکتر ولایتی، سردار وحیدی، حاج قاسم سلیمانی، از نظر این کنوانسیون اینها مصادیق تروریست می‌شود، ما باید اینها را بدهیم.

اما ما چه تعهدی داریم؟ اگر می‌توانیم روی این واقعیت‌ها و ارزش‌های انقلاب پا بگذاریم برویم عضو باشیم. اما داعش، منافقین، تکفیری‌ها، بوکوحرام، همه اینها تحت حمایت هستند. هیچ‌کس هم یک نفر از اینها را مسترد نمی‌کند. آنجایی هم که در سوریه عرصه بر اینها تنگ می‌شود آمریکایی‌ها وارد می‌شوند، یا به اینها سلاح می‌دهند، یا امکانات مالی می‌دهند. چه کشوری در دنیا منکر این است امکاناتی که به داعش داده می‌شود به دستور آمریکا و توسط عربستان سعودی است؟ مگر اینها عضو نیستند؟

من خواهش می‌کنم، این بحث مبهم است، اولین پیشنهاد من این است که برگردد. اما تعریف تروریسم را می‌خواهند انجام بدهند، خواهش من این است فقط بند (۶) را عرض می‌کنم، آقای دکتر لاریجانی! بند (۶) خیلی عجیب است، اینها می‌گویند اعمال کیفری با ملاحظات سیاسی، فلسفی، قومی، نژادی، عقیدتی، مذهبی و سایر ملاحظات قابل توجیه نیست. معنایش چیست؟ معنایش این است که تمام ارزشهایی که ما قبول داریم در این کنوانسیون بی‌ارزش است. یعنی دیگر فلسفه عدالت‌خواهی باطل، یعنی حب‌الوطن دیگر تعطیل، یعنی مقابله با استکبار تعطیل، یعنی مقابله با تجاوزگر و غاصب سرزمین ممنوع، یعنی اعلامیه تفسیری، یعنی مردم عزیز ایران! بدانید، براساس این تعریف یعنی میرزا کوچک جنگلی، سرداران بزرگ ما در تبریز، سرداران عزیز ما در غرب کشور، شهید رئیسعلی دلواری و همه آنهایی که برای مقابله با متجاوز به آنها کمک کردند تروریست هستند و کمک به تروریسم کرده‌اند. ما باید اینها را بدانیم و بعد نظر بدهیم، موضوع را اصلاً جناحی نکنید. منافع ملی و امنیت ملی است. ستارخان دیگر باید به عنوان تروریست تعریف شود. آیا ملت ایران این تعاریف جدید را می‌پذیرد؟ در مقابل اگر انگلیس خواست وارد کشور ما شود، اگر مردم مقابله کنند، می‌شوند تروریست.

اما بحث جدی در این موضوع است که ما عضو خیلی جاها بودیم. مگر ما عضو برجام نیستیم؟ مگر ما عضو انرژی هسته‌ای نیستیم؟ به خاطر اینکه عضو انرژی هسته‌ای هستیم، در برجام تمام تعهد خارج از عضویت بر ما تحمیل کردند، در راکتور اراک قلب ما را در آوردند، اورانیوم ما را بردند، همه را به یغما بردند. ما عضو بودیم، امروز می‌گویند نه، کل آن را باید تعطیل کنید. اما آن کشور آدم‌کش بچه‌کش که (۴۰۰) تا کلاهک هسته‌ای دارد و عضو انرژی اتمی هم نیست کاملاً آزاد است که هر چه می‌خواهد انجام بدهد، اسرائیل غاصب.

من خواهش می‌کنم فکر نکنیم که این مباحث به خاطر کشور است، نیایم در کشور دودستگی ایجاد کنیم. برادر عزیز فراکسیون امید، برادر و خواهر عزیز فراکسیون مستقلین، برادران فراکسیون اصولگرایان! اینجا امنیت ملی ما دارد خدشه‌دار می‌شود. فرصت بدهید، ما نمی‌گوییم رد کنیم، فرصت بدهیم یک گروهی از سه فراکسیون معقول و منطقی بنشینند ابعاد را بررسی کنند. ما هر جا عجله کردیم ضرر کردیم، هر جا آمدیم جناحی عمل کنیم ضرر کردیم، مخالف و موافق ما باید برنامه‌ریزی شده باشد. خارجی‌ها موافق و مخالف درست می‌کنند، اما می‌دانند هدفشان چیست.

آقای دکتر لاریجانی! لذا خواهش می‌کنم دوستان اجازه بدهند این را در یک جمعی برادرانه بنشینیم فکر کنیم، ببینیم که آیا الحاق به نفع ماست، عدم الحاق به نفع ماست؟ من به موافقین عزیز عرض می‌کنم، شما در همین صحن علنی مجلس پشت همین تریبون ظاهر شوید، بگویید که اگر ملحق شدیم تحریم‌های دلاری و بانکی از روی دوش ما برداشته می‌شود، بنده اولین نفری هستم که رأی خواهم داد. اما این تعهد را بدهید، شفاف بگویید. امروز روز سرنوشت‌سازی برای ملت ایران است، ما عضویت‌های زیادی داشتیم. شروطی که دیروز این مرتیکه مزخرف وزیر خارجه آمریکا، این جاسوسی که خودش رئیس جاسوس‌های دنیا بوده چه شروطی برای ما گذاشته؟ (رئیس - متشکریم) این شروط جزء کدام کنوانسیون در کشورهای مختلف است؟ آقای دکتر لاریجانی! به خاطر خدا کمک کنید این به کمیسیون برگردد، (رئیس - ان‌شاءالله، حالا این پیشنهادی است) در یک جا بنشینند ان‌شاءالله پیشنهاد بدهند. والسلام علیکم ورحمة الله

نعمتی - تذکر مقدم است.

پژمانفر - تذکر ارجح است.

دبیر (وکیلی) - ممنون. جناب آقای دلخوش موافق هستند. البته همکاران شبهه دارند، وقت مخالف و موافق هر کدام (۱۵) دقیقه است، به این دلیل طولانی شد. جناب آقای دلخوش بفرمایید.

سید کاظم دلخوش اباتری (صومعه‌سرا) - بسم الله الرحمن الرحيم

خواهش من این است که دوستان عرایض حقیر را به عنوان یک نیروی بسیجی گوش بدهند. نکاتی را عرض می‌کنم که نهایتاً مجلس محترم و شما عزیزان باید تصمیم بگیرید. نکته اول؛ آقای لاریجانی! اگر بحث‌ها مهم است خواهش می‌کنم گوش بدهید. اولاً که این انتقاد به کمیسیون امنیت ملی وارد است، آقای ریاست محترم کمیسیون! آیین‌نامه در ماده (۱۴۵) می‌گوید که وظیفه کمیسیون تخصصی چیست. ما بند (۱۱) ماده (۲۴) را هم تذکر داریم، شأن مجلس را خود ما باید رعایت کنیم، «آقا، آقا از خانه بلند می‌شود». اگر بنا باشد در مسائل اقتصادی کشور کمیسیون اقتصادی که صاحب‌نظر است درست نظر ندهد، اگر در مسائل امنیتی کشور کمیسیون امنیت ملی شانه خالی کند، چطور می‌خواهیم انتظار داشته باشیم مجلسی که منتظر است حرف‌های تخصصی را گوش بدهد رأی را درست بدهد؟ من خواهش می‌کنم، آقای دکتر! آن نظری که آقای دکتر مصری داشتند نظر ما هم است. مخبر کمیسیون آنجا آمدند، اولاً هیچ گزارشی از کمیسیون امنیت ملی به عنوان کمیسیون اصلی اینجا نداریم و این اشکال به کمیسیون امنیت ملی وارد است. بنده درک و فهم خودم از مسائل را عرض می‌کنم، آن چیزی که از وضعیت فعلی دنیا برداشت می‌کنم، آن چیزی که احساس می‌کنم احتمال دارد در جایی به حقوق ملت من خدشه وارد شود، با دیدگاه کارشناسی خودم نظر می‌دهم. هر کدام از نمایندگان هم همینطور هستند، الان تعدادی اینجا مخالف و تعدادی موافق داریم. مخالفین حرف‌هایی دارند که در آن حرف‌های درستی است، شبهاتی هم وجود دارد. احتمال دارد موافقین هم این بحث‌ها را داشته باشند، این یک نکته. اگر می‌توانید برگردانید خواهش من این است که برگردانید.

نکته دوم این است که مقام معظم رهبری واگذار کردند، جلسه‌ای را هم که ما پررئز داشتیم در اینجا مطرح شد که ایشان به مجلس و دولت واگذار

ارتباطات را برقرار می کنند که ما می توانیم با آمریکا کنار بیاییم، البته من شخصاً با دولت آمریکا کار دارم. سوزاندن پرچم آمریکا نماد ملی مردم آمریکا است، مردم عزیز! بدانید بیش از (۶۰) درصد مردم آمریکا مخالف عقل ترامپ هستند، اصلاً ترامپ را عاقل نمی دانند. باید عکس ترامپ را آتش می زدیم.

خواهش من این است، یک بخش این طور کشورها هستند، شما فکر می کنید اروپا هم نسبت به ما دلسوزی دارد؟ من عرض می کنم از بعد از انقلاب تا به امروز در خیلی از جاها اروپا با آمریکا همراهی کرد. امروز هم آمریکا ان شاء الله تا قدرتش شکسته شود، اروپا خیلی حرف ها را از آمریکا یاد می گیرد و می زند و ما در آینده نزدیک شرایط را خواهیم دید. ما یک بخش اینطور مخالفت داریم، یک بخش کشورهایی را داریم که مثلاً امروز اوراسیا تشکیل شد، یا کشورهای حاشیه ما مثل روسیه امکانات و شرایط خوبی دارد. ما می توانیم به وسیله ایجاد ترانزیت با روسیه، هند، چین، قطر و کشورهای دیگر مثل ترکیه و امثال اینها ارتباط برقرار کنیم. بعضی از آنها هم الان در شک هستند. می گویند اگر این معاهده را حمایت نکنید معلوم است که شما همراه تروریست هستید. ما مگر اعلام نکردیم که تروریسم را می شناسیم و شورای امنیت ملی و مقام معظم رهبری، هر جایی که مقام معظم رهبری فرمودند که نباید مجلس و دولت وارد شوند قطعاً هیچ کسی از فرمان ایشان خارج نمی شود. وقتی امروز به من و شما واگذار کردند باید بحث کارشناسی کنیم. نباید احساساتی وارد شویم. ما الان معاهدات و کنوانسیون هایی داریم که در آن معاهدات فرق بین حرف ما و حرف طرف مقابل کاملاً ثبت شده است. در کنوانسیون هایی که ما عضو حمایت از کودکان هستیم، بعضی از کشورها (۱۸) سال را پیش بینی کرده اند و ما (۱۵) سال را. در همین جا در این کنوانسیون که اعلام شده می توانیم خارج شویم، ولی اگر آن طرف نباشد در این کشورهایی که دوست ما هم هستند این شبهه ایجاد می شود که جمهوری اسلامی نمی خواهد وارد این کنوانسیون شود. ما باید اینها را دقت کنیم.

من اعتقاد دارم کمیسیون امنیت ملی، دولت، شورای امنیت ملی، رئیس مجلس و دوستانی که فکر می کنند توانمندی دارند بنشینند، ما نباید احساساتی تصمیم بگیریم. اگر امروز احساساتی تصمیم بگیریم احتمال دارد از این کنوانسیون خارج شویم، همه کشورها بالاتفاق دوست و دشمن بر علیه ما موضع بگیرند، بگویند چون شما با تروریست مخالفت نکردید و بندهایی را که آمد، آنهایی را که صلاح می دانستید تأیید نکردید، شما هم جزء تروریست هستید. ما بعد از انقلاب این آسیب ها را دیدیم. یا آن چیزی که در این دو هفته گذشته بحث شد، ما جایگاه جمهوری اسلامی را مشخص کردیم. ملت ایران جایگاه خودش را مشخص کرد، ولی ما امروز در عرصه اقتصادی نتوانستیم آن جایگاه خودمان را به درستی به دست بیاوریم. در همین روسیه مذاکراتی که داشتیم می گفتند ما با شما آماده ارتباط اقتصادی هستیم، هر چقدر بتوانیم کمک می کنیم. ما هم مخالف با آمریکا هستیم، ولی این مسئولیتی که می آیند با ما مذاکره می کنند هر کسی یک حرفی می زند، یک گروهی می آید موافق است، یک گروهی می آید مخالف است.

دوستان! ما در کشور امکاناتی برای ترانزیت داریم. بیش از (۵۰) میلیارد دلار می تواند مبادلات اقتصادی انجام شود، (رئیس - متشکریم) ولی ما هنوز نتوانستیم این ارتباطات ترانزیتی را برقرار کنیم. باید کشورهای همسایه

کردند. به هر حال یعنی اینکه مجلس و دولت باید بحث تخصصی و بررسی کنند، اگر لازم است جلسات متعدد محرمانه داشته باشیم ما آماده ایم، مجلس بنشینند کاملاً پخته شود. این بحثی نیست که ما بخواهیم خدای ناکرده با یکی، دو جلسه آبرو و زندگی این ملت را دچار خدشه کنیم.

در مورد FATF هم پریروز فرمودند که این FATF نیست، این جدای از FATF است. در همان لایحه یا طرحی که آمد در تبصره (۲) آن پیش بینی شده بود که شورای عالی امنیت ملی تشخیص تروریسم را می دهد. آقای لاریجانی! اینکه ما داریم با این موافقتنامه روبرو می شویم، همه شما می دانید براساس آیین نامه مجلس و قانون اساسی کاملاً شرایط مجلس و جایگاه مجلس و دولت مشخص است. دولت موافقتنامه ها را می آورد، موافقتنامه هم تعهدی دوجانبه است. شما در انتها و اواسط نگاه کنید، اگر هر جایی طرفی به تعهدش عمل نکرد طرف دیگر می تواند خارج شود، این یک نکته.

نکته دیگر؛ اگر در مواد نقصی می بینید بیاییم آن نقص ها را برطرف کنیم. نکته بعدی؛ دبیر شورای عالی امنیت ملی که با دستان مبارک رهبر معظم انقلاب انتصاب شدند هم پریروز آمد ادله را مطرح کرد، صحبت کرد. گفتند از دیدگاه شورای عالی امنیت ملی ما وارد FATF نمی شویم، ولی این کنوانسیون و معاهدات را می پذیریم با بعضی از شروطی که خودمان در آن داریم. پس ما می توانیم بعضی از نقایص را هم برطرف کنیم.

نکته بعدی؛ من یک سؤالی از دوستان دارم. دوستان! در حال حاضر کشورها را دو دسته کنید. ما اخیراً با یکی از مقامات روسی جلسه داشتیم، هیأت دوستی بودند، رئیس هیأت دوستی، رئیس کمیسیون، دوستان اعضای کمیسیون بودند، یک جمله گفت که واقعاً قابل تأمل است. گفتند که ما با آمریکا تا (۱۰۰) سال دیگر نمی توانیم با هم کنار یک میز بنشینیم. دلیلش را سؤال کردیم، چون ما کریمه را که جزء خاک خودمان است و از اوکراین گرفتیم، آمریکا می گوید تا زمانی که کریمه را پس ندهید به هیچ عنوان با شما راه نمی آیم، شما را تحریم می کنیم. ایشان می گفتند تکلیف ما روشن است، ما همین امروز سر میز از کوچک و بزرگ کنار میز نشستیم برای ملت مان یک حرف می زنیم، حرف دوم نداریم و آن هم این است که ما می دانیم آمریکا در مقابل ماست، باید فکر خودمان را کنیم. یک دسته از کشورها کشورهایی هستند که با آمریکا همراه هستند.

از ابتدای پیروزی انقلاب شما را تروریست خواندند. این همه داد زدید، این همه در مجامع بین المللی سخنرانی شد، این همه اسناد و مدارک ارائه دادیم، ما که براساس آیات قرآن داریم زندگی می کنیم، دوستی و محبت در خون مردم ما عجین شده، امروز در دنیا هر کاری کنید این گروه مثل آن آدمی است که خودش را به خواب زده، آمریکا نفهمیده و هیچ موقع نمی فهمد. او اصلاً با نظام و مردم ما مخالف است. آمریکا و متحدانش بر علیه ملت ما هستند. یک بار اشک تمساح می ریزند که ما ملت ایران را حمایت می کنیم، بار دیگر افراد مخالف و معاند نظام را در عرصه می آورند، یا در عرصه های بین المللی یا در داخل کشور آنها را وارد می کنند و مردم ما را شهید می کنند. چندهزار شهید عزیزی که از این جامعه از بازاری، بسیجی، سپاهی و دانشگاهی همه و همه به دست منافقین ترور شدند، مگر برنامه های آمریکا از اول انقلاب نبود؟ پس ما از اول انقلاب نتوانستیم آنهایی که خواب رابطه با آمریکا را می دیدند و می بینند و آنهایی که بعضی از

خودمان هند، چین، ترکیه و امثال اینها را داشته باشیم.

در وهله اول جمله اول من، آقای رئیس! اگر می شود کمیسیون امنیت ملی شجاعت داشته باشد، من با اعضا کاری ندارم، رئیس محترم کمیسیون باید پاسخ بدهد، شجاعت داشته باشد، بیاید ما را قانع کند، ما هم پشت سر امنیت ملی آماده ایم و در کنارشان هستیم. اگر نه جلسات تخصصی گذاشته شود و مشکلات ان شاء الله رسیدگی شود.

رئیس - دوستان! بعضی از عزیزان اظهار دارند، یک نکته ای را آقای مصری مطرح کردند و آقای دلخوش هم که به عنوان موافق صحبت کردند باز همین نکته را گفتند. گفتند یک اشکالاتی در این پیوستن به کنوانسیون در این لایحه است، (ادیانی - اخطار داریم) اجازه بدهید عرض من تمام شود، بفرمایید بنشینید.

ببینید! اعلام وصول این لایحه در تاریخ ۹۶/۹/۸ بود، ما در تاریخ ۹/۲۵/ یعنی چند روز بعد این را به کمیسیون ارجاع دادیم. از تاریخ ۹۶/۹/۲۹ سه ماه طبق آیین نامه اینها حداکثر وقت دارند که می توانند بررسی کنند و نظر بدهند. کمیسیون این کار را نکرد. باز اگر تمديد هم می خواست باید از هیأت رئیسه تقاضا می کرد تمديدش می کردیم، این کار را هم نکرد. نتیجتاً دولت به دلیل همین ضیق زمانی تقاضا کرد که در دستور بیاید، این حق را هم دارد. طبق آیین نامه اگر کمیسیون به وظیفه خودش و بررسی عمل نکرد، حتی رد کند، مثلاً کمیسیون حقوقی یکی از این لوایح را رد کرد، عیبی ندارد، به هر حال نظرش این بود که رد کرد، به مجلس آمد و مجلس تأیید کرد، فرستاد تا جزئیاتش را بررسی کنند.

کمیسیون امنیت ملی که به هر حال مسأله مهمی هم بود باید این را بررسی می کرد، نظر موافق یا مخالفش را می داد، اگر می توانست تکمیلش کند، مثلاً الان در این تذکرات و اظهارهایی که عزیزان دادند، حالا منهای بعضی از مطالب دیگرشان آقایان: قوامی، حاجی دلیگانی و بقیه دوستان لایحه ای حرف هایشان گفتند که این اعلامیه تفسیری اگر مطالبش منعق می شد و در خود ماده واحده می آمد نفاذ بیشتری داشت تا اعلامیه تفسیری و یا ملاحظات دیگری که حالا باید به آن توجه کرد.

به هر حال الان یک نقصی وجود داشت که کمیسیون باید این کار را انجام می داد. اجازه بدهید، من عرض را تمام نکردم. اگر کمیسیون نظرش را بررسی می کرد ما اینجا راحت تر می توانستیم نظر بدهیم، حتی اگر نظر مخالف داشت. به هر حال بحث در کمیسیون پخته تر می شد، نکرد. دولت تقاضا کرد ما اینجا الان داریم بررسی می کنیم. در صحبت آقای مصری به عنوان مخالف و آقای دلخوش به عنوان موافق هر دوی آنها یک نکته ای را تقاضا کردند که اگر بشود ما این را به کمیسیون ارجاع بدهیم. اگر آقایان موافق باشند، چون حالا دولت می توانست، (۵۰) نفری هم امضا کرده بودند که این را به تأخیر بیندازیم که مثلاً یک هفته، دو هفته، دولت باید در لوایح نظر می داد که با دو هفته تأخیر نظرشان موافق نبود. بنابراین ما به جلسه ورود کردیم.

الان با این توضیحات، پیشنهادات و تذکراتی که موافقین و مخالفین دادند این را می توانیم به رأی بگذاریم که ما برای دو هفته به کمیسیون وقت بدهیم، و ارجاع بدهیم به کمیسیون که بررسی کنند و بیاورند مجلس. حالا آقای ذوالنور مخالف هستند، اشکال ندارد. ارجاع ندهم؟ آقای ذوالنور می گویند ارجاع ندهیم. به هر حال دو تا راه دارد. دولت موافق نیست، اگر مخالف ارجاع هستید بررسی نکنیم. (ذوالنوری - بعد از صحبت ها ارجاع بدهید) بعد ندارد،

الان تقاضا کردند. آقایان اجازه بدهید! (یکی از نمایندگان - به رأی بگذاریم) نه، زمان می خواهد. دوستان ببینید! بخواهید ارجاع ندهیم ارجاع نمی دهیم. دو تا راه بیشتر نداریم (تابش - کمیسیون ویژه تشکیل بشود) کمیسیون ویژه نمی خواهد، کمیسیون امنیت ملی کافی است. آقایان اینجا را خلوت کنید. آقایان! برداشت من این است که اگر ما این را برای یک هفته که ما کار داریم، هفته آینده کمیسیون با دقت روی این کار کند، هفته بعد آن هم، اگر نمی خواهید رویش بحث نکنیم، شما رأی ندهید، آن بحث دیگری است. ما حداکثر دو هفته وقت می دهیم، ما بعد از تعطیلی مجلس در دستور می گذاریم، چون زمان برای دولت هم مشکل دارد. ما برای این دو هفته به کمیسیون ارجاع می دهیم، بعد از دو هفته، یکشنبه بعد از تعطیلات مجلس و سرکشی نمایندگان در دستور می گذاریم. اگر آقایان موافق هستند این را ما به کمیسیون ارجاع بدهیم.

حاضر ۲۴۳ نفر، ارجاع به کمیسیون را برای حداکثر دو هفته که بررسی بکنند و اصلاحات لازم را انجام بدهند و ما بعد از سرکشی نمایندگان به مناطق در دستور قرار خواهیم داد را به رأی می گذاریم. نمایندگان محترم رأی خودتان را اعلام بفرمایید. دوستان در رأی گیری مشارکت بفرمایید. ارجاع به مدت دو هفته، پایان رأی گیری را اعلام می کنم، **تصویب شد.**

بنابراین کمیسیون امنیت ملی آقای بروجردی و همکاران ایشان با سرعت این را در دستور بگذارند، از همین امروز وقت دارید. افراد مختلف را از دبیرخانه، متخصصین وزارت اقتصاد و بخش های وزارت خارجه دعوت بکنید بررسی بکنید. هرکسی در کشور نظری دارد که حالا بعضی از آقایان می گفتند با آنها تماس داشتند نظراتشان را منتقل کنند، نمایندگانی که مخالف و موافق هم هستند نظری دارند آنجا بروند پیشنهادات خود را مطرح بکنند، جمع بندی بکنید هرچه زودتر هم به مجلس بدهید. اگر سریع تر توانستید در هفته آینده بدهید، اگر نتوانستید بعد از دو هفته ما در دستور می گذاریم. زمانش این است، بیشتر از این نیست، متشکریم. میهمانان را بفرمایید.

دبیر (وکلی) - میهمانان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- جمعی از دانشجویان رشته حقوق دانشگاه جامع علمی - کاربردی واحد خانه کارگر استان قزوین میهمانان جناب آقای محبوب نماینده محترم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس هستند.

- جمعی از فعالان اجتماعی - سیاسی در حوزه جوانان میهمانان جناب آقای نعمتی نماینده محترم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس هستند، خوش آمد عرض می کنیم.

۷ - اعلام وصول (۲) فقره سؤال

دبیر (وکلی) - سؤال ملی جناب آقای دهمرده نماینده محترم زابل، زهک و هیرمند از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی درخصوص اقدامات صورت گرفته در زمینه مسائل فرهنگی به ویژه راهپیمایی اربعین حسینی اعلام وصول می شود.

- همچنین سؤال ملی جناب آقای دهمرده نماینده محترم زابل، زهک و هیرمند از وزیر محترم نیرو درخصوص اقدامات وزارت نیرو در زمینه مقابله با تبخیر و رسوب گذاری سدهای ایران اعلام وصول می شود.

۸ - ناطقان جلسه آقایان: رضا کریمی، عباس پاپی زاده بالنگان، قاسم ساعدی و سید کاظم دلخوش ابتری و خانم زهرا سعیدی مبارکه

رئیس - سخنرانان را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - ناطقان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- آقای رضا کریمی نماینده محترم اردبیل، نیر، نمین و سرعین.

- آقای عباس پاپی زاده بالنگان نماینده محترم دزفول.

- آقای قاسم ساعدی نماینده محترم دشت آزادگان و هویزه.

(که هر کدام هفت دقیقه وقت دارند)

- خانم زهرا سعیدی مبارکه نماینده محترم مبارکه.

- آقای سید کاظم دلخوش ابتری نماینده محترم صومعه سرا.

(که هر کدام پنج دقیقه وقت دارند)

ناطق اول جناب آقای مهندس رضا کریمی نماینده محترم اردبیل، نیر،

نمین و سرعین بفرمایید.

رضا کریمی (اردبیل، نمین، نیر و سرعین) - با نام خدا و گرامیداشت یاد و خاطره شهدای عملیات آذارسازی خرمشهر و با عرض سلام و ادب بر ملت شریف ایران به ویژه مردم فهیم استان اردبیل، نمین، نیر و سرعین و آرزوی قبولی طاعات و عبادات همه همکاران گرامی و تسلیت درگذشت نماینده محترم ولی فقیه و امام جمعه سابق استان آذربایجان غربی.

آنچه امروز ضرورت دارد اتخاذ رویکرد هماهنگ است، رویکردی که بتواند تهدیدات دور و نزدیک به خصوص تهدیدات داخلی را تدبیر و مدیریت کند. ما باید برای سناریوهای دولتمردان آمریکا و هم‌پیمانان او که درصدد هستند با ایجاد اختلاف درونی و درگیر کردن با کشورهای منطقه نظام اقتصادی و سیاسی ما را به هم بریزند سناریوی متناسب داشته باشیم. با خروج آمریکا از برجام مشخص گردید که سیاست اتخاذی و دیپلماسی خارجی کشور ما در گذشته و همچنین حفظ برجام با کشورهای (۴+۱) یک تصمیم عقلایی است. بدین طریق جامعه جهانی می‌تواند به پایبندی و یا عدم پایبندی سران کشورهای اروپایی به معاهدات بین‌المللی پی ببرند. با اتخاذ این سیاست و استمرار آن باید به فکر تیمار اقتصاد کشورمان با اتکا به ظرفیت‌ها و توانایی‌های داخلی باشیم. با گذشت (۴۰) سال از انقلاب اسلامی دیگر تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای نامناسب از ما پذیرفته نیست. سیاست‌گذاری‌ها باید مبتنی بر عقلانیت، علمی و واقع‌بینانه باشد. ما باید کاری کنیم تا از اتکا به درآمد نفتی نجات پیدا کنیم و نباید با افزایش درآمد نفتی سرانه درآمد مردم نوسان پیدا کند و رفاه مردم ما سبب اوج قیمت نفت شود. ما باید اقتصادی بسازیم که بانک‌محور نبوده و محصول نهایی آن در سفره مردم خود را نشان دهد. متأسفانه روند توسعه کشور به گونه‌ای بوده که استان‌های پیرامونی و مرزی همچون اردبیل کم‌بهره ماندند.

توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی متوازن باید در همه نقاط کشور محقق شود و گروه‌های کم‌برخوردار بهره‌مندتر شوند. توزیع و توسعه نامتوازن و نبود زیرساخت‌های اقتصادی، تولیدی و اشتغال در استان‌های توسعه‌نیافته از یک سو و جاذبه‌های اقتصادی و اجتماعی و امکانات موجود در کلان‌شهرها از سوی دیگر جوانان روستایی را به امید یافتن شغل‌هایی با درآمد بیشتر بر حاشیه کلان‌شهرها کشانده و فعالیت کشاورزی و روستایی کاهش یافته و مشاغل کاذب گسترش پیدا کرده و نسبت ساکنین روستاها

به جمعیت کل کشور طی (۳۰) سال گذشته بنا به دلایل مختلف به ویژه اقتصادی از (۴۵) درصد به (۲۵) درصد کاهش یافته.

عدالت در جامعه ایرانی گاه مغفول بوده و گاه چنان تحریک شده که دستاورد سر دادن شعار عدالت برای مردم فقط توزیع پول بدون خلق ثروت بوده و مصداق این مطلب را می‌توان در هدفمندسازی یارانه‌ها و نظام (ناهماهنگ) هماهنگ پرداخت حقوق‌ها و قانون ناقص اجرای مدیریت خدمات کشوری جست. با همه این اوصاف مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم قابل کتمان نبوده ولی حل‌شدنی است و نظام برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی کشور می‌تواند این معضل را حل کند ولی در حوزه‌های مختلفی غفلت‌هایی مشاهده می‌شود. در حوزه گردشگری و میراث فرهنگی بنا به ظرفیت‌های کم‌نظیر رتبه کشور ما در جهان تکریمی است و این صنعت می‌تواند امروز نقش اساسی در اشتغال و اقتصاد جوانان ایفا نماید و موجب افزایش سرانه درآمد شود، ولی به رغم داشتن همه ظرفیت‌های گردشگری و موهبت‌های الهی از یک ساختار منسجم، کارآمد و پاسخگو برخوردار نمی‌باشیم، به نحوی که در (۱۳) سال گذشته شاهد تغییر (۱۱) معاون و (۱۰) رئیس سازمان گردشگری بوده‌ایم و به تبع آن استان اردبیل با داشتن پتانسیل‌ها و مناطق ویژه گردشگری و منحصر به فرد و چشمه‌های آب گرم و سرد به میزبانی سالانه هفت میلیون گردشگر از زیرساخت‌های گردشگری و توریستی محروم مانده.

در بخش توسعه و عمران روستایی هم مسئولین کشوری برای تثبیت و تشویق مهاجرت به مناطق روستایی و عشایری برنامه جامع عملیاتی ندارند. نرخ تضمینی قیمت محصولات کشاورزی به ویژه گندم به میزان نرخ تورم اعلام نمی‌شود. حتی در سال جاری قیمت سال گذشته ملاک خرید قرار گرفته، در حالی که قیمت تمام‌شده آن نسبت به سال گذشته بیشتر بوده و این امر موجب ضرر و زیان کشاورزان شده. جریمه دیرکرد گندم خریداری‌شده به این قشر زحمت‌کش پرداخت نگردیده است. پرداخت خسارت به آسیب‌دیدگان ناشی از حوادث به موقع انجام نمی‌گیرد و روز به روز وضعیت کشاورزان عزیز بدتر می‌شود.

راه‌های ارتباطی و روستاها وضعیت اسفناکی دارند و تردد در آنها خیلی دشوار شده، حتی در مسیرها و محورهای ارتباطی مهم هم بی‌توجهی می‌شود. به رغم ضرورت بهسازی آسفالت و احداث شبکه ارتباطی کانون‌های تولید و ارزش‌آفرینی همچنان مورد نامهربانی وزارت راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه قرار گرفته و میزان تخصیص منابع اعتباری در حد صفر می‌باشد.

(در این هنگام آقای علی مطهری «نایب‌رئیس دوم» ریاست جلسه را به عهده گرفتند)

برنامه پروازی استان نه تنها نسبت به سال گذشته بهبود نیافته، بلکه با کاهش و تأخیرهای مکرر و کنسل‌های پروازی همراه بوده و از این بابت مردم شریف بسیار گله‌مند و ناراضی هستند. بخش قابل توجهی از مراکز جمعیتی و صنعتی استان در حوزه مرکزی و شهرستان اردبیل مستقر هستند. حال و آینده مناطق عنبران، نمین و اردبیل با کمبود شدید و چالش آب مورد نیاز مواجه هست. این امر توسعه پایدار و محیط زیست را هم تحت فشار قرار داده و حتی موجب افزایش مناقشات و تنش‌های اجتماعی شده است.

بنابراین تأمین آب مورد نیاز از منابع مطمئن و چهارگانه حوضه آبریز استان و همچنین مهار آب‌های روان در سدهای هفت‌گانه عنبران، ننه‌کران، نیارق و نشترود، بیلهورق، ایوریق و کوهساره می‌تواند ضمن تعادل بخشی دشت (۱۰۰) هزار هکتاری اردبیل، جمعیت (۷۰۰) هزار نفری ساکن را نجات دهد. یاشاسین آذربایجان، یاشاسین ایران، یاشاسین اردبیل.

والسلام علیکم و رحمه الله

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم.

دبیر (فرهنگی) - خیلی ممنون و سپاسگزارم. ناطق بعدی جناب آقای مهندس عباس پای‌زاده نماینده محترم دزفول هستند، بفرمایید.

عباس پای‌زاده‌بالنگان (دزفول) -

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحیم

«و من یتوکل علی الله فهو حسبه»

با سلام و درود به روح ملکوتی حضرت امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) شهدای انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس، آرزوی سلامتی مقام معظم رهبری و سلام، ادب و احترام به شهدای مدافع حرم به خصوص شهیدان عادل سعد، سیدمجتبی ابوالقاسمی، امیر علی هیودی، علیرضا حاجیوندقیاسی، محمد زلفی و عارف کاندخورد.

از عنایت و محبت یکایک مردم دزفول قهرمان نسبت به اینجانب نهایت سپاس و قدردانی را دارم. از خداوند منان توفیق خدمت به این مردم عزیز را خواستارم. از این تریبون مقدس از تمامی مردم و گروه‌ها برای خدمت و پیشرفت دزفول قهرمان و کشور عزیزمان دعوت به همدلی و همکاری می‌نمایم، چرا که همدلی و اتحاد منشأ همه برکات الهی است.

شهرستان دزفول زادگاه عرفای بزرگی همچون شیخ اعظم شیخ مرتضی انصاری نابغه فقه اسلامی است. دزفول همان جهان‌شهر جندی‌شاپور است که اولین دانشگاه بین‌المللی جهان در (۱۷۰۰) سال قبل را تأسیس نمود و تا قرن‌ها تکیه‌گاه و مرجع بی‌نظیر برای دانشمندان، اطبا و فلاسفه دنیا بود و بحمدالله بعد از پیگیری‌های فراوان دانشگاه جندی‌شاپور در آبان سال گذشته به عنوان اولین و قدیمی‌ترین دانشگاه علمی جهان در سازمان یونسکو به ثبت جهانی رسید.

امروز مفتخریم اعلام نماییم از این پس به جای دانشگاه آکسفورد این دانشگاه جندی‌شاپور دزفول است که به عنوان اولین و قدیمی‌ترین دانشگاه علمی جهان شناخته می‌شود. جا دارد این دستاورد عظیم علمی را به مردم فهیم دزفول و کشور عزیزمان تبریک عرض نمایم. مردم ایران امروز دزفول را به رودخانه زلال دز و مردم باصفایش، با طبیعت بکر و زیبا و کوه‌های سر به فلک کشیده شیهون و سردشت، به کشاورزی بی‌نظیر و مرکبات بخش مرکزی، به گندم‌زارهای بخش چغامیش می‌شناسند. آری، امروز دزفول را به هشت سال مقاومت و ایثار و روز (۴) خرداد می‌شناسند. روز چهارم خرداد روز ملی مقاومت و پایداری که به نام دزفول قهرمان نامگذاری شده است را خدمت ملت شریف ایران تبریک عرض می‌کنم.

با وجود عقب‌افتادگی زیرساختی چندین دهه گذشته دزفول بحمدالله امروز شهرستان دزفول با سرعت بسیار بالایی در حال حرکت به سوی پیشرفت و آبادانی است و با احداث کارخانه عظیم فولاد، صنایع جانبی کشاورزی، آغاز احداث کارخانه چغندرکند و فراهم شدن زمینه احداث

نیروگاه برق در حال تبدیل شدن به قطب صنعتی شمال خوزستان است. همچنین پس از پیگیری‌های فراوان در شش سال گذشته هشت بیمارستان جدید در دزفول آغاز به احداث نموده است که امروز برخی از آنها مانند بیمارستان تخصصی (۱۱۰) تختخوابی زنان و زایمان، بیمارستان تأمین اجتماعی و سه بیمارستان محلی در بخش‌های چغامیش، شیهون و سردشت در حال اتمام است.

ضمن تقدیر و تشکر از وزیر جهادی بهداشت و درمان از ایشان می‌خواهم با قید فوریت نسبت به تأمین و جذب نیروی انسانی برای این بیمارستان‌های جدیدالتأسیس اقدام، تا ضمن ایجاد جهش در زیرساخت‌های بهداشت و درمان (۵۰) سال آینده دزفول زمینه اشتغال حداقل (۲۰۰۰) نفر از جوانان بومی دزفول را فراهم نمایند تا ان‌شاءالله در سال ۹۷ شاهد انقلاب در حوزه بهداشت و درمان دزفول باشیم.

در شش سال اخیر اقدامات جهادی بزرگی جهت جبران عقب‌افتادگی دو دهه قبل در حوزه راه و جاده‌های دزفول صورت گرفته است، از جمله آغاز احداث جاده مهم و استراتژیک پاشنه زاگرس، بزرگراه سیاه‌منصور به چهارراه آوج و جاده احمد فداله. اما با وجود همه این اقدامات ارزشمند رفع کامل محرومیت برخی از مناطق دزفول تا رسیدن به جایگاه مطلوب همچنان نیازمند همت جدی دولت می‌باشد. بخش مرکزی دزفول با مردمانی فعال و کوشا با داشتن پنج شهر بزرگ و جمعیتی حدود (۱۲۰) هزار نفر همچنان از داشتن راه‌ها و جاده‌های استاندارد محروم است.

از وزیر محترم راه و شهرسازی انتظار دارم جهت احداث بزرگراه چهارراه آوج به میانرود و همچنین احداث بزرگراه دزفول به شهرک محمدبن جعفر اقدام اساسی به عمل آورد.

روستاهای دهستان ماهوربرنجی، روستای سبزآب، سربیشه، کوثر و گاو میر از بخش سردشت از نداشتن جاده استاندارد در رنج به سر می‌برند. روستاهای رزگه، ممیلی، پامنار، دیونی، آبیده‌سره (۱) و (۲) و لیوس از بخش شیهون فاقد هرگونه جاده آسفالت هستند. شهرهای حمزه و چغامیش با وجود جمعیت زیاد همچنان از داشتن جاده مناسب محرومند. از وزیر راه و شهرسازی می‌خواهم با صدور دستور تأمین بودجه لازم جهت حل مشکل جاده‌های این مناطق محروم اقدام عاجل به عمل آورند.

بافت تمدنی و قدیم دزفول از سرمایه‌های عظیم ملی است که به دلیل سهل‌انگاری سازمان میراث فرهنگی به بلای بزرگ برای ساکنان محل تبدیل شده است. ریزش منازل محله‌های سیاه‌پوشان، قلعه و میان‌دره به یکی از اتفاقات روزانه تبدیل شده است، به طوری که امنیت جانی مردم در این مناطق محروم به شدت به خطر افتاده است. از رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور می‌خواهم هر چه زودتر نسبت به تعیین تکلیف بافت قدیم و اجازه بازسازی به مردم منطقه اقدام نمایند.

همکاران گرامی! آیا معلمین زحمت‌کش که نظام تعلیم و تربیت کشور حاصل زحمات یکایک این عزیزان است همچنان باید درگیر مشکلات رفاهی و مالی باشند؟

جناب آقای بطحائی وزیر محترم آموزش و پرورش! بیمه تکمیلی فرهنگیان چه معادله پیچیده‌ای است که وزارت آموزش و پرورش از عهده آن عاجز است که فرهنگیان عزیز برای بیمه تکمیلی خود و فرزندان خود

چنین مورد تحقیر قرار می گیرند؟ جناب آقای بطحائی! چرا جهت تعیین تکلیف وضعیت معلمان حق التدریس و رتبه بندی معلمان عزیز اقدامی صورت نمی گیرد؟

جناب آقای رئیس جمهور! این چه سیاست یک بام و دو هوایی است که قیمت خودروهای بی کیفیت تحت تأثیر لابی خودروسازان با اعلام وزارت صنایع یک شبه افزایش پیدا می کند اما با وجود تورم افسارگسیخته، قیمت محصولات کشاورزی کشاورزان مظلوم هیچ افزایشی نمی یابد و در مقابل زیان کشاورزان هیچکس پاسخگو نیست؟ با توجه به گرانی های اخیر و فشار مضاعف بر اقشار کم درآمد جامعه از رئیس محترم جمهور انتظار دارم جهت افزایش حقوق کارمندان، معلمان، پرستاران و کارگران زحمت کش اقدام اساسی به عمل آورند.

موضوع انتقال آب از سرشاخه های دز و کارون که عامل خشک شدن تالابها و تولید ریزگردها است به عنوان یکی از اقدامات زیانبار وزارت نیرو در حافظه تاریخ ثبت خواهد شد. از رئیس محترم جمهور می خواهم با صدور دستور قاطع هرگونه تصمیم غیرکارشناسی برای انتقال آب را ممنوع اعلام نمایند. در پایان کسانی که دل به وعده های خیالی آمریکا و انگلیس سپرده اند یقیناً منفور ملت و تاریخ خواهند بود. (فرهنگی - خیلی متشکرم).

رئیس جمهور دیوانه نامی آمریکا هم بداند ملت متمدن و ریشه دار ایران اسلامی با وحدت مثال زدنی پشت سر مقام معظم رهبری و در کنار دولت محترم آماده پاسخ دندان شکن به دشمنان این آب و خاک هستند و اجازه نخواهند داد آمریکا با ایجاد تفرقه در کشور (نایب رئیس - متشکریم، خیلی ممنون) از آب گل آلود برجام ماهی مراد خود را بگیرد.

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (فرهنگی) - بسیار متشکرم، ناطق بعدی جناب آقای قاسم ساعدی نماینده محترم دشت آزادگان و هویزه بفرمایید.

قاسم ساعدی (دشت آزادگان و هویزه) - بسم الله الرحمن الرحیم

«الحمد لله رب العالمین - و العاقبه لأهل التقوی و الیقین»

سلام و درود بیکران بر روح پرفروش حضرت امام و ارواح طیبه همه شهدا. با تبریک حلول ماه مبارک رمضان و آرزوی قبولی طاعات و عبادات شما همکاران محترم و عرض سلام و ارادت به ملت شریف ایران و سلامی ویژه به مردم شریف و ولایتمدار استان خوزستان و مرزداران وفادار شهرستان های دشت آزادگان و هویزه.

نمایندگان محترم! گرچه سیر تحولات سیاسی و امور مربوط به آن در هفته های اخیر سرعت بیشتری گرفته و چند رخداد قابل توجه نظر همگان را به خود جلب کرده است خلاصه وار بیان و به آنها می پردازم.

اول انتقال سفارت آمریکا از تل آویو به قدس و کرنش ذلت بار و سکوت مرگبار بعضی از کشورهای جهان اسلام علی الخصوص کشورهای عربی. لذا در این باره باید عرض شود که نه دشمنی آمریکا برای فلسطینیان تازگی دارد و نه حمایت های بی حد و مرز آن از رژیم غاصب چیز جدیدی است، بلکه آن چیزی که تازگی دارد بیداری نسل جدید فلسطین است که برای آزادی کشورش آماده جان فشانی است.

مورد دوم، پاسخ دندان شکن جبهه مقاومت به تجاوزات صهیونیست در سوریه است که به شب موشکی معروف شد و به خوبی اسرائیل قلدر متجاوز

را تنبیه کرده و به همه کسانی که در این عملیات شرکت داشته اند دست مرزاد گفته و از تمام وجود از آنان تشکر می کنیم.

مورد آخر درباره خروج آمریکا از برجام بود که مقام معظم رهبری مواضع و نصایح و ارشادات لازمه را بیان فرموده اند و ملت ایران همواره نشان داده که ظلم و ستم را قبول نخواهد نمود و در برابر مستکبران مقاومت می نمایند و یاهوگویی های سیاستمداران آمریکایی عزم ملت ایران را نسبت به انقلاب بیشتر خواهد نمود.

اما بر مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران است که با ارج نهادن به مقاومت های مردم همچون گذشته و بلکه بیشتر به این مردم باید خدمت نمود و پیروی از رهنمودهای رهبری همواره راهگشا بوده است. بنابراین با استفاده از روشنگری های این مرد بزرگ می توان بر هرگونه بحران غلبه نمود.

عزیزان! آنچه که ملت را می رنجاند و نارضایتی عمومی به وجود می آورد بی عدالتی و تبعیض است که بر کشور سایه انداخته است و مقام معظم رهبری در این رابطه هشدارهای بسیار جالبی داده اند، لذا بیاید همه با هم به بی عدالتی بتازیم و به مردم امید دهیم و آن وقت خواهید دید که آقای ترامپ و نوکران حلقه به گوش او در منطقه در مقابل این ملت عظیم و عزیز هیچ غلطی نخواهند کرد.

ای شهدا، ای از همه ما بهتر! یقین دارم آن روز که قدم به این وادی عشق و شهادت نهادید در پی تحقق آرمان ها و ارزش هایی بودید که عنوان و آدرس آنها را در دعا و مناجات های شما می توان یافت، آنگاه که در تاریکی های شب عملیات دعای «اللهم انا نرغب الیک فی دوله کریمه» زمزمه می کردید و در آرزوی تحقق و پاگیری دولت عدالت محور و عزت بخش تن و جان خود را فدا کردید. اما افسوس که هنوز نتوانستیم آرمان و آرزوهایتان را در تمام کشور بسط و گسترش و تحقق نماییم. فقر، بیکاری، فقدان امکانات اولیه زندگی، تبعیض و بی عدالتی در حوزه انتخابیه ام از مصادیق عدم تحقق این آرمان ها و ارزش ها است.

نمایندگان محترم! ضروری است که دولت با اتخاذ سیاست های مدبرانه جلوی بی نظمی های بازار را بگیرد و این بی نظمی ها و عدم کنترل دقیق بازار باعث کاهش قدرت خرید مردم و نیز تأثیر نامناسب بر تولیدات داخلی داشته است. در سالی که مزین به پیام رهبری مبنی بر حمایت از کالای ایرانی است شایسته است که دولت توجه ویژه ای به صنایع داخلی داشته باشد و با رفع مشکلات خاص واحدهای تولیدی علاوه بر تلاش و مبارزه با تحریم ها می توان شرکت های داخلی را برای تولید بهتر و با کیفیت تشویق نمود.

همکاران محترم! طرح تحول سلامت و نقش آن در یاری رساندن به اقشار محروم جامعه در امر درمان بر هیچ کس پوشیده نیست، ولی آنچه که مهم است و مورد غفلت وزارت بهداشت و درمان و مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است بهداشت دهان و دندان است که متأسفانه با وجود تعرفه های نامتعارف و بسیار گزاف و عدم توانایی مالی مردم به خصوص قشر محروم جامعه، آنان را مستأصل نموده، امید است دولت و مجلس به این امر مهم رسیدگی نمایند.

ریاست محترم جمهور، جناب آقای روحانی! بیکاری جوانان به ویژه قشر تحصیل کرده معضل بزرگی در شهرستان های دشت آزادگان و هویزه می باشد که باید برای آن چاره اندیشی نمود. نمی توان قبول کرد که جوانی در کنار منابع

عظیم نفتی زندگی کند، اما با سختی زندگی‌اش را اداره نماید. استفاده از نیروهای بومی منطقه به عنوان مرزداران امین کشور به توسعه امنیت در کشور و بالاخص در وزارت نفت کمک خواهد نمود. لذا اعمال دقیق ماده (۴۷) برنامه توسعه ششم و ملزم کردن دستگاه نفتی می‌تواند راهگشای این معضل شود.

جناب آقای اردکانیان! آیا از خود سؤال کرده‌اید که اگر کشاورز را از کشت تابستانه صیفی جات منع نماییم این کشاورز زحمتکش چگونه می‌تواند جوابگوی نیازهای خانواده خود باشد؟ همان گونه که ما دوست نداریم کسی حقوق مان را کسر یا قطع نماید نباید راضی باشیم کشاورزی از رساندن لقمه حلال به خانواده‌اش منع شود. شهرستانی که (۹۰) درصد معیشت آن از کشاورزی و صیفی جات تأمین می‌شود، تنها منبع درآمد آنها کشاورزی است و با منع کشت معیشت از آنها گرفته می‌شود. پس چه راه و چاره‌ای برای امرار معاش آنها اندیشیده‌اید؟ امید است که ان شاء الله از این تصمیم عدول کنید.

از دولت می‌خواهم که با در نظر داشتن وضع اقتصادی موجود، نسبت به اصلاح قیمت خرید تضمینی گندم از کشاورزان اقدام نماید و قیمت بالای نهاده‌های کشاورزی (فرهنگی - خیلی متشکر) و عدم قیمت‌گذاری مناسب قیمت خرید محصولات موجب ورود ضرر به کشاورزان شده است. لذا برای جبران خسارت سال زراعی جاری کشاورزان تدابیری اتخاذ شود. ممنون و سپاسگزارم.

نایب رئیس (مطهری) - متشکر، خیلی ممنون.

دبیر (فرهنگی) - ناطق بعدی سرکار خانم مهندس زهرا سعیدی مبارکه نماینده محترم مبارکه هستند، بفرمایید.

زهرا سعیدی مبارکه (مبارکه) - بسم الله الرحمن الرحيم

«اللهم رب شهر رمضان»

عرض سلام و ادب و احترام خدمت همکاران گرامی، هیأت‌رئیس محترم و سلام و درود به روح پرفروش و ملکوتی حضرت امام (رضوان الله تعالی علیه) و نایب برحقش حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای. سلام به ملت بزرگ ایران خصوصاً خانواده معزز شهدا، جانبازان، آزادگان و ایثارگران و درود ویژه به مردم شهیدپرور استان اصفهان خصوصاً مردم باصفا و صمیمی شهرستان مبارکه. با تبریک حلول ماه مبارک رمضان و قبولی طاعات و عبادات.

تاریخ پرفراز و نشیب انقلاب اسلامی ایران مملو از رویدادهای باشکوهی است که هر یک به عنوان تابلوی افتخار ثبت و همچون ستاره‌ای پرفروغ در آسمان اقتدار و سربلندی ایران می‌درخشد و در این میان حماسه آزادسازی خرمشهر نقطه عطفی به شمار می‌آید که با مدد الهی با صلابت و فداکاری فرزندان قهرمان این مرز و بوم به منصف ظهور رسیده است.

فتح‌الفتوح سوم خردادماه سال ۱۳۶۱ بیانگر عنایت خداوند متعال و فضای معنوی حاکم بر جبهه‌های نبرد حق علیه باطل به حقیقت پیوست و به راستی خرمشهر را خدا آزاد کرد.

همکاران بزرگوار! در حوادث اخیر که چهره منحوس آمریکا و ایادی مکر و نیرنگ روز به روز واضح‌تر می‌شود ایراد چند نکته را ضروری می‌دانم. نظام جمهوری اسلامی ایران با تمام نقص‌های اجرایی و شکلی باید این مهم را از دل و جان دریابد که تکیه بر توان داخلی و پتانسیل‌های داخل کشور راهگشای مسائل داخلی و اقتصادی است و تنها راه برون‌رفت از این ورطه اقتصادی و سیاسی بعد از توکل به حضرت دوست و اطاعت از ولی فقیه

زمان، وحدت و یکپارچگی حول محور ولایت، تکیه به توان داخلی، اعتماد به جوانان در عرصه‌های مدیریتی و اجرایی، ارتقای توان موشکی و دفاعی و ایستادگی تمام‌قد در مقابل دشمنان است تا به فرموده امام راحل پرچم اسلام ناب محمدی را در سرتاسر جهان به اهتزاز درآوریم.

اما روزی که دولت یازدهم کار خود را شروع کرد به طور طبیعی با مشکلاتی مواجه بود و امروزه نیز مشکلاتی وجود دارد. کسی نمی‌تواند انتظار داشته باشد که دولت طی یک دوره چهارساله همه مشکلات کشور را حل کند. اما اولویت‌بندی مسائل و رسیدگی به مسائل و مشکلات حاد و فوری انتظاری منطقی و عقلانی از طرف ملت ایران است. دولت دوازدهم در حالی کار خود را شروع کرد که مدیریت اجرایی کشور طی چهار سال گذشته در اختیار خودش بود و دیگر نمی‌توان اظهار کرد که ویرانه پذیرفته است و اکنون به عنوان خادم این ملت با جمعیتی جوان از رئیس‌جمهور محترم می‌خواهم اولویت کار خود را به جوانان این مرز و بوم و ایجاد نشاط اسلامی برای جوانان قرار دهد که جز با ایجاد اشتغال، تکیه به اقتصاد مقاومتی، حمایت از تولید داخلی و برخورد جدی با قاچاق کالا و مواد مخدر پذیرا نیست.

به عنوان یک جوان دهه شصتی از همه مسئولین نظام می‌خواهم که جوانان دهه شصتی دارند به سن پیری نزدیک می‌شوند. خواهش می‌کنیم، دیگر درمان فایده‌ای ندارد، مورد جراحی قرار بدهند و دیگر برنامه‌ریزی چاره‌ای نمی‌اندیشد، باید اندیشه بوزند و اشتغال ایجاد کنند. نه با برنامه بلندمدت، بلکه با برنامه کوتاه‌مدت.

یک خواهشی هم بکنم که همه چیز را در این روزها به برجام ربط می‌دهند. این قدر پتانسیل و توان داخلی داریم که به نظر من برجام بهانه و خیری بود تا بتوانیم دشمنان مان را بهتر بشناسیم. ان شاء الله که به وعده‌های اشتغال عمل شود.

تذکر درخصوص ماده (۳۰) برنامه ششم توسعه بدهم، درخصوص اجرای سریع در برقراری عدالت در نظام پرداخت، رفع تبعیض و متناسب‌سازی دریافت‌ها و برخورداری از امکانات یکسان شاغلین، بازنشستگان و مستمری‌بگیران کشوری و لشکری در سنوات مختلف. موضوعی که هست این است که واقعاً سخت است که در یک اتاق یک کارمند قراردادی است، یکی رسمی است. خصوصاً در وزارت نفت زیاد داریم، سر این میز (۱) میلیون تومان می‌گیرد، سر آن میز (۱۰) میلیون. خدا می‌داند روا نیست که این‌طور انگیزه به آن فرد جدید می‌دهند.

یک تذکری درخصوص تعیین تکلیف صندوق ذخیره فرهنگیان بدهم. (فرهنگی - خیلی متشکر) از همه نهادهای نظارتی درخواست می‌کنم رودربایستی‌ها را کنار بگذارند و هر که به مردم و بیت‌المال خیانت، سهل‌انگاری و کوتاهی کرد توسط رسانه‌ها به مردم معرفی کنید تا مسئولین پاکدست نظام با خیال راحت به ادامه فعالیت خودشان بپردازند. (فرهنگی - وقت شما تمام شد).

من یک خواهش کنم، یک تشکر از نیروی انتظامی و شورای تأمین شهرستان مبارکه کنم، به خاطر کشف بیش از (۳۰۰) درصدی مواد مخدر. (نایب‌رئیس - متشکریم) آخرین خواهش هم اینکه زاینده‌رود و زنده‌رود را به مردم استان اصفهان و مردم ایران برگردانید. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

دبیر (فرهنگی) - خیلی متشکر. ناطق بعدی جناب آقای مهندس سید کاظم دلخوش نماینده محترم صومعه سرا هستند که پنج دقیقه فرصت دارند. جناب آقای دلخوش بفرمایید.

سید کاظم دلخوش اباتری (صومعه سرا) - بسم الله الرحمن الرحيم
«یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون».

در ماه مبارک رمضان برای همه ملت ایران و شما عزیزان آرزوی قبولی طاعات دارم. به آقای تاج گردون بابت از دست دادن اقوام خودشان تسلیت عرض می کنم. به خاندان آقای علیزاده از اعضای محترم و عزیز شورای محترم نگهبان تسلیت عرض می کنم که سالها زحمت کشیدند، با محبت و مهربانی و تخصصی که داشتند و همکاری های خوبی که سالیان سال با مجلس شورای اسلامی داشتند، رحلت ایشان را تسلیت عرض می کنم و همین طور حضرت حجت الاسلام والمسلمین طباطبایی که ایشان هم از بزرگان بودند، قابل اعتماد مردم، در خانه شان به روی مردم باز بود. در دوره هفتم مجلس هم ما افتخار داشتیم در خدمت ایشان بودیم.

دوستان عزیز! من نکاتی را در ارتباط با بحث اقتصادی خصوصاً مباحث ارزی و پولی در شرایط فعلی کشور، چند نکته را در حد فرصت و وقتی که دارم عرض می کنم. اولاً مجلس باید به فرمایش مقام معظم رهبری توجه داشته باشد، آن هم در شرایط فعلی. بحث پول واحد در منطقه که ایشان مطرح کردند، می توانیم با کشورهای همسایه دنبال پیمان پولی مشترک باشیم و این برای ما و کشورهای منطقه بسیار مفید است.

نکته دوم؛ در شرایط فعلی پرهیز از رفتار جزیره ای هم در بخش های اقتصادی، هم در بخش های سیاسی و اتحاد و وحدت و همدلی همه گروه های سیاسی در کشور برای حمایت از مردم عزیزمان.

اما در ارتباط با بحث ارز که این روزها مسأله شده و اگر دقت نشود و وقت ویژه برای آن گذاشته نشود، هم بانک مرکزی، هم دولت و هم مجلس دچار آسیب و چالش می شویم. ارزی که امروز به بخش های اقتصادی اختصاص پیدا می کند اولاً جوابگو نیست، در ثانی در بخش های مختلف ایجاد مشکل کرده که به نظر من باید اینها را با کارشناسی دقیق تر مورد ارزیابی قرار بدهیم.

در پیشنهاد بانک مرکزی نحوه اجرایی شدن بازگشت ارز حاصل از صادرات مبهم است، ما هیچ اشاره ای به برگشت ارز از طریق سیستم بانکی ندیدیم. صادرکننده ای که امکان باز کردن حساب بانکی در کشورهای طرف تجاری خودش را ندارد چطور می تواند منابع ارزی به دست آورده در خارج از کشور را به حساب خودش یا به حساب کسی دیگر واریز کند؟ این از مشکلات اساسی سرمایه گذاران است.

دوم اینکه آیا به صرف راه اندازی یک سامانه به اسم سامانه ارزی «نیم» در کشور تمام مشکلات نقل و انتقال ارزی کشور برطرف می شود؟ ما اعتقاد داریم نه، این سامانه ناقص و تازه کار است و در خیلی از بخش ها نمی تواند مشکلات را پوشش بدهد.

نکته دیگر، جالب این است که ارزش گذاری گمرک در مورد کالاهای صادراتی (۲۰) تا (۳۰) درصد بیشتر از قیمت مورد معامله است. درست است که با این شیوه می شود ارزش صادرات کشور را به صورت غیر واقعی

افزایش داد ولی باید بگوییم که با این گونه مصوبات، صادرکننده مبالغ ارزی بالاتری از ارزش واقعی کالا را به دولت مدیون می شود و باعث از دست دادن بازارهای هدف اقتصادی در منطقه می شود.

یک نکته دیگر که بانک مرکزی باید توجه کند، آقایان همکار توجه داشته باشند که بانک مرکزی ظاهراً (۴۲۰۰) تومان را یک مقدار افزایش داده است. بحث این است، ارزی که به صادرکننده داده می شود برای صادرات کالا، همان ارز را به واردکننده می دهند. این یعنی چه؟ یعنی عدم تشویق صادرکننده و در واقع ضربه زدن به صادرات در شرایطی که مقام معظم رهبری فرموده اند حمایت از تولید کالای داخلی. البته آقایان اقتصاددان کشور باید توجه داشته باشند. با توجه به شرایط فعلی باید حمایت از کالای تولید داخلی را برای داخل کشور انجام ندهیم، طوری برنامه ریزی کنیم که تولیدکنندگان بتوانند کیفیت کالا را بالا ببرند و با کشورهای منطقه وارد معامله و رقابت شوند و اگر از آن طرف واردکنندگان این ارز را با همان قیمتی که صادرکننده ها می گیرند وارد کنند می دانید چه اتفاقی می افتد؟ اتفاق این است، ارز (۴۲۰۰) تومانی یا آن چیزی که امروز گفتند یک مقدار افزایش پیدا کرده به داخل کشور می آید و پشت دست، کالای (۷۰۰۰) تومانی فروخته می شود. این اصلاً به نفع مردم نیست، این باعث سوءاستفاده و سودجویی یک تعدادی از افراد می شود و به جیب مردم نمی رود، (فرهنگی - خیلی متشکر) بانک مرکزی باید اول به این دقت و توجه کند.

نکته آخر من این است که از وزارت راه و وزارت صنعت خواهش می کنم، دوستان! این ترانزیت در کشور را دست کم نگیرید. (فرهنگی - وقت شما تمام است) در ارتباط با پیش دبستانی ها و آنهایی که در آموزش و پرورش مشکل دارند خواهش می کنم رسیدگی شود و کشاورزان عزیز ما خصوصاً در فصل کشاورزی. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم.

۹ - طرح سؤال آقای شهروزبرزگر کلاشانی نماینده سلماس از آقای محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی و نظر مجلس مبنی بر وارد بودن سؤال

نایب رئیس (مطهری) - آقای قاضی زاده! دستور بعدی را اعلام بفرمایید.
دبیر (قاضی زاده هاشمی) - آقای رئیس! دستور بعدی سؤالات آقایان: شهروزبرزگر نماینده محترم سلماس و اسداله عباسی نماینده محترم رودسر و املش از وزیر محترم جهاد کشاورزی است. من از سخنگوی محترم کمیسیون جناب آقای دکتر شاعری خواهش می کنم، چون به ترتیب مطرح می شود شما اول سؤال مربوط به آقای شهروز را بیان بفرمایید و توضیح بدهید، بعد مجدداً برای جناب آقای دکتر عباسی باید تشریف بیاورید.

نایب رئیس (مطهری) - سؤال اول را مطرح بفرمایید.

علی محمد شاعری (سخنگوی کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی) - بسم الله الرحمن الرحيم - الحمدلله رب العالمین
با آرزوی قبولی طاعات و عبادات عزیزان.

بازگشت به نامه شماره (۷۸۹/۱۶۸۷۴) مورخ ۱۳۹۶/۳/۶ گزارش کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی در خصوص سؤال ملی جناب آقای

شهروز بزرگکلاشانی نماینده محترم سلماس از جناب آقای مهندس حجتی وزیر محترم جهاد کشاورزی، به شرح ذیل ارسال می گردد.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی - علی اکبری

خلاصه سؤال به این شرح است:

علت نوسانات قیمت گوشت سفید، قرمز و عدم تنظیم آن در بازار چیست؟

سؤال دوم؛ علت عدم صادرات سیب و مرکبات و محصولات کشاورزی تولیدشده داخل چیست؟

سؤال سوم؛ علت کاهش تعرفه های واردات محصولات کشاورزی چیست؟

سؤال چهارم؛ علت نبود ساز و کار مناسب برای جبران خسارت رخدادهای طبیعی برای کشاورزان و دامداران چگونه است؟

این سؤالات در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۳۰ در صحن کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی مطرح شد و جناب آقای مهندس حجتی به اتفاق معاونین محترم شان در جلسه حضور پیدا کردند و توضیحات لازم را دادند و سؤال کننده قانع نشد و چون سؤال بعد ملی داشت نهایتاً به صحن ارجاع شد که امروز در صحن مطرح می شود.

من یک توضیحات کلی بدهم که الان ظرفیت تولید ما در مورد گوشت سفید حدود (۱) میلیون و (۵۰۰) هزار تن است. ما حدود (۸۰۰) هزار تن در داخل تولید داریم و نزدیک به (۱۰۰) تن واردات ماست. قطعاً اگر ما از ظرفیت داخلی استفاده کنیم، جدا از آن مسائلی که جناب آقای مهندس حجتی در داخل جلسه فرمودند ما به راحتی می توانیم جلوی نوسانات قیمت گوشت قرمز را بگیریم. درخصوص گوشت سفید هم به همین صورت است. علت اصلی نوسانات گوشت سفید در سال گذشته هم بیماری خطرناک و اپیدمی شده آنفلوآنزای مرغی بود و افزایش بی رویه و مداوم نهاده های این بخش و اگر این نهاده ها تنظیم می شد ما می توانستیم تا حدود زیادی جلوی نوسانات قیمت گوشت سفید و گوشت قرمز را بگیریم.

در مورد سیب و مرکبات ما الان در داخل حدود (۱۰) میلیون تن سیب و مرکبات تولید می کنیم و بخش زیادی از این تولیدات داخل بیش از نیاز ماست. با توجه به قیمت تمام شده سیب و مرکبات و سایر محصولات کشاورزی به علت پایین بودن بهره وری نیروی کار و سرمایه و افزایش مداوم قیمت نهاده ها، این محصولاتی که در داخل کشور تولید می شوند و مازاد بر نیاز هستند قابل رقابت در بازار جهانی نیستند. اگر ما بتوانیم جواز و مشوقات صادراتی را که جزء تکلیف دولت و وزارت جهاد کشاورزی است، به خوبی اختصاص دهیم، همان گونه که در قانون بودجه سال ۹۷ هم دست دولت و وزارت جهاد کشاورزی باز است که از این ظرفیت استفاده کنیم، من مطمئن هستم که می توانیم بازار داخلی را به نفع تولید کننده تنظیم کنیم.

نایب رئیس (مطهری) - آقای شاعری! پاسخ های آقای وزیر را هم بفرمایید.

شاعری - چشم، درخصوص تعرفه های واردات محصولات کشاورزی هم جناب آقای مهندس حجتی خودشان استحضار دارند، ما سال گذشته شاهد کاهش تعرفه های محصولاتی مثل برنج، موز، گوشت سفید، حبوبات، کره و سایر تولیداتی بودیم که در داخل مشابه داخلی آن را داشتیم. ما برای محصولات وارداتی هر میزان تعرفه ها را کاهش بدهیم امکان رقابت تولید

داخل با محصولات خارجی را از بین می بریم و در جهت تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی گام بر نمی داریم. لذا این هم یک سؤال کلیدی است که وجود دارد (فرهنگی - خیلی متشکر آقای دکتر) و علل عدم ساز و کار مناسب برای جبران خسارت، من فقط یک عدد بدهم، الان حدود حداقل (۴۰۰) میلیارد مطالبات کشاورزان در همین بخش باقی مانده است که ان شاء الله جناب آقای وزیر توضیحات لازم را خواهند داد و نمایندگان محترم هم تصمیمات خودشان را خواهند گرفت. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

نایب رئیس (مطهری) - خیلی ممنون. البته جناب عالی خارج از گزارش کمیسیون فرمودید، تشکر می کنیم. جناب آقای حجتی بفرمایید.

محمود حجتی (وزیر جهاد کشاورزی) - سلام علیکم و رحمه الله

بسم الله الرحمن الرحيم

من ابتدائاً ضمن تشکر از سؤال کننده محترم جهت استحضار و اطلاع عزیزان نماینده یکی، دو تا نکته را اشاره کنم. در این سالی که بنده توفیق خدمت داشتم ما به هیچ نحو اصلاً نیازی به واردات گوشت سفید نداشتیم و نداریم. هم ظرفیت تولیدمان بیش از نیاز است و الان هم در این سال ها حدود (۲) میلیون و (۳۰۰) تا (۴۰۰) هزار تن تولید گوشت سفید کشور است. حتی بعضی وقت ها هم می شود که ما با عرضه بیش از تقاضای بازار روبه رو هستیم مثل همین روزهایی که الان خدمت شما هستیم ناچار هستیم در بازار دخالت کنیم و جمع آوری کنیم. متأسفانه این روزها خصوصاً قیمت مرغ یک مقدار کمتر از قیمت تمام شده است و تولیدکنندگان ما دارند آسیب می بینند که جهت حمایت از تولید ناچار به حضور هستیم. مواقعی هم که به هر دلیلی تقاضا افزایش پیدا می کند، مراسمی است، شب عید نوروز است، به قول معروف وقت بازار سیاهی است از همین ذخایری که همیشه داشتیم و در این سال ها داریم، گوشت منجمد را در چارچوب مصوباتی که در تنظیم بازار مورد بحث و بررسی قرار می گیرد در بازار عرضه می کنیم که خدای ناکرده از آن طرف هم به مصرف کننده ها اجحاف نشود. در این زمینه مشکلی نبوده و نیست. قیمت ها هم در جمع قیمت های متعادل است، امروز یک مقدار پایین است، با توجه به افزایش نرخ نهاده ها.

عزیزان! نهاده ها هم نه به خاطر نرخ ارز است، در ارتباط با ارز تخصیصی همان طور که در جریان هستی الان با همان دلار (۳۸۰۰) تومان دارد تأمین نهاده ها می شود، منتها در بازار جهانی قیمت سویا کنجاله سویا و ذرت (۱۵) تا (۳۰) درصد، در ذرت حدود (۱۵) درصد و در سویا بیش از (۳۰) درصد قیمت های بازار جهانی افزایش پیدا کرده و در این دو نوع محصول وابستگی مان به خارج زیاد است. لذا اگر افزایش نهاده ها را شاهد هستیم بخش عمده آن متأثر از این است. ما تعرفه این نهاده ها را هم سعی می کنیم حداقل پایین نگه داریم، فقط یک سری سیاست ها را اعمال می کنیم که مثلاً به جای کنجاله سویا بتواند دانه سویا بیاید که هم روغن کشی شود، هم کنجاله سویا تأمین شود که یک ارزش افزوده و اشتغال دیگری است و سرمایه گذاری که بخش صنعت روغن کشی کرده مؤثر واقع شود. یک مقدار تفاوت های جزئی این طوری در تعرفه ها اعمال می کنیم ولی سعی می کنیم اینها با تعرفه پایین وارد شود، چون اینها محصولات واسطه ای است، نهایتاً آن هزینه تمام شده گوشت قرمز، گوشت سفید، شیر، چون مصرف کننده اش هم دام سنگین و هم بخش طیور است این ظرفیت ها را اعمال کنیم.

ولی در مورد گوشت قرمز، عزیزان! ما دچار مشکل کاهش تولید و عرضه هستیم، چون به معنی سابق دیگر خیلی اقتصادی نیست، به خصوص در چارچوب رمه گردانی و دام‌های کم‌بازده‌ای که متأسفانه هست که این را با توجه به کارهای ژنتیکی که انجام شده و دام سبک‌پربازده که به سرعت در حال ترویج و توسعه آن هستیم و به صورت بسته و نیم‌بسته چه در ارتباط با شیر، چه در ارتباط با گوشت و چه در ارتباط با زایش، همه آیتم‌ها را به عنوان پربازده می‌توانیم تلقی کنیم و روز به روز هم در حال توسعه است، آرام آرام مسأله گوشت قرمز دام سبک که بازار هم یک مقدار متأثر از آن است و قیمتش بالا رفته، داریم این را مدیریت می‌کنیم تا بتوانیم آرام آرام تأمین کنیم که این دوره گذار هم جهت کنترل قیمت و جلوگیری از افزایش بیش از حد آنچه که قیمت بالا رفته، تسهیلاتی را جهت واردات گوشت گرم دام سبک تأمین کردیم، آن هم به خاطر مشکلی که در بازار است و مصرف‌کننده‌ها دارند و اینها هم سیاست‌های اختیاری و ابتکاری در این داستان است. امیدوار هستیم که این بحث گوشت دام سبک هم بتواند حل شود!

در ارتباط با سیب و مرکبات من این را خدمت عزیزان عرض کنم، الحمدلله با سیاست‌هایی که اتخاذ شد، به خصوص در ارتباط با آن بحث یکی، دو سال گذشته، ما در ارتباط با تعرفه موز و تعرفه ترجیحی موز اعمال کردیم که هر کسی سیب یا مرکبات یا کشمش صادر می‌کند یا در کتاب تعرفه آوردیم و تعرفه ترجیحی گذاشتیم، می‌تواند با تعرفه ترجیحی (۵) درصد موز وارد کند. در غیر این صورت با تعرفه‌های بالاتر، (۲۰) درصد باید وارد کند. یعنی (۱۵) درصد تعرفه ترجیحی گذاشتیم، به نوعی بارانه صادراتی را اینجا پشتیبان قرار دادیم. عزیزان! در سال گذشته یعنی سال ۹۶ ما حدود (۶۱۰) هزار تن صادرات سیب درختی داشتیم. رکوردهایی که در طول سنوات قبل داشتیم (۳۰۰) هزار تن بود، (۶۰۰) هزار تن و امروز که ما در خدمت شما هستیم الحمدلله وضعیت مان طوری است که در ارتباط با این محصول کمترین حد و میزان را در سردخانه‌هایمان داریم. شاید کمتر از (۲۰)، (۳۰) هزار تن در سردخانه‌هایمان خصوصاً در منطقه ارومیه داریم. همین را در ارتباط با مرکبات اعمال کردیم، البته در ارتباط با مرکبات تجار ما هنوز در بازاریابی ضعیف هستند. امیدوار هستیم با این کاری که انجام شد تحت عنوان کار با اوراسیا و مبادله موافقتنامه‌ای که نهایی شده و امضای مقدماتی‌اش هم چند روز پیش انجام شد، ما بتوانیم یک مقدار بازار اوراسیا را در ارتباط با مرکبات داشته باشیم. این یک پیمان منطقه‌ای است که ان شاء الله می‌تواند بخشی از تسهیلات صادراتی را در اختیار تجار ما قرار دهد، البته باید یک تلاش بیشتری کنیم. البته خدمت عزیزان عرض کنم عمده همین سیبی که صادر شد به پاکستان و هندوستان صادر شد، آنها هم راحت در کشورشان را باز نکردند، هیچ کشوری در کشورش را باز نمی‌کند، آن هم با سیاست‌هایی که در ارتباط با واردات برنج اعمال کردیم، محدودیت‌ها و مقاومت‌هایی که ایجاد کردیم ناچار به تمکین شدند و توانستیم این کار را انجام بدهیم.

در ارتباط با تعرفه‌ها، بعضی محصولاتی که در داخل کشور قیمتش بیش از حد است، قطعاً ما انعطاف نشان می‌دهیم. به عنوان مثال در دوره‌ای حبوبات به خصوص قیمت لوبیا (۳۰)، (۴۰) درصد افزایش پیدا کرد. ناچار

بودیم و هستیم جهت حمایت از مصرف‌کننده، چون بالاخره ما باید هم ملاحظه تولید و هم مصرف را داشته باشیم، در بعضی مواقع یک اقدامات مقطعی در دوره‌ای انجام شده که این هم با افزایش نرخ ارز و وضعیتی که هست الحمدلله امروز مشکلی را در ارتباط با بحث حبوبات و اینکه خدای ناکرده قیمتی که امروز در بازار است برای تولیدکننده ضرر داشته باشد را نداریم. اگر می‌داشتیم قطعاً در این زمینه هم برخورد می‌کردیم.

من این را خدمت دوستان اشاره کنم، در ارتباط با بحث رخدادهای طبیعی برای کشاورزان و دامداران، من در صحبت قبلی هم این را خدمت عزیزان اشاره کردم، الان هم به صورت مختصر اشاره می‌کنم. خسارت‌ها، رخدادهای مشکلاتی که در ارتباط با بخش کشاورزی ایجاد می‌شود سال گذشته متجاوز از (۱۱) هزار میلیارد تومان بود. ما امسال فقط در ارتباط با یخزدگی متجاوز از (۵۰۰) میلیارد تومان خسارت به تولیدکنندگان مان ایجاد کردیم.

دبیر (فرهنگی) - جناب آقای مهندس! برای نوبت دومتان هم وقت بگذارید.

حجتی - در ارتباط با گرمزدگی در استان کرمان تقریباً محصول پسته دچار مشکل شده، در ارتباط با خشکسالی بخش عمده‌ای از استانهای ما دچار مشکل هستند. ساز و کاری که در این ارتباط پیش‌بینی شده پاسخگو نیست. ما ناچار هستیم طبق ساز و کاری که شما تصویب کردید برآورد کنیم و به ستاد حوادث کشور بفرستیم. آنجا دوباره بررسی کنند و به سازمان برنامه بفرستند، آنجا بررسی کنند، کاهش بدهند، اعمال نظر کنند و به دولت بیاورند. دولت چه چیزی را تصویب کند و نهایتاً چه تخصیص داده شود و چه زمانی اتفاق بیفتد.

من خواهش می‌کنم این موضوع را دقت داشته باشید. وضعیت خوب و ساز و کار مناسبی در این ارتباط نیست و این پاسخگوی این مشکلات نیست. ما فقط آن بخشی را می‌توانیم مستقیماً پاسخگو و پیگیر باشیم، در ارتباط با آن بخش محدود و سطح پوشش (۲۰) تا (۳۰) درصدی است که در چارچوب صندوق بیمه محصولات کشاورزی است که امیدوار هستیم بتوانیم آن را با تلاشی که می‌کنیم و کم و بیش هم همین‌طور بوده، حداقل سال گذشته از عهده تعهدات مان برآمدیم، ان شاء الله امسال هم بتوانیم تخصیص بگیریم و از عهده آن بر بیاییم.

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم، خیلی ممنون جناب آقای حجتی. جناب آقای برزگر بفرمایید.

شهرزاد برزگر کلشانی (سلماس) - بسم الله الرحمن الرحيم خدمت همکاران گرامی، مردم شریف ایران سلام و عرض ادب دارم و بر دستان پینه‌بسته کشاورزان و دامداران بوسه می‌زنم.

اما سؤال اول؛ علت نوسانات قیمت گوشت سفید، قرمز و عدم تنظیم آن چیست؟

ضمن تشکر از توضیحات وزیر محترم، قابل ذکر است که دولت نتوانسته است از ظرفیت‌های تولید داخلی استفاده کند. توان تولید (۱) میلیون و (۵۰۰) هزار تن گوشت قرمز در داخل را داریم. نیاز ما (۹۰۰) هزار تن در سال است، در حال حاضر (۸۰۰) هزار تن تولید داریم. نه تنها حمایت لازم جهت افزایش تولید نشده است، بلکه در طول سه سال گذشته به دلیل

بیماری تب برفکی تعداد زیادی از منابع دامی کشور از بین رفت، دام‌ها تلف شدند، ولی جهادکشاورزی هیچ اقدامی برای جایگزین نمودن دام‌های تلف‌شده و پرداخت تسهیلات به دامداران ننمود.

همکاران گرامی، نمایندگان محترم! در سال جاری نیز در بیشتر استان‌ها بیماری تب برفکی شیوع گردیده، ولی وزارت جهادکشاورزی این موضوع مهم را از جامعه، کشاورزان و دامداران پنهان کرده است. چرا وزارت جهادکشاورزی قبل از بروز این بیماری اقدام به واکسیناسیون دام‌ها نمی‌نماید؟ آیا این نشانه ضعف گسترده و ناتوانی جهادکشاورزی نیست؟ وزارت جهادکشاورزی و پشتیبانی امور دام بعد از گران شدن نرخ ارز می‌بایست نسبت به تأمین نهاده‌های دامی مورد نیاز مرغداران کشور اقدام می‌نمود، ولی متأسفانه در حرکتی عجیب خود پشتیبانی امور دام جهادکشاورزی اقدام به گران‌فروشی و گران کردن ذخیره‌های ذرت و سویای خود نمود. پشتیبانی امور دام به جای حمایت از مرغداران، خود باعث گران شدن نهاده‌های مورد نیاز مرغداران شده است. در اصل خود به تجارت نهاده‌ها بعد از گرانی ارز پرداخته است، به جای حمایت از مرغداران. به همین دلیل ما امروز شاهدیم که کشور با تمام توان نمی‌تواند درخصوص گوشت قرمز تولید داشته باشد.

درخصوص سؤال دوم؛ علت عدم صادرات سیب و مرکبات و محصولات کشاورزی تولیدشده داخل چیست؟ مگر وظیفه جهادکشاورزی تنظیم بازار و حمایت از صادرات محصولات کشاورزی نیست؟ جناب وزیر جواب دهند در رابطه با بازاریابی و شناسایی بازارهای هدف خارج از کشور برای محصول سیب و مرکبات ما کشاورزان به جز کشور پاکستان چکار کرده‌اند؟ در حال حاضر بخش زیادی از تولید باغداران در سردخانه‌ها باقی مانده است.

وزیر محترم جناب آقای حاجی بفرمایند که چرا سیب و مرکبات را با قیمت ارزان به صورت فله‌ای می‌خرند و به نام خودشان و با بسته‌بندی‌های شکیل چند برابر قیمت ما به بازارهای جهانی صادر می‌کنند؟ چه کسی جوابگوی درآمد بسیار پایین باغداران و درآمد بسیار زیاد تجار کشورهای همسایه است؟

اما سؤال سوم؛ علل کاهش تعرفه‌های واردات محصولات کشاورزی. همکاران محترم استحضار دارند مجلس شورای اسلامی در سال ۹۶ به منظور حمایت از تنظیم بازار و کاهش بروکراسی اداری اختیار تنظیم تعرفه‌های وارداتی را به وزارت جهادکشاورزی داد. متأسفانه وزارت جهادکشاورزی به وظایف در اختیار خوب عمل نکرد. با کاهش شدید واردات برخی از محصولات باعث واردات بی‌رویه محصولاتی همچون شکر، برنج، موز و میوه‌جات به کشور شد.

عزیزان همکار استحضار دارند در حال حاضر برای مصرف داخل سالیانه حدود (۱۵۰) هزار تن شکر و (۲۰۰) هزار تن برنج نیاز داریم، ولی وزارت جهادکشاورزی با همراهی تعداد اندکی از واردکنندگان سالیانه بیش از (۱۰) برابر نیاز این محصولات را به کشور وارد کرده است. این امر باعث عدم فروش برنج، شکر و قیمت مناسب سیب و میوه‌های جایگزین میوه مصرفی موز در داخل شده است. چرا دو سال است چغندرکاران ما پول تحویل چغندر خود را نگرفته‌اند؟ چرا باید برنج‌کاران کشور با قیمت پایین و با ضرر محصول خود را بفروشند؟ چرا باید شکر تولیدی کشور دو سال در انبار

کارخانه‌های قند داخل انبار شده و فروش نمی‌روند؟ همه این موارد به عدم دقت وزارت جهادکشاورزی و واردات بی‌رویه برنج، شکر و محصولات میوه‌جات موز و برخی میوه‌جات تابستانی برمی‌گردد. خارج از نیاز کشور که باعث شده برنج‌کاران و چغندرکاران متضرر شوند. مگر امسال سال حمایت از کالای ایرانی نیست؟

اما دوستان عزیز و همکاران گرامی! درخصوص سؤال چهارم؛ در حال حاضر و در چند روز اخیر قریب به (۸۰۰۰) میلیارد تومان به باغداران، کشاورزان و دامداران شمال‌غرب و غرب کشور از کرج تا تاجیکستان، آذربایجان‌غربی، اردبیل، آذربایجان‌شرقی، کردستان، کرمانشاه و لرستان خسارت وارد شده است. در پیگیری‌های مردم، وزارت جهادکشاورزی اعلام کرده که فقط مزارع بیمه‌شده را تحت پوشش قرار می‌دهد. دوستان و عزیزان! این را بر فرض درست بودن در نظر بگیریم، آخر دو سال است که خسارت کشاورزان، باغداران و مرغداران بیمه‌شده هم پرداخت نشده است.

جناب آقای وزیر جواب بدهند که دولت در برنامه موظف شده که حداقل (۵۰) درصد محصولات کشاورزی را زیر پوشش ببرد تا در حوادث غیرمترقبه مردم بتوانند خسارت حداقلی بگیرند. چرا پوشش بیمه محصولات کمتر از (۲۵) درصد است؟ چرا مبالغ بیمه کشاورزی که در بودجه سال ۹۶ مبلغ (۱۴۵۰) میلیارد تومان بود، وزارت جهادکشاورزی دنبال نکرد تا از سازمان برنامه پولش را بگیرد و تا به حال فقط (۳۰۰) میلیارد تومان آن را گرفته است؟ چرا قانون برنامه ششم و پنجم توسعه توسط وزارت جهادکشاورزی در امر بیمه اجرا نشده است؟

همین کم‌کاری جهادکشاورزی باعث شده که کشاورزان و باغداران خسارت‌دیده سرما و تگرگ که از غرب و شمال‌غرب کشور خدمتتان اعلام کردم که بیش از (۸۰۰۰) میلیارد زیان دیده‌اند دستشان کوتاه است و به جایی نمی‌رسد، چه کسی جوابگوی خسارت سرما و تگرگ باغدارانی است که کل زندگی خود را از دست داده و حتی توان پرداخت وام بانکی سررسید را هم ندارند که حتی جهادکشاورزی از این لحاظ هم حمایت نکرده است؟ دوستان! من بقیه سؤالاتم را برای توضیحات وزیر می‌گذارم، سپاسگزارم.

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم. جناب آقای حاجی بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - سه دقیقه و (۴۶) ثانیه از وقت شما باقی مانده است.

محمود حاجی (وزیر جهادکشاورزی) - با تشکر. آقای رئیس! راجع به واکسیناسیون در سؤال نبود که توضیح دادند. من این را خدمت عزیزان عرض کنم با همه این بیماری‌ها و آفات و این بیماری آنفلوآنزای فوق حادی که منشأ آن هم پرندگان مهاجر بودند، اگر اقدام و کنترل نشده بود و اگر همه دست به دست هم نداده بودند معلوم نبود ما در سال گذشته چه وضعیتی را در ارتباط با بخش دام و طیورمان پیدا می‌کردیم. حالا در ارتباط با تب برفکی که اشاره می‌کنند و من به همان مختصر اشاره می‌کنم و این ظلم است که نادیده گرفته شود زحماتی که همکاران‌مان دارند شبانه روز مراقبت می‌کنند، آقایان استانداران، نیروی انتظامی که این طرف و آن طرف پیگیری می‌کنند.

در ارتباط با پوشش محصولات، من عرض کردم (۱۱) هزار میلیارد تومان خسارت است، (۱۳۰۰) میلیارد تومان در بودجه است، چطور پوشش را اضافه کنم؟ شما خودتان جای دیگری در برنامه من را متعهد کردید که

هیچ تعهدی ایجاد نکنم. بروم تعهد ایجاد کنم؟ سال گذشته (۱۳۰۰) میلیارد تومان خسارت پرداخت شده، شما از کجا این عدد (۳۰۰) میلیارد را می‌آورید؟ این اسناد است، این آمار است، این تخصیص‌هایی است که از برنامه و بودجه گرفته شده است.

در ارتباط با واردات شکر، می‌فرمایند تعدادی از واردکنندگان، دوست بزرگوار! اولاً به لطف خداوند ما امسال اصلاً نیاز به واردات شکر نداریم، بارها هم تأکید کردیم. ما در سال گذشته نزدیک به (۲) میلیون تن شکر تولید کردیم، حتماً حمایت نشده که سال ۹۲، (۱) میلیون و (۱۰۰) هزار تن بوده، سال ۹۶ به (۲) میلیون تن رسیده، طبق فرمایش شما برادر بزرگوار حتماً حمایت نشده است. برادر! حتماً یک اتفاقی افتاده که (۳) میلیون و (۷۰۰) تن چغندر در سال گذشته به (۸) میلیون تن رسیده، سطح زیر کشت کاهش پیدا کرده، همه به خاطر افزایش بهره‌وری و راندمان و حضور بوده است.

برادر بزرگوار! چهار سال است واردکنندگان شکر، آن موقعی هم که ما می‌خواستیم شکر وارد کنیم فقط کارخانجات قند بودند. شما ابلاغ‌های ما را می‌دانید، به جز شرکت مباشر که فقط برای ذخایر راهبردی است که بازرگانی دولتی است بقیه کارخانجات قند بودند و به نسبتی که تولید کردند به آنها سهمیه داده می‌شد. این چه فرمایشی است که می‌آیید از تریبون رسمی اعلام می‌کنید؟ واقعاً جای تأسف دارد که می‌فرمایید این‌طور عمل شده است.

در ارتباط با تعرفه؛ عزیزان! بله، ممکن است خیلی از این تعرفه‌هایی که ابلاغ شده نظر من نباشد، ولی تعرفه مصوبه دولت است، من در کمیسیون ماده (۱) پیشنهاددهنده تعرفه هستم. نهایتاً هم می‌آید در دولت تصویب می‌شود. به اندازه‌ای که اختیار دادید مسئولیت بخواهید، من که تصویب‌کننده تعرفه نیستم. ولی علی‌رغم همه اینها سعی و تلاش کردیم، بعضی وقت‌ها ممکن است برای همکاران مان در دولت و شورای اقتصاد در همین دفاعی که اعمال کردیم ناراحتی هم ایجاد کرده باشیم، ولی علی‌رغم همه اینها باز ما امروز کمترین مشکل را در زمینه تعرفه داریم. (فرهنگی - آقای مهندس! وقت شما تمام شد).

در ارتباط با سیب و مرکبات؛ عزیز بزرگوار! سال گذشته (۶۰۹) هزار تن سیب صادر شد، (نایب‌رئیس - متشکریم) گزارشی که من گرفتیم در منطقه شما در سلماس امروز در سردخانه‌هایتان (۵۰) تن سیب است، در کل استان (۲۰)، (۳۰) هزار تن سیب است. من خواهش می‌کنم این عدد را با سنوات گذشته مقایسه کنید. بله، من سیب را باید به سریلانکا ببرم، من که خودم نباید ببرم، باید بسترسازی کنم، باید مالزی و تایلند ببرم، قیمتش هم بالا است.

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای حجتی! ببخشید ما کمبود وقت داریم، سؤال دوم هم داریم. خیلی ممنون، تشکر می‌کنم.

دبیر (وکیلی) - جناب آقای برزگر بفرمایید.

شهرزاد برزگر کلشانی (سلماس) - دوستان و عزیزان توجه بفرمایید! من مجدداً از توضیحات جناب آقای وزیر تشکر می‌کنم. امروز باید تأسف را ما و همه آنهایی بخوریم که کشاورز خرد، کشاورزان ورشکسته توان مدیریت کشاورزی خود را ندارند. امروز باید تأسف خورد که برخلاف تورم و برخلاف دلالتان تنها گذاشتیم. امروز باید تأسف خورد که برخلاف تورم و برخلاف برنامه ششم توسعه که تورم بر جامعه مستولی گشته، اما قیمت خرید

تضمینی گندم همان قیمت پارسال است. مگر چه شده است که کشاورز حالش این‌گونه خوب است که همه چیز گران شود الا قیمت گندم؟ امروز باید به اینها تأسف خورد. امروز باید به این تأسف خورد که قیمت سموم باغداران دو و نیم برابر شده است. امروز باید به این تأسف خورد که وقتی باغدار تولید می‌کند محصولش را (۱۰۰۰) تا (۱۵۰۰) تومان می‌خرند. آیا این (۱۰۰۰) و (۱۵۰۰) تومان کفاف کاشت، داشت و برداشت را می‌دهد؟ باغداری که مثل کعبه در سال صدها بار بر دور درخت طواف می‌کند و دوست دارد دسترنج خود را در کنار سفره برای بچه‌های خود ببیند. ما اینها را می‌خواهیم.

رسالت جهادکشاورزی مدیریت و نظارت است، چرا محصولات باغی ما را کشورهای اروپایی خرید نمی‌کنند؟ این محصولات باغی ما چه مقدار سموم دارد؟ چرا این اتفاقات باید بیفتد؟ چرا باید مدیریت آنچنانی و قوی نداشته باشیم؟ بله، درخصوص شکر ما حدود (۳۰۰) تن محصول استراتژیک داریم. تولید اضافه است، در محصولات باغی و کشاورزی، ما یک سال سال‌آور داریم. باغدار یک سال تمام هزینه می‌کند تا در سال سال‌آوری درآمد داشته باشد. با هزینه‌هایی که کاشت، داشت و برداشت دارد، هزینه سردخانه، هزینه بسته‌بندی، هزینه کارگر، در سالی که آن محصول فرآوری زیادی دارد، محصول تولید شده، از هر طرف برای باغدار، کشاورز و دامدار می‌بارد. اما رسالت جهادکشاورزی که فروش است، آنچنان به فروش نمی‌رود.

همکاران گرامی، مردم ایران! قیمت خرید شیر سنتی از کشاورزان و دامداران (۹۵۰) تا (۱۱۰۰) تومان است، حتی ارزان‌تر از آب آشامیدنی. به فرمایش دوستمان آقای بیرانوند در لرستان، شیر از آب ارزان‌تر است. اینها باید مدیریت شود، اینها درد باغدار، کشاورز و دامدار است. ما بخواهیم درد باغدار، کشاورز و دامدار را بفهمیم باید بین‌شان برویم ببینیم چه دارد بر آنها می‌گذرد. ما (۱) میلیارد و (۵۰۰) میلیون دلار از صندوق توسعه ملی برای روستاهای کمتر توسعه‌یافته برداشتیم که عمدتاً کشاورز و دامدار هستند. چقدر این پول دست این روستاییان را گرفت؟ چرا روستاها روز به روز تخلیه می‌شوند؟ ما امروز با سیاست‌های غلطی که داریم با یک عده کشاورزان ورشکسته مواجه هستیم که هر روز زمین‌شان کوچک‌تر، عمرشان کوتاه‌تر و زندگی و سفره‌شان کوچک‌تر می‌شود. این حمایت‌های ما کجاست؟

واردات موز را فرمودید، بله، وقتی موز وارد کشور می‌شود مردم به مصرف موز سوق پیدا می‌کنند. (۶۰۰) هزار تن موز وارد کشور شده، دیگر کسی رغبت نمی‌کند به سمت مصرف سیب و پرتقال برود. (فرهنگی - خیلی متشکر) وقتی این واردات بی‌رویه انجام شود چطور می‌خواهیم از کشاورز داخلی حمایت کنیم؟ من از همکاران گرامی خواهش می‌کنم، ما برای اینکه بتوانیم از وزیر محترم دفاع کنیم، خودشان هم خدا را شکر درخصوص خسارت محصولات کشاورزی اعلام کردند که کشاورزان در سال (۱۱) هزار میلیارد خسارت می‌بینند. (نایب‌رئیس - متشکریم) چقدر این رقم دست کشاورز را می‌گیرد؟ کل اتحادیه اروپا مشوق‌هایی برای صادرات گذاشته‌اند، ما برای صادرات چقدر مشوق گذاشتیم؟

نایب‌رئیس (مطهری) - خیلی ممنون، وقت شما تمام است. جناب آقای برزگر! از پاسخ آقای وزیر قانع شدید؟

برزگر کلشانی - من خواهش می‌کنم مجلس و دوستان خودشان اعلام

کنند و در عین حال قیمت تضمینی گندم و شرایط کشاورزان و باغداران را در نظر بگیرند. آقای دکتر! مجلس در این خصوص رأی بدهند بهتر است. سپاسگزارم.

نایب رئیس (مطهری) - متشکر، حضار ۲۱۵ نفر، دوستان درباره وارد بودن سؤال آقای برزگر رأی خودشان را اعلام کنند. اگر سؤال آقای برزگر را وارد می‌دانید موافق و اگر وارد نمی‌دانید مخالف رأی بدهید. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب شد.** بنابراین نمایندگان سؤال آقای برزگر را وارد دانستند و از پاسخ آقای وزیر قانع نشدند.

ما سؤال دومی داریم که با توجه به کمبود وقت اگر آقای عباسی قبول کنند در حد (۱۰) دقیقه صحبت کنند، آقای وزیر هم قبول کنند حداکثر (۱۰) دقیقه صحبت کنند ما می‌رسیم این سؤال را مطرح کنیم و الا به اذان برمی‌خوریم و خود به خود باید جلسه را تعطیل کنیم. آقای عباسی! برای بعد بماند؟

دبیر (وکیلی) - نه، قبول دارند.

عباسی - آقای دکتر مطهری! تا زمان اذان اختصاص بدهید، ما کمتر صحبت می‌کنیم، اشکالی ندارد.

نایب رئیس (مطهری) - باید در هفت، هشت دقیقه صحبت‌تان را تمام کنید، چهار دقیقه اول و چهار دقیقه دوم تا برسیم و الا به اذان برسیم باید قطع کنیم.

عباسی - بستگی به توضیحات آقای وزیر دارد.

نایب رئیس (مطهری) - آقای وزیر قبول دارند؟ آقای وزیر قبول دارند.

دبیر (وکیلی) - آقای دکتر شاعری! جناب عالی هم یک گزارش شکلی مختصری بفرمایید.

نایب رئیس (مطهری) - آقای شاعری! گزارش کمیسیون طولانی است، پنج دقیقه زیاد است، شما لطف کنید ظرف دو، سه دقیقه گزارش‌تان را بفرمایید.

علی محمد شاعری (سخنگوی کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی) - بسم الله الرحمن الرحيم

بنده هم از توضیحات جناب آقای مهندس حجتی و رأیی که همکاران عزیز دادند تشکر می‌کنم. ان شاء الله که این رأی موجب تنظیم مدیریت در وزارت جهاد کشاورزی شود.

بازگشت به نامه شماره (۲۵۶/۷۶۴۳۴) مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۱ گزارش کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی در خصوص سؤال ملی جناب آقای اسداله عباسی نماینده محترم رودسر و املش از جناب آقای مهندس حجتی وزیر محترم جهاد کشاورزی، به شرح ذیل ارسال می‌گردد.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی - علی اکبری چرا محصولات کشاورزی مانند چای، مرکبات، سیب، کیوی و سایر محصولات ساماندهی نمی‌شود؟ منظور ساماندهی در بازار است.

نقش آقای وزیر و معاونین و مدیران ستادی در شرکت‌های اقماری که وظیفه تنظیم بازار را دارند چیست؟

چرا ناظرین کشاورزی از جمله چای (یعنی ناظرین کشاورزی در بخش چای) پنج ماه از سال را بدون حقوق و بیمه سپری می‌کنند؟

نایب رئیس (مطهری) - آقای شاعری! مثل اینکه آقای عباسی از طرح

سؤال منصرف شدند، می‌گویند وقت محدود است.

عباسی - آقای دکتر! با توجه به اینکه وقت خیلی ضیق است، یا فردا بگذارید یا یکشنبه آینده.

نایب رئیس (مطهری) - حالا آن دیگر با آقای وکیلی است.

عباسی - نه، شما نمی‌توانید، اگر این قول را می‌دهید برای فردا یا یکشنبه آینده، چون قبلاً به دلیل مسافرت آقای وزیر دو هفته به تعویق افتاده و خواهش من این است که این را در دستور بگذارید.

نایب رئیس (مطهری) - مثل اینکه برنامه برای فردا بسته شده، ولی فکر می‌کنم برای یکشنبه.

عباسی - آقای دکتر وکیلی عنایت بفرمایند که یکشنبه مطرح شود.

نایب رئیس (مطهری) - خیلی ممنون، متشکریم. از جناب آقای شاعری تشکر می‌کنیم. آقای کواکبیان! چون که در دو بخش اول جلسه امروز تذکری داشتید، آقای لاریجانی گفتند نوبت شما محفوظ است، بفرمایید ببینیم تذکرتان چیست؟

مصطفی کواکبیان (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) -

بسم الله الرحمن الرحيم

واقعیتش من بحث زیاد داشتم، یک مقدار به اراجیف و مزخرف‌گویی وزیر خارجه آمریکا بود که الان جای آن نیست. اما در مورد بحثی که گذشت به عنوان عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی عرض می‌کنم که اصلاً در صحن علنی کمیسیون (نایب رئیس - تذکر شما ماده چند است؟) ماده (۷۹) است که به اعضای کمیسیون گفتند اینها بی‌عرضه هستند، نتوانستند جواب بدهند، من عرض می‌کنم که این بحث اصلاً در صحن علنی کمیسیون مطرح نشده، هیأت‌رئیس خودشان رأساً تصمیم گرفتند گفتند ما نفیاً و اثباتاً جواب نمی‌گذاریم، معطل بگذاریم. حالا هم می‌خواستند با دولتمردان هماهنگ باشند، هم خیلی اعتقادات خودشان را زیر پا نگذارند.

ولی اعتراض من به اینها نیست، اعتراض به رئیس محترم مجلس است. وقتی کمیسیون گزارش نداده چرا باید سخنگوی کمیسیون آنجا بیاید بگوید گزارش ندادیم؟ نداده‌اند دیگر، خود رئیس یک کلمه می‌گوید گزارش نشده است و بعد هم آقای سخنگو نباید جانبداری کند. می‌گوید این طرح استعماری است. واقعاً پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی از کی تا به حال استعماری تلقی شده؟ او موضع‌گیری کرد و موضع‌گیری ایشان به مفهوم همه اعضای کمیسیون بود. او فقط می‌بایست می‌گفت گزارش ندادیم و تازه همین را هم نمی‌بایست می‌گفت. رئیس مجلس می‌بایست اجازه نمی‌داد.

عزیزان! اما تصور من این است خود رئیس یک تخلف دیگری کرد، وقتی دو نفر صحبت کردند، آقای رئیس جلسه! یکی از عزیزان هم که معلوم نبود موافق یا مخالف باشد، در صحبتش می‌گوید خواهشاً این طرح را از دستور خارج کنید. این چه موافقتی است؟ رئیس باید جلویش را می‌گرفت (نایب رئیس - آقای کواکبیان! خارج از موضوع صحبت نکنید) و بعد هم دو هفته خلاف آیین‌نامه بود.

نایب رئیس (مطهری) - آقای کواکبیان اجازه بدهید! شما براساس ماده (۷۹) دارید تذکر می‌دهید.

کواکبیان - یک بخشش است، یک بخش آن ماده (۲۴) است.

نایب رئیس (مطهری) - نه، دیگر خارج از موضوع صحبت نکنید.

کواکبیان - یک بخش آن هم بند (۱۱) ماده (۲۴) است، شأن مجلس.

نایب رئیس (مطهری) - بنا بود شما صرفاً برای ماده (۷۹) تذکر بدهید که تذکرتان را هم دادید.

کواکبیان - من الان هم می‌گویم اگر آقای رئیس واقعاً معتقد است که کمیسیون، کمیسیون همین هفته جلسه بگذارد و یکشنبه در دستور بیاورد. چرا دو هفته که انتخابات بگذرد؟ حرف و بحث من این است. (نایب رئیس - متشکریم) خواهش من این است که شما از کمیسیون بخواهید همین امروز جلسه ویژه بگذارد و حل کند، بعد به مجلس بیاورد. والسلام

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم. آقای کواکبیان! البته بهتر بود کمیسیون یک گزارشی ارائه می‌کرد، حتی اگر نظرشان هم منفی بود گزارش رد می‌دادند، اگر اینطور بود بهتر بود. اما در عین حال سخنگوی کمیسیون می‌تواند همین را بیاید گزارش بدهد، این اشکالی ندارد، بگوید ما در کمیسیون به این نقطه رسیدیم که اساساً گزارشی ندهیم. البته در گزارش کمیسیون نظرات خودشان را دادند، دیگر تشخیصش با رئیس وقت جلسه بود. جناب آقای کواکبیان! به هر حال خلاف آیین‌نامه انجام نشده است.

نقوی حسینی - تذکر (۷۹) دارم.

نایب رئیس (مطهری) - ایشان که توهینی به شما نکرده است، مگر اینکه بگوییم تلویحاً نسبت سوئی به شما داده است. شما هم بفرمایید.

سیدحسین نقوی حسینی (ورامین، پیشوا و قرچک) -

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای و کیلی! اجازه می‌دهید رئیس گوش بدهند؟ خیلی عذرخواهی می‌کنم. آقای رئیس! موضوع لایحه در صحن علنی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مطرح شد، صورت جلسه جلسات موجود است، دوستان تذکرات و اخطارهای قانون اساسی دادند و کمیسیون از دستور کار خارج کرد. بنابراین در صحن مطرح شد. من هم همین را گزارش دادم، من نظرات خودم را که نگفتم. من گفتم این لایحه در دستور کمیسیون قرار گرفت، در کمیسیون اخطار و تذکر داده شد، از دستور خارج شد، در هیأت‌رئیس هم همین تصمیم‌گیری شده بود. بنابراین آنچه که ادعا شد در صحن کمیسیون مطرح نشده درست نیست، آقای رئیس! صورت جلسات کمیسیون موجود است.

نایب رئیس (مطهری) - خیلی ممنون، تشکر می‌کنیم. آقای نقوی ببینید! البته شما در ابتدای بحث‌تان گفتید: «لایحه استعماری» فلان، بالاخره این نظر شخصی خودتان بود، منظور من این بود. به هر حال کاری خلاف آیین‌نامه انجام نشده است.

۱۰ - تذکرات کتبی نمایندگان مجلس به مسئولان اجرایی کشور

نایب رئیس (مطهری) - تذکرات را بفرمایید.

دبیر (رنجبرزاده) - بسم الله الرحمن الرحيم

تذکرات کتبی نمایندگان به مسئولان اجرایی کشور:

- آقای محسن کوهکن‌ریزی (لنجان) به اتفاق (۶۰) نفر از نمایندگان محترم به رئیس‌جمهور محترم در خصوص تجدیدنظر جدی در کلیه روابط با کشور امارات به دلیل موضع‌گیری علیه جمهوری اسلامی ایران و حمایت از بیانات وزیر امور خارجه آمریکا.

- آقای روح‌الله حضرت‌پورطلاتپه (ارومیه) به وزیر راه و شهرسازی

درخصوص جلوگیری از افزایش نرخ عوارض بزرگراه‌ها و نیز افزایش (۳۰) درصدی نرخ عوارض جاده میان‌گذر دریاچه ارومیه.

- آقایان: جلال محمودزاده (مهاباد) و علی محمد مرادی (قروه و دهگلان) به اتفاق (۱۳) نفر از نمایندگان محترم به وزیر ورزش و جوانان درخصوص اینکه به چه دلیل فدراسیون فوتبال اقدام به حذف همزمان دو بازیکن نامدار و توانمند کرد از تیم ملی فوتبال نموده است؟

- آقای احمد صفری (کرمانشاه) به وزیر جهادکشاورزی درخصوص دلیل بلا تکلیفی و عدم استخدام ناظرین کشاورزی استان کرمانشاه چیست؟

- آقای منصور مرادی (مریوان و سروآباد) به وزیر ورزش و جوانان درخصوص دلیل حذف آقای وریا غفوری بازیکن ارزشمند فوتبال تیم ملی از لیست تیم ملی برای مسابقات جام جهانی.

- آقایان: محمدمهدی زاهدی (کرمان و راور)، احمد سالک کاشانی (اصفهان) و اکبر رنجبرزاده (اسدآباد) به وزیر امور خارجه درخصوص اینکه لطفاً در پاسخ به گستاخی وزیر امور خارجه آمریکا نسبت به کشورمان به فوریت از پروتکل الحاقی خارج شوید.

- آقای جلال محمودزاده (مهاباد) به وزیر کشور درخصوص اینکه چرا وزارت کشور نسبت به راه‌اندازی امکانات آتش‌نشانی و امنیت بیش از (۲۰۰۰) واحد از مغازه‌های فروش البسه مهاباد اقدام نمی‌کند؟

- خانم‌ها: ناهید تاج‌الدین (اصفهان) و سهیلا جلودارزاده (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) و آقای علیرضا محجوب (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) به وزرای دادگستری و تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص اجرای صریح ماده (۱۶۰) قانون کار و تکلیف به حضور نماینده دادگستری در هیأت اختلاف اداره کار استان اصفهان.

- آقای سیدمحمدجواد ابطی (خمینی‌شهر) به رئیس‌جمهور محترم درخصوص ضرورت ورود فوری به تنظیم بازار و جلوگیری از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها به ویژه در حوزه اقلام خوراکی نظیر گوشت قرمز، مرغ، برنج، روغن و غیره در ماه مبارک رمضان و ماه ضیافت‌الله که همه کشورها سعی در ارزان شدن قیمت‌ها در این ماه مبارک دارند.

- آقایان: علی وقفچی (زنجان و طارم) و محمدحسین فرهنگی (تبریز، آذرشهر و اسکو) به وزیر امور اقتصادی و دارایی درخصوص تعجیل در عملیاتی نمودن بند «و» تبصره (۱۶) قانون بودجه ۹۷ مبنی بر محاسبه و تسویه بدهی بدهکاران بانک‌ها و مؤسسات مالی براساس قرارداد اولیه و بدون دریافت جریمه و دیرکرد.

- آقایان: علیرضا رحیمی و علی مطهری (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) به اتفاق (۵۳) نفر از نمایندگان محترم به وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات درخصوص علت اختلال در سرعت و کاهش پهنای باند اینترنت کشور پس از فیلترینگ تلگرام که موجب اختلال در ارتباطات و خدمات مبتنی بر اینترنت گردیده است.

- آقای علی وقفچی (زنجان و طارم) به وزیر جهادکشاورزی درخصوص عدم ساماندهی بازار سیر و عدم ایجاد بستر صادرات این محصول استراتژیک در طارم.

- خانم هاجر چنارانی (نیشابور و فیروزه) به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص اینکه وضعیت مربی‌های حق‌التدریس فنی و حرفه‌ای

براساس امتیازدهی و آزمون‌ها را عادلانه مشخص کنید.

- آقای منصور مرادی (مربیان و سروآباد) به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درخصوص عدم تعیین تکلیف کارکنان تبصره (۳) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور.

- آقای سیدناصر موسوی لارگانی (فلاورجان) به وزیر صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و رئیس جمهور محترم درخصوص ضرورت حل فوری مشکلات ارزی تولیدکنندگان و صادرکنندگان کشور پس از تعیین دستوری نرخ ارز که منجر به عدم وجود ارز مورد نیاز تولیدکنندگان شده است.

به رئیس جمهور محترم درخصوص ضرورت اخذ تضامین کتبی، عینی و کافی از اتحادیه اروپا و رؤسای جمهور کشورهای فرانسه، انگلیس و آلمان درخصوص ادامه حضور در برجام و اجرای تعهدات این توافقنامه.

همچنین درخصوص لزوم تشکیل ستاد ملی احیای زاینده‌رود و تالاب گاوخونی به ریاست معاون اول رئیس جمهور یا وزیر نیرو در اسرع وقت، یک سال پس از تعهد صریح رئیس جمهور به مردم نجیب استان اصفهان.

- آقایان: حسینعلی حاجی‌دلیگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار) و اکبر رنجبرزاده (اسدآباد) به رئیس جمهور محترم درخصوص اینکه دستور دهید در تهیه آیین‌نامه تبصره (۱۴) قانون بودجه ۹۷ موضوع کاهش فقر مطابق خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی تسریع شود.

- آقایان: نصراله پژمانفر (مشهد و کلات) و نادر قاضی‌پور (ارومیه) به اتفاق هفت نفر از نمایندگان محترم به وزیر کشور درخصوص اینکه با توجه به تنش‌های اخیر به بهانه تقسیمات کشوری که بهانه‌ای به دست دشمنان برای دشمنی و کینه‌توزی داده است، ضروری است وزارت متبوع جناب‌عالی اقدام عاجل جهت رفع مشکل نمایند.

- آقایان: محمدمهدی مفتاح (تویسرکان) و اکبر رنجبرزاده (اسدآباد) به وزیر جهادکشاورزی درخصوص ایجاد تسهیلات و اتخاذ تدابیر لازم برای صادرات سیر به ویژه سیر تولیدی در شهرستانهای تویسرکان و اسدآباد در سال حمایت از کالای ایرانی و نیز ممنوعیت ورود سیر.

- آقای محسن بیگلری (سقز و بانه) به وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات درخصوص علت کم‌کاری در حوزه اینترنت روستایی و آنتن‌دهی موبایل روستایی در کردستان چیست؟

- آقای حشمت‌اله فلاحت‌پیشه (اسلام‌آبادغرب و دالاهو) به وزیر آموزش و پرورش درخصوص پرداخت پاداش پایان خدمت فرهنگیان بازنشسته در سال ۱۳۷۶.

- آقای احمد بیگدلی (خدابنده) به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص دلیل بکارگیری مدیران دوتابعیتی و بازنشسته در ذوب‌آهن اصفهان و واگذاری (۱۷) درصد سهام به شرکت پویش.

به وزیر جهادکشاورزی درخصوص رسیدگی به مشکلات کشاورزان عزیز که در اثر سرما زیان دیده‌اند.

- آقای صدیف بدری (اردبیل، نمین، نیر و سرعین) به وزیر ورزش و جوانان درخصوص اینکه چرا در اهدای پاداش به قهرمانان ناشنوا تبعیض وجود داشته و هم‌تراز قهرمانان المپیک عادی برخورد نمی‌شود؟

- آقای محمدرضا پورابراهیمی داورانی (کرمان و راور) به وزیر ورزش و

جوانان درخصوص دلیل عدم نظارت وزارتخانه به اقدامات غیرورزشی مدیرکل ورزش و جوانان استان کرمان چیست؟
به وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درخصوص دلیل عدم رسیدگی به سوءمدیریت دانشگاه پیام‌نور استان کرمان چیست؟

- آقای شهباز حسن‌پوریگلری (سیرجان و بردسیر) به وزیر جهادکشاورزی و کشور درخصوص اعزام هیأتی فوری جهت رسیدگی به خسارات ناشی از خشکسالی، کم‌آبی، آفت‌زدگی و گرم‌زدگی که توأمان باعث نگرانی مردم عزیز شهرستانهای سیرجان و بردسیر شده است.

- آقای عبدالله سامری (خرمشهر) به وزیر نیرو درخصوص اینکه پاسخگوی مافیابازی در شرکت توانیر استان خوزستان چه کسی است؟

- آقای سیدجواد ساداتی‌نژاد (کاشان و آران و بیدگل) به رئیس جمهور محترم درخصوص اینکه چرا سهم درآمد بازدید از امکانات تاریخی کاشان به حساب اداره میراث فرهنگی کاشان اختصاص نمی‌یابد؟

نایب رئیس (مطهری) - متشکر.

دبیر (رنجبرزاده) - آقای رئیس! دو تا مورد مانده.

نایب رئیس (مطهری) - نه، نمی‌رسیم متشکریم.

۱۱ - تذکر آیین‌نامه‌ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس

شورای اسلامی

نایب رئیس (مطهری) - یک تذکر روز هست، بفرمایید.

دبیر (کاتب) - آقای قاضی‌پور بفرمایید.

نادر قاضی‌پور (ارومیه) - بسم الله الرحمن الرحیم

تذکر به آقای روحانی و وزیر محترم اقتصاد و دادگستری؛ پرداخت حق و حقوق کارکنان شورای حل اختلاف طبق قانون مصوب مجلس حداقل حقوق دستمزد کارگران.

تذکر به وزیر محترم کشور؛ پرداخت حقوق کارگران شهرداری‌های کل کشور. متأسفانه در خیلی از شهرداری‌ها از جمله شهرداری ارومیه پنج ماه است کارگران عزیز حقوق نگرفته‌اند.

نایب رئیس (مطهری) - آقای قاضی‌پور! تذکر شما باید به هیأت‌رئیس باشد.

قاضی‌پور - حاج‌آقا! نه، مسائل روز است، هیأت‌رئیس نیست، دستور روز است.

نایب رئیس (مطهری) - درباره دستور روز به هیأت‌رئیس، شما دارید به آقای رئیس جمهور تذکر می‌دهید.

قاضی‌پور - بگذارید مطلب را تمام کنم.

نایب رئیس (مطهری) - سریع تمام کنید.

قاضی‌پور - چشم، زیرا دولت و خزانه‌داری عوارض و مالیات سهم شهرداری‌ها را پرداخت نکرده است. آقای وزیر کشور! کارگران عزیز، مردان و زنان نیک روزگارند. کارگر هستند، ولی شرافت دارند. نگذارید حق و حقوق کارگران ضایع شود. به عشق امام حسین، یا حسین.

نایب رئیس (مطهری) - خانم زرابادی هم تذکر دو دقیقه‌ای‌شان را بدهند، امروز فقط به یک نفر از پنج نفر می‌رسیم. بقیه ان‌شاءالله فردا.

دبیر (رنجبرزاده) - آقای دکتر! آقای حاجی هم تذکر دستور روز دارند،

بعد خانم زرابادی.

نایب رئیس (مطهری) - نه، ما به اذان می‌رسیم نمی‌شود. خانم زرآبادی بفرمایید.

سیده حمیده زرآبادی (قزوین، آبیک و البرز) - بسم الله الرحمن الرحيم وزیر محترم آموزش و پرورش! وزارتخانه‌ای که باید رعایت قانون و احترام به قانون را به آینده‌سازان ایران عزیز آموزش دهد چگونه برخلاف مصوبه‌ای که امضای رئیس جمهور محترم را دارد آزمون پایه ششم و هفتم سمپاد را برگزار نمی‌کند و موجب نارضایتی، بلاتکلیفی و ناامیدی شده‌اند؟ چرا حقوق حقه فرهنگیان عزیز پرداخت نمی‌شود؟

وزیر محترم جهاد کشاورزی و وزیر محترم کشور! درخصوص سرمازدگی امسال استان قزوین (۱۸۸۱) میلیارد تومان خسارت وارد شده، حدود (۳۲) میلیارد تومان بیمه هستند و خسارت از طریق بیمه پرداخت خواهد شد. ستاد بحران برای پرداخت تفاوت مبلغ اقدام لازم را انجام دهد.

وزیر محترم نیرو! متأسفانه سهم آب تابستانه استان از شبکه آب سد طالقان برخلاف مصوبات که (۶۰) میلیون مترمکعب است صفر اعلام شده، با این منوال در شهرستانهای البرز، آبیک و قزوین کشت تابستانه نخواهیم داشت.

وزیر محترم نفت! درخصوص طرح برندسازی علاوه بر نارضایتی گسترده جایگاه‌داران و راننده‌ها به دلیل ایجاد واسطه‌گری و طولانی شدن فرآیند، در شرایط قبل از برندسازی برای توزیع فرآورده‌های نفتی مبلغی که دولت به طور میانگین پرداخت می‌کرد لیتري (۳۰) تومان بود، در صورتی که بعد از برندسازی این مبلغ (۷۰) تومان خواهد شد. لذا جناب آقای زنگنه باید درخصوص محل تأمین مبلغ افزوده‌شده گزارش شفاف ارائه دهند.

وزیر محترم کشور! سیاست‌های انقباضی وزارتخانه درخصوص تقسیمات کشوری موجب نارضایتی در استان شده است. (نایب رئیس - متشکریم، خیلی ممنون) درخصوص شهرستان شدن الموت و محمدیه، بخش شدن اقبالیه و آقابابا، شهر شدن زیاران، قشلاق و نصرت‌آباد اقدام عاجل صورت پذیرد.

ریاست محترم جمهور! درخصوص مصوبه ناعادلانه درخصوص معافیت مالیاتی که بعد از سال ۹۵ فاصله از تهران را از فاصله زمینی به فاصله هوایی تغییر داده و استانهای قم و سمنان را استثنا کرده، نتیجه این امر بیکاری و تعدیل نیروی ناعادلانه در استان قزوین می‌باشد. لذا بازنگری این امر باید در

اولویت قرار گیرد. عدم حضور سرمایه‌گذاران در استان به دلیل تبعیض ناروا ظلمی آشکار به مردم نجیب استان قزوین است.

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم، خیلی ممنون. آقای حاجی! ما به اذان رسیدیم، آیین‌نامه می‌گوید به اذان که برسیم تعطیل کنیم.

حاجی دلگانی - (۳۰) ثانیه اجازه بدهید.

نایب رئیس (مطهری) - در (۲۰) ثانیه بفرمایید، سریع بگویید.

حسینعلی حاجی دلگانی (شاهین شهر، میمه و برخوار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای مطهری! اخطار بنده اصل (۱۳۸) است که اخیراً دولت یک مصوبه‌ای را داشته که (۱۰۰) دستگاه خودرو نقش کش وارد کشور کند و متأسفانه این مصوبه علی‌رغم اینکه مغایر با فرمایشات مقام معظم رهبری بوده که حرام است جنسی که در داخل می‌تواند تولید شود از خارج بیاید و همچنین مغایر قوانین مصوب مجلس از جمله قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور مصوب سال ۱۳۹۲ بود، ولی آقای رئیس با این مخالفت نکردند و اعلام موافقت کرده است. (نایب رئیس - خیلی ممنون) یعنی وقتی که ما این نقش کش را از خارج بیآوریم، آن وقت اینجا برای زنده‌ها اجازه می‌دهیم که تولید شود؟ من می‌خواهم این رعایت شود، این گونه موارد مورد تأیید آقای رئیس قرار نگیرد.

نایب رئیس (مطهری) - حالا ما این را به هیأت تطبیق مصوبات دولت با قوانین ارجاع می‌دهیم و مطرح می‌کنیم تا ببینیم قضیه چه بوده است، خیلی ممنون.

۱۲ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

نایب رئیس (مطهری) - جلسه بعدی ساعت (۹) صبح فردا چهارشنبه دوم خرداد ماه ۱۳۹۷ و دستور جلسه ادامه دستور هفتگی است. پایان جلسه را اعلام می‌کنیم.

(جلسه ساعت ۱۳:۰۳ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اردشیرلاریجانی

۱۳ - ضمیمه:

الف - فهرست مصوبات

عنوان	ثبت	کمیسیون اصلی	کمیسیون فرعی	توضیحات
لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم	۳۴۵	امنیت ملی و سیاست خارجی	اقتصادی، قضائی و حقوقی	متعاقب جلسه ۱۵۵ برای بررسی بیشتر به کمیسیون مربوطه ارجاع شد
طرح استفساریه ماده (۳۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران	۳۵۸	شوراها و امور داخلی کشور	اقتصادی، صنایع و معادن	متعاقب جلسات ۱۶۳ و ۲۰۸ رد شد و در آمار بایگانی منظور گردید

ب - فهرست سؤال‌های مطرح شده

عنوان سؤال ملی	اعلام وصول	شماره و تاریخ چاپ گزارش	کمیسیون گزارش‌دهنده	نمایندگان طراح سؤال	مقام مورد سؤال	توضیحات
در خصوص نوسانات قیمت گوشت، عدم صادرات سیب و مرکبات و محصولات کشاورزی تولیدی، کاهش تعرفه واردات محصولات کشاورزی و نبود ساز و کار مناسب جهت جبران خسارت کشاورزان و دامداران	جلسه ۱۵۸ ۹۶/۹/۲۲	شماره (۱۴۱) ۹۷/۲/۲۹	کشاورزی، آب و منابع طبیعی	شهروز برزگرکلشانی (سلماس)	محمود حجتی (جهاد کشاورزی)	سؤال مزبور از طرف مجلس وارد تشخیص داده شد

ج - فهرست سؤال‌های اعلام وصول شده

عنوان	وزیر مورد سؤال	سؤال‌کنندگان
در خصوص اقدامات صورت گرفته در زمینه مسائل فرهنگی به ویژه راهپیمایی اربعین حسینی	سیدعباس صالحی (فرهنگ و ارشاد اسلامی)	حبیب‌اله دهمرده (زابل، زهک، هیرمند، نیمروز و هامون)
در خصوص اقدامات وزارت نیرو در زمینه مقابله با تبخیر و رسوب‌گذاری سدهای ایران	رضا اردکانیان (نیرو)	حبیب‌اله دهمرده (زابل، زهک، هیرمند، نیمروز و هامون)

د - گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی درمورد بررسی‌های انجام شده در خصوص مطالبات غیرجاری بانک‌ها

همانگونه که نمایندگان محترم استحضار دارند یکی از آسیب‌های نظام بانکی در ایران، موضوع مطالبات غیرجاری نظام بانکی است. عواملی همانند کاهش مستمر ارزش پول ملی، وجود تعارض منافع در شبکه بانکی، شرکت‌های زیرمجموعه بانک‌ها، ضعف ساختارهای حاکمیت شرکتی، بی‌ثباتی قیمت‌ها و نوسانات شدید و غیرقابل پیش‌بینی بازار، اختلاف فاحش نرخ سود بانک‌ها با نرخ‌های متداول در بازار، ایجاد و افزایش شغل‌های کاذب و اشتغال اشخاص غیرحرفه‌ای و فاقد صلاحیت در امور تجارت و تولید و صنعت و صادرات و واردات و... که اغلب از تسهیلات مختلف بانک‌ها استفاده نموده‌اند باعث گردیده این روند استمرار یابد. بسیاری از تحلیل‌گران اقتصادی و مالی کشور، رشد مطالبات غیرجاری شبکه بانکی و ناتوانی بانک‌ها در وصول آن و استمرار و ادامه وضع فعلی و عدم چاره‌اندیشی در این خصوص را به عنوان یکی از مشکلات بسیار جدی نظام بانکی ایران تعبیر می‌کنند، چرا که شیوع و ادامه این وضعیت در شبکه بانکی و عدم پیشگیری از آن می‌تواند لطمات جدی به اقتصاد و امنیت کشور وارد کند.

این کمیسیون با توجه به وصول شکایات و گزارش‌های متعدد در سنوات اخیر، ضمن پیگیری مطالبات بانک‌ها از مدیونین، موضوع طرز کار بانک‌ها در اعطای تسهیلات و چگونگی وصول مطالبات و روند رو به رشد مطالبات غیرجاری شبکه بانکی را بعنوان یکی از آسیب‌های جدی نظام بانکی در ایران در دستور کار خود قرار داد و در این زمینه مکاتباتی با مراجع ذیربط نظارتی نظیر دیوان محاسبات کشور، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، دادستانی کل کشور، دادستان عمومی و انقلاب تهران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر بانک‌های کشور انجام گرفت که گزارش اجمالی آن در ۴ بخش شرح زیر به استحضار نمایندگان محترم می‌رسد:

۱ - جایگاه نظام بانکی در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی مقام معظم رهبری و قوانین برنامه‌های پنج ساله توسعه

۲ - اقدامات کمیسیون شامل مکاتبه با دستگاه‌های اجرایی ذیربط و آسیب‌شناسی بانک‌ها پیرامون ایجاد و افزایش مطالبات غیرجاری

۳ - تعیین عوامل مؤثر در ایجاد و رشد مطالبات غیرجاری

۴ - جمع‌بندی و پیشنهاد

ضمائم - استعلامات صورت گرفته از بانک‌ها و پاسخ‌های دریافتی در خصوص تعدادی از پرونده‌های بدهکاران عمده بانکی و همچنین آمارهای دریافتی از بانک مرکزی در کمیسیون محفوظ است.

۱ - جایگاه نظام بانکی در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی مقام معظم رهبری و قوانین برنامه‌های پنج ساله توسعه:

در بخش اقتصادی از سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، موضوع ایجاد رقابت و ارتقای خدمات مالی و بانکی در سطحی که بتواند با خدمات مشابه در سطح بین‌المللی به رقابت برخیزد مورد تأکید قرار گرفته و بر استفاده از فن‌آوری‌های نوین و پیشرفته برای ارتقاء کیفی خدمات مزبور نیز تأکید گردیده است.

همچنین در بند ۱۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بر شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات و فعالیت‌ها و زمینه‌های فساد در حوزه‌های پولی، تجاری و ارزی و... تأکید شده است. در اجرای بندهای (۳۳) و (۹۱) سیاست‌های کلی برنامه‌های پنجم و ششم ابلاغی مقام معظم رهبری، بانک مرکزی مکلف گردیده اصلاح ساختار نظام بانکی با اجرای کامل و روزآمد قانون بانکداری بدون ربا را در دستور کار خود قرار داده و با اعمال نظارت کامل و فراگیر بر بازار و موسسات پولی، بانکی و اعتباری و سالم‌دهی موسسات و بازارهای غیرمتشکل پولی و مالی در جهت ارتقاء شفافیت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غیرجاری به تسهیلات ارقام نماید.

مواد ۹۰، ۹۱ و ۹۶ قانون برنامه پنجم توسعه، تکالیفی را متوجه بانک مرکزی کرده بود. و از سوی دیگر مطابق مواد ۱۴ و ۱۸ قانون برنامه ششم توسعه، بانک مرکزی موظف گردیده:

- با همکاری قوه قضائیه و سایر دستگاه‌های ذیربط، به نحوی برنامه ریزی کند که با تکمیل و توسعه پایگاه داده ملی اعتبارسنجی و سایر اقدامات اجرایی و نظارتی، نسبت به تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات (ارزی و ریالی) سالانه یک واحد درصد کاهش یابد و...

- در سال اول اجرای قانون برنامه با استقرار سامانه‌های نظارتی برخط، زمینه نظارت مستمر را در نظام بانکی فراهم نماید به گونه ای که زمینه کشف خطاها و تخلف های احتمالی قبل از وقوع به وجود آید.
- تا انتهای سال اول اجرای قانون برنامه با ایجاد سامانه ای متمرکز، امکان دریافت الکترونیکی و برخط استعلام های مورد نیاز جهت اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات از مراجع ذیربط نظیر استعلام اعتبارسنجی، بدهی مالیاتی و نظایر آن را برای بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی فراهم کند و...

۲- اقدامات کمیسیون:

۲/۱- مکاتبه با دیوان محاسبات کشور:

در تاریخ های ۹۵/۸/۲۵ و ۹۵/۱۲/۱ از رئیس کل و دادستان محترم دیوان محاسبات درخواست گردید نسخه ای از گزارش ها و تحلیل های صورت گرفته درخصوص میزان تسهیلات اعطاء شده توسط بانک ها، آسیب شناسی صورت گرفته به همراه راهکارهای برون رفت از مشکلات پیش روی آنها فهرست تخلفات احصاء شده در مورد بانکها، اقدامات و برنامه های دیوان محاسبات برای بهبود امور بانکی، آراء صادره از سوی هیأت های مستشاری و محکمه تجدیدنظر درخصوص متخلفین را برای کمیسیون ارسال دارند.

دادستان محترم دیوان محاسبات طی نامه شماره ۷۰۰۰/۵۲ مورخ ۹۵/۱۲/۱۵ با اشاره به مشکلات و محدودیت های موجود در استخراج الکترونیکی اطلاعات، جدول ۶ صفحه ای شامل تشکیل پرونده برای بانکها از سال ۸۴ لغایت ۹۴ را ارسال که طی آن اعلام شده:

- ۲۳ پرونده پس از صدور رأی هیأت مستشاری و محکمه تجدیدنظر در حال پیگیری و اجرای مفاد رأی می باشد.

- ۴۵ پرونده توسط هیأت مستشاری و محکمه تجدیدنظر رسیدگی شده است.

- ۱۷ پرونده (بدون اشاره به شماره و تاریخ صدور رأی هیأت مستشاری) مختومه شده است.

معاونت فنی و حساسی امور اقتصادی و زیربنایی دیوان در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۷ طی نامه شماره ۹۷۶۳۲۲۹۷/م اعلام نمود علیرغم تلاش های صورت گرفته در زمینه شفافیت عمل سیستم بانکداری و استقرار نظام بانکداری اسلامی و حذف بهره و برقراری کارمزد و حق الوکاله ملته مطالبات غیر جاری با افزایش و رشد روپرو بوده و نسبت به آمار دریافتی از بانک مرکزی برای پایان شهریور ۱۳۹۵، گزارشی را ارسال نمود که خلاصه آن بدین شرح است:

مانده تسهیلات جاری و غیر جاری بانک ها:

۱- مانده تسهیلات ریالی:

در پایان شهریور سال ۱۳۹۵ مانده تسهیلات ریالی نظام بانکی کشور مبلغ ۸.۱۶۰ هزار میلیارد ریال می باشد که ۶۱ درصد آن سهم بانکهای غیردولتی و مابقی سهم بانکهای دولتی است. در بین بانکهای دولتی بیشترین مانده تسهیلات مربوط به بانکهای مسکن، ملی و کشاورزی می باشد و در میان بانکهای خصوصی و موسسات اعتباری غیردولتی بعد از بانکهای ملت، صادرات، تجارت و رفاه کارگران، بانکهای آینده، قوامین، پاسارگاد و اقتصاد نوین دارای بیشترین مانده تسهیلات ریالی می باشند.

در تاریخ فوق مانده تسهیلات غیر جاری ریالی بانکها و موسسات اعتباری رقم ۸۷۳ هزار میلیارد ریال است که بانکهای دولتی ۳۲ درصد از مانده تسهیلات غیر جاری را به خود اختصاص داده است. در میان بانکهای دولتی بانکهای ملی، مسکن و کشاورزی به ترتیب با ۳۲، ۲۵ و ۱۵ درصد دارای بیشترین مانده تسهیلات غیر جاری بانکهای دولتی را به خود اختصاص داده اند. در میان بانکهای خصوصی و موسسات اعتباری غیردولتی (به غیر از بانکهای خصوصی شده) نیز بانکهای پارسیان، سرمایه و اقتصاد نوین دارای بیشترین مانده تسهیلات غیر جاری می باشند.

نسبت مانده تسهیلات غیر جاری به مانده تسهیلات ریالی در «کل بانکها و موسسات اعتباری» ۱۰/۷ درصد است و این رقم در بانکهای «دولتی» و «غیردولتی» به ترتیب ۹ و ۱۱/۷ درصد می باشد. قابل ذکر است رقم مذکور برای بانکهای خصوصی و موسسات اعتباری غیردولتی (به غیر از بانکهای خصوصی شده) رقم ۱۴/۵ درصد است که قابل تأمل است و به معنای ریسک های اعتباری بالاتر است.

در میان بانکهای دولتی، بانک صنعت و معدن ۲۷/۵ درصد از مانده تسهیلاتش به تسهیلات غیر جاری تبدیل شده است و در میان بانکها و موسسات غیردولتی نیز موسسه اعتباری توسعه ۹۲ درصد از مانده تسهیلات آن به تسهیلات غیر جاری تبدیل شده است و پس از آن بانکهای سرمایه و پارسیان با ۵۸/۹ درصد و ۵۰/۳ درصد در رتبه های بعدی قرار دارند.

۲- مانده تسهیلات ارزی:

در پایان شهریور سال ۱۳۹۵ مانده تسهیلات ارزی نظام بانکی کشور رقمی معادل ۱.۱۹۹ هزار میلیارد ریال می باشد که ۵۲ درصد آن سهم بانکهای دولتی و مابقی سهم بانکهای غیردولتی می باشد. درخصوص تسهیلات ارزی در میان بانکها و موسسات اعتباری اعم از دولتی و غیردولتی، بانک ملت بیشترین تسهیلات را اعطاء نموده است و پس از آن بانکهای صنعت و معدن و توسعه صادرات در جایگاه های بعدی قرار دارند. نسبت تسهیلات غیر جاری به تسهیلات ارزی بانکهای دولتی ۱۸/۹ درصد است که درخصوص تسهیلات ارزی شرایط به مراتب وخیم تر از تسهیلات ریالی است که شاید ریشه اصلی آن را بتوان در نوسانات ارزی دانست. در میان بانکهای دولتی، بانک مسکن، کشاورزی و توسعه صادرات با نسبت تسهیلات غیر جاری ۱۰۰، ۷۶/۹ و ۲۵/۴ درصدی از شرایط مناسبی برخوردار نیستند. شایان ذکر است که حجم اعظمی از مطالبات غیر جاری در طبقه مشکوک الوصول است که ریسک های اعتباری بالایی دارد و لازم است هرچه سریعتر درخصوص آن تصمیمات جدی تری اتخاذ گردد. ضمناً نسبت تسهیلات غیر جاری به تسهیلات ارزی در تاریخ فوق ۱۳/۴ بوده است.

۳- مانده تسهیلات ریالی و ارزی:

تسهیلات ریالی و ارزی نظام بانکی کشور رقمی معادل با ۹.۳۶۰ هزار میلیارد ریال می باشد که از این میزان ۱۱ درصد آن تبدیل به تسهیلات غیر جاری گردیده است که سهم بانکهای دولتی از این مبلغ ۳۹ درصد و سهم بانکهای غیردولتی ۶۱ درصد می باشد.

نسبت تسهیلات غیر جاری به کل تسهیلات در «کل بانکها و موسسات اعتباری»، «بانکهای دولتی» و «غیردولتی» به ترتیب ۱۱، ۱۰/۴ و ۱۱/۵ درصد می باشد که بانکهای دولتی در مقایسه با بانکهای غیردولتی در شرایط بهتری قرار دارند. در پایان سال ۱۳۹۴ ارقام مذکور به ترتیب ۱۰/۲، ۸/۹ و ۱۱/۱ درصد بوده است که بیانگر آن است که در پایان شش ماهه اول سال ۱۳۹۵ نسبت تسهیلات غیر جاری به جاری در بانکها اعم از دولتی و غیردولتی در شرایط بهتری قرار ندارد.

هر دو گروه دولتی و غیردولتی هم به لحاظ ریالی و هم ارزی به شدت دچار ریسک هستند زیرا ۶۰ درصد تسهیلات غیر جاری (اعم از ارزی و ریالی) معادل ۶۱۱ هزار میلیارد ریال مربوط به طبقه مشکوک الوصول بوده و قابلیت قرار گرفتن در طبقه مطالبات سوخت شده نظام بانکی را دارد.

علی ایحال نسبت تسهیلات غیر جاری به کل تسهیلات، ۱۱ درصد است که نسبت به استاندارد جهانی (۲ تا ۵ درصد) رقم بسیار بالایی است.

۲/۲- مکاتبه با سازمان بازرسی کل کشور، دادستان عمومی و انقلاب تهران:

- در تاریخ های ۹۵/۸/۲۵ و ۹۶/۸/۲ از سازمان بازرسی کل کشور درخواست شد نسخه ای از گزارش ها و تحلیل های آن سازمان در رابطه با میزان تسهیلات اعطاء شده توسط بانکها و آسیب شناسی صورت گرفته به همراه راهکارهای برون رفت از مشکلات پیش روی آنها در اعطاء تسهیلات، اخذ وثایق و مطالبات و همچنین نظارت بر مصرف تسهیلات آنها، فهرست تخلفات صورت گرفته در بانکهای کشور و خلاصه ای از تصمیمات متخذه و اقدامات و برنامه های آن سازمان برای بهبود امور بانکی را به کمیسیون ارسال دارند که در تاریخ ۹۶/۸/۹ سازمان مذکور اقدام به ارسال یک صفحه آمار و اطلاعات مربوط به مانده مطالبات غیر جاری بانکها و موسسات اعتباری در پایان شهریورماه ۱۳۹۶، دریافتی از بانک مرکزی نمود.

- معاونت اقتصادی دادستانی کل کشور در پاسخ به مکاتبات مورخ ۹۵/۸/۲۵ و ۹۵/۱۰/۱۳ این کمیسیون اعلام داشت: «... رسیدگی به مکاتبات کلان نظام بانکی مطابق با تصمیمات بند (۱) مصوبه مورخ ۹۳/۳/۴ ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی به کمیته ای با مسئولیت بانک مرکزی واگذار شده و مضافاً بر آن رسیدگی به موضوع مذکور در قوه قضائیه نیز به دادستان محترم عمومی و انقلاب تهران سپرده شده است...»

- کمیسیون در تاریخ های ۹۵/۸/۲۵ و ۹۵/۱۲/۱ به لحاظ آنکه بعضی از پرونده های بدهکاران عمده بانکی در مجتمع ها و دادسرای جرائم ویژه اقتصادی در حال رسیدگی بوده است، از دادستان عمومی و انقلاب تهران تقاضا نمود نتیجه اقدامات صورت گرفته را به کمیسیون اعلام نمایند که تا تاریخ تحریر این گزارش پاسخی واصل نگردیده است.

۲/۳ - مکاتبه با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران:

در تاریخ های ۹۵/۸/۱۰ و ۹۵/۱۱/۱۰ از بانک مرکزی درخواست گردید ضمن ارائه گزارشی از آخرین وضعیت بدهکاران بدحساب شبکه بانکی، میزان مطالبات غیرجاری بانکها را به تفکیک به همراه اقدامات حقوقی صورت گرفته توسط بانکهای ذریبط و میزان وصولی آنها اعلام دارند که نسبت به قسمت اول تقاضای کمیسیون در تاریخ ۹۵/۱۰/۱۶ اقدام، لکن میزان مطالبات غیرجاری بانکها از بدهکاران شبکه بانکی را در اواخر مهرماه سال جاری برای کمیسیون ارسال نمود که اجمالاً به بخشهای مهم آن اشاره می شود:

- کارگروهی برای رسیدگی به مطالبات غیرجاری بانکها با محوریت بانک مرکزی و متشکل از نمایندگان سه قوه و با شرکت رئیس کمیسیون اصل نود در جلسات کارگروه، با هدف ایجاد تعامل بیشتر بین سازمانهای مرتبط و استفاده مناسب و کارا از ظرفیت آنها جهت ساماندهی به وضعیت نامناسب مطالبات مذکور تشکیل گردید.

- بررسی های انجام شده بیانگر آنست که علاوه بر عوامل بیرونی موثر بر ایجاد و افزایش مطالبات غیرجاری بانکها، عوامل درونی نظام بانکی کشور نیز سهم عمده ای را در پدید آمدن این وضعیت به عهده داشته است به نحوی که اعطای تسهیلات خارج از چارچوب قوانین و مقررات، علت ایجاد و افزایش بخش قابل توجهی از مطالبات غیرجاری را تشکیل می دهد که این عوامل احصاء گردید.

- نظاممند کردن سیستم اعتباری شبکه بانکی کشور و الزام بانکها به رعایت بیش از پیش قوانین و مقررات هنگام اعطای تسهیلات به عنوان یک هدف اصلی و پایه در دستور کار قرار گرفت.

- با طرح و بررسی مسائل بین دستگاهی، ضمن هماهنگی و هم افزایی بیشتر، بسترهای مناسب برای پیشگیری از بروز مطالبات غیرجاری در آینده مورد توجه قرار گرفت که به طور نمونه به برقراری ارتباط بین سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و شبکه بانکی از طریق بانک مرکزی اشاره می شود.

- با هماهنگی های انجام شده با قوه قضائیه، رسیدگی به پروندههای خاص که بررسی آنها در سایر استانها با کندی مواجه شده بود، پس از انتقال به تهران با سرعت بیشتری انجام شد.

- طرح پروندههای مطالبات غیرجاری با تأسیس داسرای ویژه امور پولی و بانکی در این داسراها محقق شد.

- پروندههای مطالبات عمده با حضور مسئولین بانکها مطرح و فرایند اعتباردهی آنها از ابتدای اعطای تسهیلات تا معوق شدن مورد بررسی قرار گرفت.

- کمیته اجرایی وصول مطالبات با برگزاری جلسات هفتگی به پرونده مطالبات معوق بانکها از مشتریان بدحساب کلان رسیدگی و اقدامات اجرایی را تا حصول نتیجه پیگیری می نماید.

آمار مانده مطالبات غیرجاری بانکها و موسسات اعتباری در پایان شهریورماه سال ۱۳۹۶ به تفکیک تعداد و مبالغ بدی ۱ الی ۱۰ میلیارد ریال، ۱۰ الی ۱۰۰ میلیارد ریال، ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ میلیارد ریال، ۱۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰ میلیارد به بالا در بخشهای دولتی و غیردولتی در تاریخ ۹۶/۷/۲۹ به کمیسیون واصل گردید.

برابر آمار فوق، از مجموع مبلغ ۷۱۸/۱۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات اعطایی بانکها مبلغ ۱۳۶۰ هزار میلیارد ریال آن تبدیل به مطالبات غیرجاری (سررسیدگشته، معوقه و مشکوکالوصول) گردیده که به تفکیک زیر می باشد:

بدهکاران تا ۱۰ میلیارد ریال مبلغ ۲۱۲ هزار میلیارد ریال، بدهکاران از ۱۰ تا ۱۰۰ میلیارد ریال مبلغ ۳۵۸ هزار میلیارد ریال و بدهکاران ۱۰۰ میلیارد ریال تا ۱۰۰۰ میلیارد ریال مبلغ ۴۸۵ هزار میلیارد ریال و ۱۰۰۰ میلیارد ریال به بالا مبلغ ۳۰۴ هزار میلیارد ریال.

نسبت مانده بدی غیرجاری بانکها و موسسات اعتباری به مانده بدی کل برای بانکها و موسسات به ترتیب زیر: بانک سرمایه ۷۱٪، موسسه اعتباری توسعه ۵۵٪، بانک پارسیان ۵۰٪، بانک ایران زمین ۴۰٪، پست بانک ۳۹٪، بانک دی ۳۸٪، بانک تجارت ۳۴٪، بانک اقتصاد نوین ۲۷٪، بانک صادرات ۲۶٪، بانک سلمان ۲۵٪، بانک حکمت ایرانیان ۲۳٪، و... می باشد که متوسط نسبت فوق برای ۳۴ بانک و موسسه اعتباری ۱۷٪ می باشد.

۲/۴ - مکاتبه با مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی:

این مرکز در پاسخ به مکاتبات مورخ ۹۵/۱۲/۱۷ و ۹۵/۹/۳۰ کمیسیون اعلام داشته، «یکی از اصلی ترین موضوعاتی که باعث شکل گیری بانکهای مرکزی در کشورهای مختلف شده مسئله نیاز به نظارت بر موسسات مالی جهت حفظ ثبات این نظام بوده است. قوانین و شاخص های مختلفی بدین منظور تدوین شده تا با ساماندهی رفتار موسسات مالی از برهم خوردن ثبات این نظام جلوگیری شود. بررسی صورت های مالی و شاخص های عملکرد بانکها بیانگر آنست که بسیاری از مقررات نظارتی در بانکها رعایت نمی شود و این تخلفات در بسیاری از موارد هرساله تکرار می شود. در بررسی های صورت گرفته پیرامون نظام حقوقی حاکم بر موضوع نظارت بانک مرکزی در ایران، مشخص گردید مهمترین آسیب های موجود که منجر به عدم بازدارندگی مجازات ها و کاهش اقتدار مقام ناظر بانکی شده است، عبارتند از:

۱ - اعطای مجوز از سوی بانک مرکزی به حسابرسان برای عدم افشای تخلفات مقرراتی در صورت های مالی بانکها

بسیاری از مقررات بانک مرکزی با بی اعتنائی سیستم بانکی روبرو بوده و تخلف تبدیل به یک قاعده و هنجار در رفتار بانکی شده است. این تخلفات در گزارش های حسابرسان و بازرسان قانونی بانکها (جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی کل کشور) در سال های مختلف تکرار می شود که دلیلی بر هنجار شدن تخلفات و از بین رفتن احترام و شأن مقررات در نظام بانکی است.

حسابرسان ادعا کرده اند بانک مرکزی از آنها می خواهد تا تخلفات بانکها را به صورت جداگانه به بانک مرکزی گزارش دهند و از ارائه آن در صورت های مالی و گزارش ارائه شده به مجمع عمومی خودداری کنند بدیهی است اجازه کتمان تخلفات به بانکها در واقع تشویق متخلف است و نباید انتظار داشت با چنین تعللی از سوی بانک مرکزی به عنوان مقام ناظر، تخلفات در شبکه بانکی کاهش یابد و مقررات بانک مرکزی محترم شمرده شود.

۲ - محدود بودن اختیارات معاونت نظارت بانک مرکزی برای برخورد با تخلفات بانکها

۳ - فقدان شاخص و معیار مشخص برای ارجاع پروندههای تخلف به هیات انتظامی بانکها

۴ - عدم شفافیت فرایند و تصمیمات اتخاذشده در هیات انتظامی بانکها

۵ - طولانی بودن فرایند رسیدگی به تخلفات و امکان شکایت و استیناف پی در پی برای بانکها

۶ - استفاده محدود بانک مرکزی از ابزارهای انگیزشی بانکی و سایر ابزارهای اقتصادی برای اصلاح رفتار بانکها و برخی محدودیت های قانونی در این خصوص

۷ - ترکیب هیات انتظامی بانکها و حضور ذینفعانی از شبکه بانکی در این هیات

۸ - بی اثر بودن تهدید به انحلال و ورشکستگی بانکها به دلیل فقدان بسترهای قانونی لازم

شایان ذکر است مرکز دانشده در گزارش های منتشره در شهریورماه سال جاری به ایجاد ناآرامی سیستم بانکی کشور پرداخته و در پایان اعلام نموده نظام بانکی کشور در وضعیت مساعدی قرار ندارد و مشکلات ایجادشده از حیث علل بروز و سایر جهات موجهه در مقام تطبیق در سطح بین المللی و در مقایسه با موارد مشابه قابل تأمل بوده و تأخیر در علاج مشکلات پیش روی، منجر به ایجاد هزینههای قابل توجهی برای کشور خواهد گردید.

۳ - عوامل موثر در ایجاد و رشد مطالبات غیرجاری:

نتایج جلسات برگزارشده و بررسی های صورت گرفته پیرامون آسیب ها و عوامل موثر در ایجاد و رشد مطالبات غیرجاری در ۲ بخش عوامل درونی و بیرونی نظام بانکی بدین شرح است:

الف - عوامل درون نظام بانکی:

این عوامل ناشی از ضعف سیستم های داخلی در اعطای تسهیلات و وصول مطالبات می باشند که مهمترین آنها عبارتند از:

✓ ضعف در سازوکارهای نظارتی و حسابرسی داخلی و امکان شکل گیری شبکههای فساد و تبانی در داخل برخی از بانکها

✓ ضعف در زیرساخت های مورد نیاز به منظور شناسایی سیستمی ذینفع واحد^۲

(بر پایه آمار منتشره از سوی بانک مرکزی از مجموع مطالبات غیرجاری ۱۳۰ هزار میلیارد ریالی بانک ملی در سال ۹۳، بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد ریال تنها مربوط به گروه امیرمنصور آریا و ۵۰ هزار میلیارد ریال دیگر مربوط به ۳۰ نفر ذی نفع واحد در قالب چند شرکت می شود که در مجموع ۸۰ هزار میلیارد ریال از مطالبات غیرجاری متعلق به این دو گروه عمده می باشد. همچنین ۵۰ گروه یا شرکت مرتبط به هم ۳۳٪ از

۱ - نامه های شماره ۹۵/۱۱/۷۵۰۴/۵۹۹۵۱/۹۵ مورخ ۹۵/۸/۱۰ و ۹۵/۱۰/۵۵۸۷۵۰۴ مورخ ۹۵/۱۱/۱۰

۲ - تسهیلات و تعهداتی که از یک میزان مشخصی فراتر رود تسهیلات و تعهدات کلان نامیده می شود حال اگر این تسهیلات به دو نفر که با هم مرتبط هستند نیز داده شود همانند آنست که این تسهیلات به یک نفر داده شده است. لذا بانکها باید بدنبال شناسایی ذینفع واحد باشند تا تسهیلاتی که در ظاهر کلان نیست در حقیقت جزء تسهیلات کلان قرار نگیرد و ریسک تمرکز بانک و تسهیلات غیرجاری را افزایش ندهد. بر پایه آمار منتشره از سوی بانک مرکزی از مجموع مطالبات غیرجاری ۱۳۰ هزار میلیارد ریالی بانک ملی بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد ریال مربوط به یک گروه و ۵۰ هزار میلیارد ریال دیگر مربوط به ۳۰ نفر ذینفع واحد در قالب چند شرکت بوده است. همچنین ۵۰ گروه یا شرکت مرتبط بهم ۳۳ درصد از مطالبات غیرجاری را به خود اختصاص داده اند.

مطالبات غیرجاری را به خود اختصاص داده اند) نبود اتصال منسجم بین همه سامانه‌های ذینفع واحد در قالب یک سامانه مادر، همراه با اتصال این سامانه به سامانه‌های مختلف ثبت احوال، ثبت شرکت‌ها، سازمان امور مالیاتی و غیره از جدی ترین مشکلات در این زمینه می باشد که می بایستی هرچه سریعتر بانک مرکزی برای حل مشکلات ذینفع واحد، نسبت به راه اندازی یک سامانه متمرکز یکپارچه اقدام نماید بنحوی که با استفاده از اطلاعات مرتبط با تسهیلات و تعهدات کلان و ذی نفعان واحد تمام بانکها و موسسات مالی، شناسایی روابط اشخاص و استخراج شبکه ذی نفعان واحد قابل دسترسی بوده و امکان دسترسی به این سامانه بمنظور سیاست گذاری صحیح، حفظ اطلاعات محرمانه و نظارت دقیق، تنها در اختیار بانک مرکزی بعنوان مقام ناظر باشد.

- ✓ امکان احیای تسهیلات در بانکها و فقدان سیستم های نظارتی مناسب به منظور شناسایی آنها
- ✓ ذخیره گیری ناکافی برای مطالبات مشکوک الوصول
- ✓ ارزیابی غیراصولی و ناصحیح در مورد تسهیلات تکلیفی
- ✓ ناکارآمدی سازوکار بررسی ظرفیت مالی و کشش اعتباری متقاضی در بانکها
- ✓ بی توجهی و بعضاً عدم رعایت مقررات در تنظیم قراردادها
- ✓ اخذ وثایق ناکافی و یا وثایق با امکان نقدشوندگی نامطمئن یا پایین تر از ارزیابی انجام شده
- ✓ احتراز بانکها از تسلیک وثایق و تضمینات به دلیل برخی محدودیتها (در خصوص نقش وثایق و تضمینات در عدم وصول مطالبات غیرجاری بانکها موارد زیر قابل ذکر است):
- ضعف در تشخیص اهلیت و ظرفیت متقاضی تسهیلات به دلیل عدم شفافیت اطلاعات مشتریان و دسترسی حداقلی به اطلاعات مالی موجود در سازمان های ذیربط
- فقدان افراد مجرب و متخصص در خصوص اخذ اطلاعات محرمانه مشتری و تطبیق اطلاعات مأخوذه با پرسشنامه های اعتباری تکمیل شده
- عدم ارتباط شعب یک بانک و بطور کلی بانکها با یکدیگر در مورد اطلاعات مشتریان از جمله وثایق و میزان تسهیلات دریافتی به دلیل فقدان بانک جامع اطلاعات وثایق مشتریان نظام بانکی
- مشکلات شناسایی دارایی اشخاص به سبب عدم ثبت مکاتبات تمام اسناد ملکی
- نبود سیستم اعتبارسنجی مناسب، در حال حاضر بانکها به دلیل عدم وجود سیستم اعتبارسنجی مناسب، قادر به پردازش ریسک اعتباری مشتری نمی باشند (عدم اعتبارسنجی ضامنین و استفاده از ضامنین بدون اعتبار و پشتوانه مالی، باعث شده در صورت عدم پرداخت دین توسط مشتری، وکیل بانک نتواند با اقدام قانونی علیه ضامن، حقوق بانک را استیفا نماید)
- تبدیل شدن اسناد وثیقه ای بانکها به اسناد ذمه ای (اسنادی که مدعیان دیگری دارد) به سبب عدم توجه به انواع استعلامات از مراجع مرتبط مانند شهرداری، اداره مالیات و...
- زمان بر بودن اقدامات قانونی بر روی وثایق رهنی و بی نتیجه بودن اقدامات قانونی بر روی وثایق غیررهنی
- ✓ اعطای مجوز پرداخت تسهیلات جدید به مشتریان دارای پرونده در فرآیند اجرا
- ✓ نبود سازوکار مناسب در بانکها به منظور نظارت بر نامه ریزی شده و مستمر بر نحوه مصرف تسهیلات و پیگیری پرونده های مطالبات معوق
- ✓ ضعف در اقدام به موقع و قاطع با نکول کنندگان
- ✓ کارشناسی خلاف واقع املاک به وثیقه گذاشته شده نزد بانکها
- ✓ احتراز بانکها از طرح شکایت در مراجع قضایی علیه مشتریان بدهکار به دلایل گوناگون
- ✓ عدم اعمال وجه التزام تأخیر تأدیه دین به میزان لازم و کفای در مورد مطالبات غیرجاری
- ✓ در نظر نگرفتن معیارهای حرفه ای در انتخاب مدیران ارشد نظام بانکی و بی ثباتی مدیریتی در بانکها به خصوص بانکهای دولتی و شبه دولتی
- ✓ شفاف نبودن آمار بانکها در اعلام میزان مطالبات معوق بانکی
- ✓ ضعف کیفی فرایند و مراحل بررسی پرونده ها در شعب بانکها
- ✓ ضعف در پیگیری پرونده های مطروحه در مراجع قضایی به ویژه پرونده هایی که رأی بدوی برای آنها صادر شده است.
- ✓ عدم وجود سامانه جامع و متمرکز بمنظور نظارت بر تسهیلات اعطایی^۱
- ✓ عدم وجود قانون جامع در خصوص شرکت های اعتبارسنجی

ب - عوامل بیرون از نظام بانکی:

عوامل بیرونی متغیرهایی هستند که ناشی از عملیات بانک در اعطای تسهیلات نبوده و در افزایش مطالبات غیرجاری نقش داشته اند و از خارج نظام بانکی و براساس «سیاست های کلان اقتصادی»، «عوامل قانونی، تکلیفی و دستوری»، «عوامل اجرایی و قضایی» بر بانک تحمیل می شوند و عبارتند از:

✳ عوامل مرتبط با سیاست های کلان اقتصادی:

- ✓ نرخ ارز و نوسانات آن
- ✓ حاکم شدن شرایط رکود تورمی بر اقتصاد ایران و تعمیق آن به دلیل تاثیر تحریم های اقتصادی و تشدید تحریم های بانکی
- ✓ تاثیر منفی رکود جهانی بر توان بازپرداخت تسهیلات، توسط تسهیلات گیرندگان حوزه بازرگانی خارجی
- ✓ واردات بی رویه کالا
- ✓ اعطای تسهیلات کلان به شرکتها و نهادهای وابسته به دولت
- ✓ ساختار اقتصاد دولتی و نگاه دستوری به بخش اعتباری
- ✓ تفاوت فاحش نرخ سود بانک و نرخ بهره پول در بازار که انگیزه مشتریان را برای بازپرداخت تسهیلات کاهش داده است.
- ✓ وجود موانع جهت تسلیک رهنیه، مانند بدهی به سازمان تأمین اجتماعی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، مشکلات ثبت اسناد و پایان کار شهرداری
- ✓ مشکلات اقتصادی ناشی از تغییرات ناگهانی قیمت محصولات کشاورزی، بی ثباتی قوانین و مقررات کشور، تغییرات ناگهانی در قیمت کالاهای وارداتی، مشکلات ساختاری در صادرات و واردات کالاهای واسطه ای و سرمایه ای و به دنبال آن توقف طرح ها
- ✓ چالش های سیاسی و منطقه ای که در برخی از طرحها، زیان تولید کنندگان و تعطیلی واحدهای اقتصادی وابسته به آنها را به دنبال داشته است.
- ✓ ناتوانی شرکت های بدهکار به سیستم بانکی در وصول مطالبات خود از شرکت های دولتی یا وابسته به دولت

✳ عوامل قانونی، تکلیفی و دستوری:

- ✓ دخالت غیر تخصصی نهادهای و افراد غیر مرتبط در حوزه های صنعت، تولید و بانکداری در امور اعتباری بانکها و وصول مطالبات و همچنین تکلیف بانکها به مشارکت در طرح های فاقد توجیه مالی و اقتصادی، با پوشش ایجاد اشتغال در مناطق محلی و کمتر توسعه یافته و...
- ✓ مکاتبات و پیگیری های متعدد مراجع مختلف نظیر نمایندگان مجلس شورای اسلامی در خصوص تخصیص منابع به افراد و طرح های متعلق به صنفی خاص یا واقع در منطقه جغرافیایی مربوط

۱ - مطابق مصوبه شماره ۱۳۳۲۱۸ ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی مصوب ۱۳۹۳ بانک مرکزی مکلف به ایجاد سامانه ای بمنظور نظارت بر تسهیلات اعطایی و نیز تسهیل دریافت اطلاعات از سایر دستگاهها نظیر سازمان امور مالیاتی و سازمان ثبت اسناد شده است. بخش اول این سامانه راه اندازی و صرفاً به جمع آوری اطلاعات از شبکه بانکی پرداخته و امکان استعلام برای بانکها را فراهم می آورد لکن هیچ گونه امکاناتی برای امکان استعلام از سایر سامانه ها برای موسسات اعتباری و سازوکار نظارتی بر تسهیلات اعطایی بانکها را نداشته و بدلیل عدم ضمانت اجرای مناسب این سامانه، برخی از بانکها اطلاعات را با تأخیر ارسال کرده و یا از ارسال اطلاعات خودداری می کنند.

- ✓ عدم استقلال هیات مدیره بانکها به خصوص بانکهای دولتی در مقابل نهادهای و اشخاص ذی نفوذ برای اعطای تسهیلات و یا وصول مطالبات
 - ✓ ممانعت مسئولین استانی و منطقه ای از انجام صحیح روند رسیدگی به پروندهها به دلایل مختلف از جمله ملاحظات امنیتی و اجتماعی
 - ✓ تسهیلات تکلیفی که به موجب قانون و بدون توجه به توان اعتباری بانکها بر آنها تحمیل می شود.
 - ✓ تمایل سیاست گذاران به رفع مشکلات ساختاری اقتصاد از طریق استفاده از منابع بانکها
 - ✓ عدم امکان اعمال ماده ۲ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی
 - ✓ اعطای تسهیلات برای طرح های واقع در شهرک های صنعتی
 - ✓ فعال بودن طرح هایی که به عنوان وثیقه تسهیلات در اختیار بانکها قرار گرفته اند
 - ✓ محدودیت ایجادشده در قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی درخصوص عدم اخذ وثیقه خارج از طرح
 - ✓ استفاده غیرموجه از قوانین و مقررات مربوط به اصل ۱۳۸ قانون اساسی (امهال) در مورد متقاضیان و عدم توجه به منافع بانکها
 - ✓ قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانکها و سایر موسسات و شرکت های دولتی
 - ✓ اعلام ورشکستگی صوری اشخاص بدهکار (اخذ احکام ورشکستگی توسط بدهکاران برای بانکها مشکلات عدیده ایجاد کرده است، براساس گزارش های دریافتی از بانکها از سال ۹۲ تا پایان سال ۹۴ حدود ۵۰۸ مورد حکم ورشکستگی توسط بدهکاران نظام بانکی اخذ شده که زینتی بیش از ۳۳۰۰۰ میلیارد ریال را متوجه شبکه بانکی کشور نموده است).
 - ✓ مشکلات بانکها ناشی از ماده ۳۴ قانون ثبت اسناد و املاک و آیین نامه ناظر بر آن، تا قبل از تغییر و اصلاح این ماده، بانکها می توانستند در صورت معوق شدن مطالبات مشتریان و عدم بازپرداخت در موعد مقرر، درخواست کتبی خود را برای تملیک یا حراج اموال بدهکار، به دوایر اجرای ثبت ارائه نمایند. اما براساس تفسیر بخشی از ماده اصلاحی فوق الذکر، در صورتیکه بدهکار، ظرف موعد مقرر اقدام به تسویه حساب بدهی خود ننماید، بانک می تواند با برگزاری مزایده نسبت به وصول مطالبات خود اقدام و مزاد را به بدهکار برگرداند. چنانچه مشتری برای مورد مزایده پیدا نشده خود بانک ناچار به خریداری ملک و پرداخت مزاد طلب خود به بدهکار است که این رویه صرفاً موجب خروج منابع بانک و افزایش دارایی های ثبت آن شده و منابع بانک بجای هدایت به سمت بخش های مولد، در دارایی های غیرمولد بلوکه شده و اثرات زیانباری را برای بانک و اقتصاد کشور به همراه خواهد داشت. به نظر می رسد که این امر چرخه وصول مطالبات بانک را با مشکل مواجه می سازد.
 - ✓ عدم ثبت رسمی املاک و اسناد در برخی نقاط کشور مانند وجود زمین و مستغلات با اسناد شورایی (خصوصاً در شمال کشور)
 - ✳ عوامل اجرایی و قضایی:
 - ✓ هزینه عملیاتی قابل ملاحظه ای استیفای مطالبات غیر جاری بانکها در سیستم قضایی کشور
 - ✓ طولانی بودن فرایند وصول مطالبات در دوایر اجرای ثبت
 - ✓ ابطال اسناد رهنی بانکها با استناد به مبایعه نامه های عادی
 - ✓ عدم وجود دادگاه های ویژه رسیدگی به دعوی بانکی که موجب به طول انجامیدن مراحل قانونی و اجرایی وصول مطالبات بانکی شده است.
 - ✓ عدم اقدام بموقع در ممنوع الخروج نمودن مدیونین به سیستم بانکی که موجبات سوءاستفاده عده ای سودجو را فراهم نموده است.
- جمع بندی:
- نتیجه بررسی های صورت گرفته، پژوهش های انجام شده توسط مرکز پژوهش های مجلس و سایر نهادهای و همچنین جلسات منعقد درخصوص مطالبات غیر جاری بانکها بدین شرح است:
- ۱ - بانکها برای پوشاندن شکاف دارایی - بدهی (از طریق امهال مطالبات لاوصول و بیش ارزشگذاری دارایی های ثبت) به ساختن دارایی های موهومی پرداخته اند.
 - ۲ - بانکها با روش هایی مانند امهال تسهیلات، تسهیلات مشکوک الوصول پرداخت شده را نیز مجدداً با رقمی بالاتر (بمیزان اصل + سود + وجه التزام) بعنوان تسهیلات جدید تلقی کرده و در سرفصل مطالبات جاری ثبت می کنند که بخشی از آن به دلیل عدم امکان بازپرداخت، در واقع یک «دارایی موهومی» برای بانک است. در حال حاضر حتی مقام ناظر بانکی نیز اطلاع دقیقی از حجم تسهیلات استمهالی بانکها ندارد. اظهار نظرهای غیررسمی درخصوص حجم واقعی تسهیلات غیر جاری سیستم بانکی که با تکنیک های مختلف جاری تلقی شده اند تا حدود ۵۰٪ از کل تسهیلات اعطایی بانکها می رسد.
 - ۳ - امهال دائمی مطالبات غیر جاری بانکها طی سالیان طولانی و فقدان نظارت کارآمد بانک مرکزی باعث گردیده: اولاً نیازی به ذخیره گیری برای مطالبات غیر جاری وجود نداشته و دارایی بانک متناسب با بدهی او رشد کند، ثانیاً بانکها از محل همین مطالبات به شکل صوری، درآمد شناسایی و هزینه های خود را پوشش دهند. ثالثاً با شناسایی سود از محل همین درآمدهای موهومی، سهم سود سهامداران و پاداش مدیران را پرداخت نموده و سرمایه بانک را افزایش دهند. به این ترتیب ترازنامه بانکها دائماً منبسط گردیده، بدون آنکه معادل این انبساط دارایی ها، تسهیلات جدید به بخش واقعی اقتصاد تزریق شود.
 - ۴ - حسب اظهار قائم مقام بانک مرکزی، مطالبات غیر جاری بانکها در پایان سال ۱۳۸۵ مبلغ ۲۰۴/۸۷۰ میلیارد ریال بوده که در پایان سال ۱۳۹۳ به مبلغ ۸۶۳/۴۲۰ میلیارد ریال رسیده و عبارتی طی سال های ۸۵ تا ۹۳ بیش از ۴ برابر شده و متوسط نرخ رشد مطالبات غیر جاری در کل شبکه بانکی در دوره فوق ۱۹/۴ درصد بوده است. نسبت مطالبات غیر جاری به کل تسهیلات اعطایی برای بانکهای تجاری دولتی ۲۳٪، بانک های تخصصی دولتی ۱۳/۶٪ و بانکهای غیردولتی ۱۶/۱٪ بوده در صورتی که متوسط این نسبت در کل دنیا برای دوره زمانی ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۴ کمتر از ۴٪ بوده است. نسبت یادشده برای کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا در سال های فوق برابر ۵/۲٪ بوده است. بنابراین، شواهد بر وضعیت نامطلوب نظام بانکی کشور دلالت دارد. مدیریت بد برخی از بانکها و ناکارایی مدیریت بانکها در زمینه تشخیص و کنترل ریسک تسهیلات به افزایش مطالبات غیر جاری آنها دامن زده است و همزمان بانکهای دارای نسبت کفایت سرمایه پایین، فعالیت های ریسکی تری انجام داده اند که به افزایش معوقات آنها منجر شده است. مضافاً بر آن عوامل درونی بانکها نقش زیادی در ایجاد مطالبات غیر جاری بانکها و افزایش ریسک اعتباری آنها داشته است. از سوی دیگر بنظر می رسد هزینه نداشتن تخلف از قوانین و مقررات برای متخلفان، باعث شده بعضاً در استمرار تخلف اصرار ورزیده و حتی گاهی منافع خود را در انجام تخلف ببینند.
 - ۵ - افزایش مطالبات غیر جاری در سبد دارایی های بانک، احتمال از بین رفتن سرمایه بانکها را افزایش داده است. براساس آمار بانک مرکزی نسبت مطالبات غیر جاری به کل مطالبات در پایان شهریور سال ۹۵ به ۱۰٪ رسیده است که البته این آمار از واقعیت فاصله دارد زیرا عملاً بانکها امکان تغییر سرفصل مطالبات غیر جاری از طریق استمهال را داشته و در واقعیت نیز این کار را انجام می دهند و انگیزه بانکها از استمهال مطالبات غیر جاری، فرار از ذخیره گیری برای این مطالبات است که به کاهش دارایی های آنها منجر می شود. براساس دستورالعمل ب/۲۸۲۳ بانک مرکزی، بانکها باید برای مطالبات سررسید گذشته ۱۰٪، مطالبات معوق ۲۰٪ و مطالبات مشکوک الوصول بین ۵۰ تا ۱۰۰٪ ذخیره اختصاصی نگهداری کنند. اما همین آمار غیر واقعی نیز در نسبت با سرمایه سیستم بانکی بسیار زیاد است. کل مطالبات بانکها در پایان سال ۹۵، ۱۱۳۷ هزار میلیارد تومان است که با در نظر گرفتن نسبت مطالبات غیر جاری معادل ۱۰٪، حجم مطالبات غیر جاری بیش از ۱۱۳ هزار میلیارد تومان است.
 - ۶ - متأسفانه سهم هر یک از انواع مطالبات غیر جاری از سوی بانک مرکزی منتشر نمی شود و همین امر موجب شده که به دلیل عدم ترسیم واقعی وضع انواع مطالبات، نمی توان تصمیم دقیق و حساب شده ای در این خصوص در مورد هر بانک اتخاذ نمود.
 - ۷ - سخت گیری های صورت گرفته درخصوص صورت های مالی بانکها، براساس ایرادات مندرج در گزارش های حسابرسان مستقل^۲ که در پایان سال ۹۴ به بانکها ابلاغ گردید موجب شد تا نماد بورسی تعداد قابل توجهی از بانکها پس از گذشت چندین ماه از سال ۱۳۹۵ بسته بماند.
- از سوی دیگر بخش عمده تعدیل هایی که بانک مرکزی از بانکها درخواست نموده مربوط به شیوه محاسبه سود، وجه التزام مطالبات از دولت، درآمدهای شناسایی شده برخلاف اصول حسابداری و کسری ذخائر مطالبات مشکوک الوصول است و مشکل اصلی که همان حجم عظیم دارایی های موهومی در ترازنامه سیستم بانکی است، همچنان غیرشفاف باقی مانده است. نیاز به توضیح نیست که با لحاظ ارقام واقعی غیررسمی درخصوص حجم مطالبات غیر جاری و همچنین در نظر گرفتن حجم بالای دارایی های موهومی بانکها و انجام حسابرسی دقیق، نسبت واقعی مطالبات غیر جاری بانکها تعیین گردیده و مشخص خواهد گردید که و

۱ - مصاحبه مورخ ۹۵/۸/۱۶ با روزنامه دنیای اقتصاد

۲ - لازم به ذکر است این قبیل ایرادات در گزارش های حسابرسی سنوات قبل بانکها هم وجود داشت.

امکان وصول آنها وجود ندارد و در چنین حالتی وضعیت نظام بانکی که طی چندین سال فعالیت بدون نظارت ایجاد شده، آشکار می‌گردد.

۸ - بدلیل حکمرانی بسیار ضعیف در نظام بانکی ایران، فشار ناشی از مطالبات غیرجاری بانکها بیش از آنکه به بانکها وارد شود به بخش واقعی اقتصاد و فعالان این بخش وارد شده است که متضرر اصلی در وضعیت بوجود آمده هستند. سه برابر شدن حجم نقدینگی طی ۴ سال منتهی به سال ۱۳۹۵^۱ با وجود نرم تورم پایین طی این دوره، حکایت از پتانسیل بروز تورم بالا در اقتصاد کشور دارد.

۹ - در چنین شرایطی هر نوع اصلاح نظام بانکی، مستلزم شناسایی و خروج دارایی‌های موهومی از ترازنامه بانکهاست و بدون این اقدام هر سیاستی از جمله کاهش نرخ ذخیره قانونی، افزایش سرمایه بانکهای دولتی به روش‌های نامتعارفی نظیر تبصره ۳۵ قانون بودجه سال ۹۵، تخفیف در نرخ جریمه اضافه برداشت بانکها، یا اعطای خط اعتباری به آنها صرفاً در حکم مسکنی است که به یک بدن سرطانی تزریق شود. بنابراین ضرورت دارد برای خروج از وضعیت کنونی سیستم بانکی کشور، تصمیمات فوری اتخاذ گردد.

بدیهی است این کمیسیون موضوع وصول مطالبات غیرجاری را در دستور کار داشته و همانطوری که در گذشته نسبت به پیگیری این موضوع اهتمام داشته، مراتب را همچنان از مراجع ذیربط مورد پیگیری قرار می‌دهد. پیشنهاد:

۱ - بانک مرکزی در سال‌های اخیر برای نظارت بر فرآیند اعطای تسهیلات بانکها عمدتاً بر نظارت پس از اعطای تسهیلات تاکید و با بررسی اسناد بانکها، اعمال نظارت نموده، در صورتی که روش صحیح اعمال نظارت پیش از اعطای تسهیلات و مبتنی بر سامانه‌های اطلاعاتی است که موجب پیشگیری از بروز معضل معوقات بانکی می‌گردد و لازمه آن، پیاده‌سازی سیستم بانکداری متمرکز یا Core Banking از سوی بانک مرکزی در راستای سیاست‌های کلی نظام می‌باشد تا کلیه عملیات بانکی از جمله اعطای تسهیلات مبتنی بر سامانه و متناسب با مرتبه اعتباری اشخاص انجام شده و امکان تبانی و فساد در فرآیندهای بانکی منتفی شود. بنابراین ایجاد یک بانک اطلاعاتی متمرکز شامل اطلاعات شناسایی افراد، اطلاعات اموال، اعتبار و وثایق و تضمینات آنها که بتواند نهادهای قضایی، انتظامی و مالی را با یکدیگر مرتبط سازد ضروری بوده و موجب می‌شود تا اخذ وثایق و هزینه‌های ناشی از نظارت و بررسی آنها کاهش یافته و در مواعد مقرر بتوان در صورت عدم رعایت تعهد مدیون، از اعتبار آن و یا سایر اموال شخص برای رد دین استفاده کرد. در قانون برنامه پنجم توسعه مصوب مجلس محترم شورای اسلامی به بانک مرکزی اجازه داده شده بود نسبت به تکمیل سامانه تبادل اطلاعات مشتریان و فراهم کردن امکان احراز صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده به بانک به صورت الکترونیکی از طریق وزارت کشور و قوه قضائیه اقدام نماید که متأسفانه چنین امری تحقق نیافت. علاوه بر آن بانک مرکزی ابزارهای متعددی به منظور وصول مطالبات غیرجاری دارد و این ابزارها منحصر در تعقیب کیفری و انتظامی متخلفین نیست. این بانک بعنوان سیاست گذار و ناظر نظام بانکی می‌تواند انواع مجازات‌های بانکی در مورد رده‌های مختلف متخلفین اعمال کرده و از استمرار تخلف آنان جلوگیری نماید. لذا می‌بایستی بانک مرکزی، مجازاتهای بانکی متناسب را طراحی و اجرا نماید.

۲ - حسب سوابق موجود تلاش‌ها برای راه اندازی سیستم بانکداری متمرکز (Core Banking) در کشور حدود دو دهه است که آغاز شده و اقداماتی هم در راستای تحقق استقرار آن صورت گرفته است اما انتظارات نظام بانکی کشور بمنظور نظارت دقیق و بموقع و کاهش هزینه‌ها هنوز برآورده نشده است.

از آنجا که بانکداری متمرکز یکپارچه از ملزومات رشد و توسعه همه جانبه و مخصوصاً رشد و توسعه در بخش بانکی و سیاستگذاری‌های مربوط به آن می‌باشد و یکپارچگی در سیستم‌های متمرکز، منجر به شناخت وضعیت موجود پولی و آثار سیاست‌های پولی بر متغیرهای اقتصاد کلان می‌گردد و از سوی دیگر باعث نظارت دقیق، صحیح و برخط بر سیستم بانکی شده و از بسیاری از مشکلات و تخلفات بانکی جلوگیری خواهد کرد، می‌بایستی یکپارچگی در بانکداری بسرعت در کشور عملیاتی و اجرایی گردد و بانک مرکزی که در اجرای قوانین برنامه پنجم و ششم توسعه^۲ مکلف به استقرار نظام یکپارچه بانکی بوده است هرچه سریعتر نسبت به تنظیم و ابلاغ استانداردهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری یکسان به سیستم بانکی کشور، اقدام نموده و آسیب شناسی سیستم مدیریت بانکها و ارتقاء آن با استفاده از ابزارهای مختلف را در دستور کار خود قرار دهد بگونه‌ای که هزینه تصمیمات اشتباه بانکها به خود بانک و مدیران آن برگردد.

۳ - با توجه به رشد و توسعه بانکداری الکترونیک، مسئولین بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی مراجع ذیربط در وزارت علوم و تحقیقات و فن آوری برای ایجاد رشته دانشگاهی با عنوان بانکداری الکترونیک در دو شاخه نرم افزار و سخت افزار اقدام نماید، بطوریکه این مهم به یکپارچگی دانش بانکداری و ارتقاء آن در بانکهای کشور منجر شود. بدیهی است سامانه مذکور که صرفاً در اختیار بانک مرکزی است باید قادر باشد تمام نیازمندی‌های حال و آینده کشور را مطابق با علوم پیشرفته روز، در زمینه بانکداری متعارف و بانکداری اسلامی رعایت کرده، به کلیه قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها مجهز گردد، به گونه‌ای که توانایی روزآمد کردن قوانین را داشته باشد. مضافاً بر آن نیازمندی‌های بانکها و مراکز ذیصلاح دیگر را از طریق استخدام پاسخگو باشد. از سوی دیگر به تمام منابع اطلاعاتی کشور اعم از سازمان ثبت احوال، سازمان ثبت اسناد و املاک، اداره کل ثبت شرکتها، سازمان امور مالیاتی و منابع اطلاعاتی تمام بانکها و موسسات مالی و منابع اطلاعاتی مشابه (بمنظور تعیین اعتباری افراد و شرکتها و سیاست‌گذاری صحیح اقتصادی و نظارت صحیح و دقیق و جلوگیری از هرگونه اختلاس و تخلف مالی)، مرتبط بوده و بتواند گزارش‌های ترکیبی را برای اهداف مختلف بانکی و غیربانکی ارائه نماید.

۴ - بانک مرکزی با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط نظیر وزارتین «امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت»، سازمان‌های ثبت احوال، ثبت اسناد و املاک، امور مالیاتی، بورس و اوراق بهادار و بانکهای دولتی و خصوصی و ... حداکثر ظرف مدت ۳ ماه، پیشنهادات خود در زمینه اصلاح قوانین و مقررات مربوط به مسائل پولی و بانکی که اجرای آنها طی سال‌های اخیر مشکلاتی را برای شبکه بانکی کشور به همراه داشته است و نیز برای برخورد قاطع و بموقع با دارندگان بدهی غیرجاری به شبکه بانکی و اعمال مجازات‌ها و محرومیت‌های بانکی، حقوقی و اجتماعی برای آنها به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

۵ - با توجه به گزارش بررسی‌های اولیه مرکز پژوهش‌های مجلس و بلاغ ضوابط جدید گزارش‌گری ملی به بانکهای کشور، کمیته‌ای مرکب از مسئولین بانک مرکزی، سازمان حسابرسی، دیوان محاسبات کشور و مرکز پژوهش‌ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با مسئولیت کمیسیون مذکور موضوع بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۵ بانکهای کشور را در دستور کار خود قرار دلد و گزارش نتایج حصله را به مجلس تقدیم نمایند.

۶ - مجمع عمومی بانکها و سازمان بورس و اوراق بهادار بعنوان ارکان مهم و نظارتی بانکها مکلف شوند با حساسیت لازم، با هدف گذاری مشخص و زمان بندی معین، اقدامات موثری را نسبت به وصول مطالبات غیرجاری بعمل آورند، به نحوی که روند و حجم مطالبات مذکور کاهش یافته و متوقف گردد و متعاقباً طی گزارش‌های نوبه‌ای به صورت فصلی، بهبود روند موجود را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

۷ - با توجه به تکلیف مندرج در قوانین موجود، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف شود همچون بانکهای مرکزی بسیاری از کشورهای دنیا صورت‌های مالی خود را برای انجام وظیفه حسابرسی در اختیار حسابرسان مستقل و بازرسان قانونی (سازمان حسابرسی) قرار دهد. متأسفانه بانک یادشده با مصوبه مورخ ۹۶/۸/۱۶ هیأت محترم وزیران از فهرست شرکت‌های دولتی که مکلف به انجام «حسابرسی عملیاتی»^۳ توسط سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی می‌باشند مستثنی گردیده است که باید با قید فوریت این استثناء برداشته شود تا حسابرسان مستقل بتوانند در جهت افزایش صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی فعالیت‌های بانک و افزایش قابلیت اعتماد گزارش‌های مالی نسبت به انجام «حسابرسی عملیاتی» اقدام نمایند.

۸ - قوه محترم قضائیه پیرامون احکام ورشکستگی که به شدت سیر صعودی داشته و منجر به ورود مبلغ ۳۳ هزار میلیارد ریال زیان به شبکه بانکی طی سالهای ۹۲ لغایت ۹۴ گردیده است نظارت دقیق و سخت گیرانه معمول داشته تا بانک‌های بستانکار بتوانند فرصت متعارف دفاع در محاکم برای وصول مطالبات خود را داشته باشند.

۹ - قوه محترم قضائیه به منظور تسریع در رسیدگی به دعوی بانکی و کاهش هزینه‌های عملیاتی استیفای مطالبات غیرجاری بانک‌ها در سیستم قضایی کشور، شعب خاصی را بدین منظور تعیین و به اطلاع عموم برساند.

۱۰ - معاونت محترم قوانین مجلس شورای اسلامی با همکاری کمیسیون‌های «حقوقی و قضایی» و «اقتصادی» مجلس شورای اسلامی، جرم‌نگاری عدم بازپرداخت مطالبات بانکی و انحراف در مصرف تسهیلات پرداختی به بنگاه‌ها توسط قوه قضائیه را در دستور کار قرار داده و پیشنهادات لازم برای نسخ یا اصلاح قوانین مربوطه بمنظور توقف روند رو به رشد مطالبات غیرجاری و نیز ایجاد تسهیل در فرآیند وصول آنها برای تصویب قانون به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

مراجع نظارتی سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور و سازمان حسابرسی موضوع نظارت دقیق بر بانک مرکزی و بانکهای کشور را بطور جدی در دستور کار خود قرار داده و گزارش نظارتی خود را بصورت نوبه‌ای هر ۳ ماه یکبار به کمیسیون‌های اقتصادی و اصل نود مجلس ارائه نمایند.

۱ - حجم نقدینگی در ابتدای سال ۱۳۹۲ مبلغ ۴۶۰ هزار میلیارد تومان بوده که در پایان سال ۱۳۹۵ به رقم حدود ۱۳۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

۲ - مواد ۹۰، ۹۱ و ۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه - مواد ۱۴، ۱۷ و ۱۸ قانون برنامه ششم توسعه

۳ - ماده ۲۱۸ قانون برنامه پنجم توسعه مقرر داشته کلیه شرکت‌های دولتی که فهرست آنها توسط دولت تعیین می‌شوند و نیز شرکت‌های پذیرفته شده در بورس مکلفند از سال دوم برنامه و حداقل یکبار تا پایان برنامه از طریق سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی حسب مورد در جهت افزایش صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی فعالیت آنها و افزایش قابلیت اعتماد گزارش‌های مالی نسبت به انجام حسابرسی عملیاتی اقدام نمایند.

عملکرد مجلس تا پایان جلسه دویست و نهم

الف - وضعیت طرح‌ها و لوایح

جمع کل اعلام وصولی‌ها ۴۰۱

طرح‌های نمایندگان ۲۳۲	طرح‌های شورای عالی استان‌ها ۲	لوایح ۱۶۷
-----------------------	-------------------------------	-----------

عنوان آخرین وضعیت	طرح نمایندگان	طرح شورای عالی استان‌ها	لایحه	جمع
مصوبات ارسالی به شورای نگهبان	۱	-	۲	۳
مصوبات ارسالی به مجمع تشخیص مصلحت نظام	۳	-	۲	۵
مسکوت مانده	-	-	-	-
تحت بررسی در مجلس	۱۳۷	۲	۶۹	۲۰۸
قوانین ابلاغی به دولت	۳۵	-	۷۴	۱۰۹
مسترد شده	۱۰	-	۷	۱۷
بایگانی شده	۴۶	-	۱۳	۵۹
جمع کل	۲۳۲	۲	۱۶۷	۴۰۱

ب - وضعیت سؤال‌ها، استیضاح‌ها و تحقیق و تفحص‌ها

اعلام وصولی‌ها

سؤال‌ها ۱۹۰	استیضاح‌ها ۵	تحقیق و تفحص‌ها ۱۹
-------------	--------------	--------------------

عنوان آخرین وضعیت	سؤال	استیضاح	تحقیق و تفحص
مسترد شده / رد شده	۳۶	۱	۵
تحت بررسی	۸۲	-	۱۴
طرح در جلسه علنی	۷۲	۴	-
جمع کل	۱۹۰	۵	۱۹